

TRENER

broj 123
januar 2025.
godina **XXIX**

magazin udruženja košarkaških trenera

LEGENDE

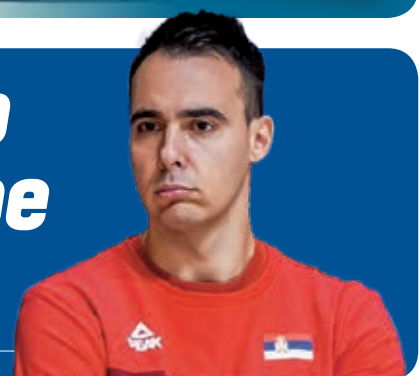
Nikolićev vek košarke

KSS: Stručni štab značajan deo ekipe

Marko
Barać

Miloš
Isakov-Kovačević

2025

Januar

P	U	S	Č	P	S	N
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

Februar

P	U	S	Č	P	S	N
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28		

Mart

P	U	S	Č	P	S	N
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

April

P	U	S	Č	P	S	N
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30				

Maj

P	U	S	Č	P	S	N
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

Jun

P	U	S	Č	P	S	N
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30						

Jul

P	U	S	Č	P	S	N
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

Avgust

P	U	S	Č	P	S	N
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

Septembar

P	U	S	Č	P	S	N
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30					

Oktobar

P	U	S	Č	P	S	N
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

Novembar

P	U	S	Č	P	S	N
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

Decembar

P	U	S	Č	P	S	N
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

Znanje iznad svega

Ovaj broj našeg magazina Trener, kojim ulazimo u 29. godinu njegovog izlaženja, pre svega posvećujemo sećanju na našeg legendarnog trenera profesora Aleksandra Acu Nikolića, koji bi, da je još kojom srećom živ, krajem godine za nama proslavio stoti rođendan.

Najbolji dokaz o kakvom se čoveku i malo je reći velikom treneru radi ili, kako bi takođe naš legendarni trener Božo Maljković rekao, patrijarhu naše košarke, jeste činjenica da je legendarni Profa i nakon fizičkog odlaska i dalje među nama i s nama.

Dokazano, reč je o treneru koji je svoje sposobnosti, znanje i želju da sve to prenese na mlađe kolege, a u opštem interesu košarkaške igre, pokazivao svojim radom i primenom. Iako je izbegavao da se eksponira izjavama za javnost i tako stiče popularnost, i sada je, slobodno možemo reći, izuzetno popularan, i to najviše zahvaljujući onima s kojima je radio i koji su imali sreće da uče od njega.

Sticajem okolnosti, ili je to neka viša kosmička pravda, mada je to nerado činio, Profa je svoj poslednji intervju dao upravo za Trener, magazin namenjen isključivo trenerima. Intervju je uradio novinar, nažalost pokojni, Danilo Šotra, kog je Profa izuzetno poštovao. Taj intervju je objavljen u januaru 1999. (Trener br. 6). Vrlo brzo u Treneru br. 10. objavili smo tekst „Trener svih trenera“, o odlasku profesora Nikolića, kako bi neki rekli i želeli bismo da je tako – na neko bolje mesto. Pošto je i sam Trener bio, takoreći u povelju, samo su korice bile u boji, a unutrašnje strane – crnobeke.

To prepodne, prilikom pravljenja intervjua, Profa i kolega Šotra su proveli prilično vremena zajedno i razgovarali o košarci, a Šotra je intervju beležio isključivo olovkom u svoj blok i odbijao diktafon. Na vest o Profinoj smirti odmah mi je priznao da se pokajao što ceo razgovor nije snimio, uz konstataciju: „Kakva bi to knjiga bila...“ I sigurni smo da bi bila dragocena.

Ako je prvi uslov Željka Obradovića da prihvati iznenadni poziv Partizana da sedne na trenersku klupu bio da mu savetnik bude profesor Nikolić i Obradović odmah te prve sezone s Partizanom postane prvak Evrope, onda je jasno koliko je Profa bio dragocen i koliko je Obradovićev uslov dalekosežno bio onaj pravi. Naravno da godinama već najbolji trener Evrope Željko Obradović nikada nije zaboravio da istakne ulogu profesora Nikolića u svom putu do uspeha.

Obeležavanje stogodišnice rođenja profesora Nikolića, koja je i upriličena zahvaljujući onima koji su od njega učili, izvanredan je povod da se svaki naš trener pokloni pred Profinom bistom u hali koja nosi njegovo ime.

To je i povod, naročito za one koji kao košarkaški treneri grade svoj put do uspeha, da slede viziju uloge trenera koju je stvarao Profesor – znanje, posvećenost ovoj prelepoj igri i neprekidno, ali neprekidno stručno usavršavanje. O tome najbolje svedoče oni s kojima je profesor Aleksandar Aco Nikolić radio.

Njegove ideje i dela, njegova odanost potrebi kontinuiranog stručnog usavršavanja, srećom, sastavni su deo i osnovni zadatak, pa i obaveza Udruženja košarkaških trenera Srbije.

Sam profesor Nikolić i njegovi sledbenici su oni koji su našu školu košarke, tokom decenija, učvrstili među najkvalitetnijima u svetu. Najvećim delom zahvaljujući našim trenerima i igračima koje su oni prepoznali kao talentovane Srbija je postala – zemlja košarke.

Udruženje naših košarkaških trenera iz godine u godinu diže letvicu kvaliteta u usavršavanju svojih članova. Naši stručni seminari, pre svih Košarkaška klinika „Dušan Ivković“, postali su mesto na kome znanje stiču ne samo naši treneri već i mnogi iz preko pedesetak zemalja sveta.

Sve su to ključni dokazi da misija profesora Aleksandra Nikolića živi i da je reč o profesoru za sva vremena. ●

Vek Nikolića je vek košarke

Dva događaja u Beogradu, povodom obeležavanja veka od rođenja Nikolića, okupila su, pored predstavnika KSS-a, UKTS-a, DIF-a, i Ministarstva sporta Srbije i Olimpijskog komiteta Srbije (OKS), i niz uspešnih igrača i trenera koje je Nikolić zadužio. Njegova ćerka Dubravka Nikolić Rakočević otkrila je bistu zajedno s trenerima Božidarom Maljkovićem i Željkom Obradovićem.

Kraj godine za nama protekao je u znaku obeležavanja veka od rođenja profesora Aleksandra Nikolića (1924–2024), jednog od utemeljivača srpske i jugoslovenske škole košarke. U beogradskoj hali koja nosi njegovo ime otkrivena je njegova bista, dok je Fakultet sporta i fizičkog vaspitanja (DIF) održao svečanu akademiju u čast jednog od svojih najčuvenijih učenika i profesora. Ili kako smo mi to u ovim magazinu imali običaj da kažemo – trenera svih naših trenera.

U glavnom holu fakulteta postavljena je izložba o liku i delu profesora Nikolića, jedan amfiteatar nazvan je po njemu i ispred njega otkrivena spomen-ploča s njegovim likom. Događaj su zajedno organizovali DIF, Košarkaški savez Srbije (KSS) i Udruženje košarkaških trenera Srbije (UKTS), koje je još ranije Nikoliću dodelilo nagradu za životno delo.

Mnogo toga je rečeno i napisano o Nikoliću, u raznim delovima sveta, ovenčan je svim najvećim priznanjima i na terenu i van njega; međutim, ono na šta je verovatno i sam bio najviše ponosan jeste činjenica da je bio prvi trener u slavnim rodoslovu srpske i jugoslovenske košarke i da je značajno uticao na karijeru plejade vrhunskih stručnjaka i igrača. Gde god se i danas osvrnete, svuda su njegovi tragovi.

Nebojša Popović jeste bio taj koji je organizovao sve u prvim danima posle Drugog svetskog rata: zidaio, igrao, trenirao, vrbovao, selektirao... Međutim, Nikolić se prvi otisnuo iz grupe samoukih igrača-trenera i počeo da se usavršava na DIF-u s ciljem da bude samo trener i ništa više. Treba istaći i to da je taj njegov put trasirao upravo Popović, uz veliku podršku Bore Stankovića, pruživši mu šansu da bude savezni kapiten (selektor) nacionalnog tima i ubedivši ga da je odlazak na DIF prava stvar za njega.

ZAHVALNOST ČERKE

Dubravka Nikolić Rakočević, ćerka Aleksandra Nikolića, zahvalila je svima koji su učestvovali u postavljanju biste njenog oca u hali koja nosi njegovo ime: – Velika mi je čast i radost što smo danas ovde s vama da zajedno otkrijemo bistu i obeležimo sto godina od rođenja mog oca Aleksandra Nikolića. Želim da zahvalim Olimpijskom komitetu Srbije, uz čiju je veliku podršku i pomoć napravljena ova bista. Hvala Gradu Beogradu i Sportskom centru Tašmajdan, u čijoj se nadležnosti nalazi ova hala. Hvala Božidaru Maljkoviću, hvala Željku Obradoviću, koji je uprkos mnogobrojnim obavezama koje ima s Partizanom uspeo da dođe, istim klubom s kojim su Željko i moj tata postali prvaci Evrope 1992. godine. Dobre stvari koje su ostvarili ljudi ne zaboravljaju se tako lako, a dokaz je vaše prisustvo ovde. Hvala vam što ste došli i uveličali ovaj dan.

Dva događaja u Beogradu, povodom obeležavanja veka od rođenja Nikolića, okupila su, pored predstavnika KSS-a, UKTS-a, DIF-a, i Ministarstva sporta Srbije i Olimpijskog komiteta Srbije (OKS), i niz uspešnih igrača i trenera koje je Nikolić zadužio. Njegova ćerka Dubravka Nikolić Rakočević otkrila je bistu zajedno s trenerima Božidarom Maljkovićem i Željkom Obradovićem.

Bista u hali „Aleksandar Nikolić“ rad je akademskog vajara Miroljuba Stamenkovića.

– U staroj Jugoslaviji nijednog čoveka ne možete da nađete koji i danas o Profesoru ne govori u superlativu – rekao je Maljković. – Profa je svima nama mnogo pomogao i bio je čovek koji je sve nas činio boljim. Zato sam ga i nazvao patrijarhom naše košarke, Dositejem Obradovićem naše košarke. Jedan od najvećih svetskih trenera, vredan čovek koji nikada nikome nije zlo učinio. Čovek od kog nikada nisam čuo da govori protiv svog

kolege ili bilo koga. Učio sam košarku od njega, isto kao i Željko (Obradović – prim. Aut.), pomogao nam je da porastemo i da se formiramo i kao ljudi i kao treneri. Bio je posvećen porodici, a drago mi je da su članovi njegove porodice danas tu s nama. Izuzetno sam ponosan što je naš grad jedini u svetu koji ima dve košarkaške hale koje nose imena košarkaških trenera. Godinama sam se borio da hala „Pionir“ ponese ime profesora Aleksandra Nikolića i u tome sam i uspeo. Za kraj, zahvalio bih gospođi Anđelki Atanasković, koja je finansijski pomogla podizanje ove biste.

Trainer Partizana Željko Obradović, kome je Nikolić bio savetnik dok je započinjao karijeru (već u prvoj sezoni 1991/92. prvak Evrope s Partizanom), rekao je da mu je čast i zadovoljstvo što prisustvuje ovom događaju:

– Profesor Nikolić je sigurno najbitniji čovek u istoriji jugoslovenske i srpske košarke. Pričati koliko je on učinio

SLAVIMO NJEGOV ŽIVOT!

Košarkaški trener Bogdan Tanjević, Nikolićev pomoćnik kada se vratio na klupu Jugoslavije i osvojio dva zlata (EP 1977, SP 1978), za vreme svečane akademije na DIF-u obratio se prisutnima video-porukom iz Trsta. Istakao je, pored ostalog, da „nije jedini koji se okoristio Profesorovim idejama“, pomenuvši da su takvu privilegiju, pored ostalih, imali i Željko Obradović i Božidar Maljković:

– Ne prođe dan a da ne pomislim na Profu. Za mladog, ali i iskusnog trenera, poput mene, kada smo sarađivali u Trstu, nema veće pomoći od prisustva i prakse velikana. Profo moj, ljubim te i grlim... U sećanjima slavimo njegov život, košarkaško delo bez granica, uticaj na razvoj ovog sporta u onoj Jugoslaviji, Evropi, svetu. Dragi Profo, obeležio si modernu košarku diljem kontinenta i one velike, lepe, bivše zemlje. Uspeo si da povežeš matematički pravila igre sa ovdašnjim nemerljivim talentom. Svi mi smo tvoji učenici i sledbenici, kao i brojne kolege u inostranstvu, specijalno u Italiji. Osećao se obaveznim da vrati sve ono što je primio od košarke, zauzvrat, dao je ogromnu ljubav i znanje.

Od Sarajeva do Springfielda

Aleksandar Nikolić je rođen 28. oktobra 1924. u Sarajevu, dok je njegova majka bila u gostima kod sestre. Njegovi roditelji bili su iz Brčkog, otac svima znan, imućan trgovac. S košarkom se prvi put sreo u gimnaziji „Kralj Aleksandar“ u Beogradu, koju je upisao 1936. Maturirao je za vreme rata, 1943, kao košarkaš Obilića. Od oslobođenja Beograda do 1947. bio je u vojsci sa čijim timom je postao nezvanični prvak Jugoslavije 1945. Za reprezentaciju je odigrao 10 mečeva i postigao 37 poena.: prvi na prvenstvu Balkana u Bukureštu 1946. protiv Rumunije (27:30), što je i prva utakmica u istoriji nacionalnog tima, a poslednji u Nici na Božić 1950, protiv Italije (37:40), u kvalifikacijama za Prvo svetsko prvenstvo u Buenos Ajresu.

Već sa 27 godina postao je savezni kapiten (selektor). U svom prvom mandatu, od 1951. do 1965, vodio je državni tim na sedam evropskih prvenstava, dva svetska i dve Olimpijade. Radio je u tom periodu volonterski, ponekad i šest meseci godišnje. Prvi je reprezentaciju odveo na Olimpijske igre (Rim 1960, šesto mesto), prvi s njom osvojio medalju na najvećim takmičenjima (srebro na EP u Beogradu 1961), prvi pobedio selekcije SAD i Sovjetskog Saveza (obe na SP u Riju 1963). Filozofija njegove igre počivala je na čvrstoj odbrani.

Na DIF-u je diplomirao 1957. i odmah postao asistent, a šest godina kasnije i docent. Prvi klub koji je trenirao bio je Partizan, od 1959. do 1961, a prvu klupsku titulu osvojio je sa OKK Beogradom 1963. Posle Evropskog prvenstva u Moskvi 1965. reprezentaciju je ostavio Ranku Žeravici, uzeo neplaćeno odsustvo na fakultetu i postao trener Petrarke iz Padove (1965–1967). Injiz iz

Varezea s njim postaje najjači evropski klub od 1969. do 1973, a Dino Menegin stiče ime u košarci. Za četiri godine tri puta su bili prvaci Evrope.

Nikolić je, pored ostalog, ušao u istoriju kao neko ko je bio igrač i trener i Crvene zvezde i Partizana (to je kasnije uradio i Zoran Slavnić). Na Zvezdinu klupu seo je posle povratka iz Italije, 1973, i s njom odmah osvojio Kup evropskih kupova (1974). Posle je vodio Fortitudo iz Bolonje (1974–76), iz kog se vratio u reprezentaciju Jugoslavije i s njom osvojio dve zlatne medalje, na evropskom (1977, Lijež) i svetskom šampionatu (1978, Manila). Bila je to jedna od najboljih generacija u istoriji evropske košarke (Slavnić, Kićanović, Delibašić, Dalipagić, Čosić...).

Kao svetski šampion iz Manile mogao je da bira gde će da radi, ali je odbio mnoge evropske klubove i krenuo za Čačak. Tu je čuvenog strelca Radmila Mišovića, u poznim igračkim godinama, naučio da je „osnov svakog dela igre, pa i šuta, besomučno ponavljanje“. U to vreme (1978–80) u prvi tim Borca ušao je junior Željko Obradović, kome će Nikolić biti mentor u Partizanu, kad je nezaboravna sezona (1991/92) krunisana trojkom Aleksandra Đorđevića u poslednjem sekundu finala Kupa šampiona s Huventudom u Istanbulu. Pre toga, bio je mentor i Bogdanu Tanjeviću (Trst) i Božidaru Maljkoviću (Jugoplastika) u vreme dok su ta dvojica stručnjaka započinjala dva velika klupska projekta.

Primljen je u obe velike kuće slavni: Nejsmitove u Springfieldu (1998) i FIBA u Ženevi (2007).

za mene i koliko sam tu gde sam zahvaljujući njemu, to je nesporno. Ali ima drugi deo priče o Profesoru kao čoveku s kojim je bilo zadovoljstvo pričati o svemu, o životu. Uticao je na mene kao igrača, trenera i kao ličnost, u krajnjem slučaju. Nema reči da mu zahvalim. Legendarni Profesor je zaslužio da se ova hala zove po njemu i drago mi je da imamo i njegovu bistu. Treba istaći i to da je legat profesora Nikolića nešto što je neizmerno i što će ostati svima nama i budućim generacijama – njegovo poštenje. On je bio najpošteniji čovek koga sam ja znao. Hvala mu na svemu što je uradio za mene i sve nas iz košarke iz ove zemlje.

Ministar sporta Zoran Gajić kazao je da je u dvostrukoj ulozi došao na otkrivanje biste:

– Kao ministar znam za veličinu profesora Nikolića, ali sam imao i sreće da mi on predaje kad smo na fakultetu imali košarku. Mi studenti smo znali da ne smemo ništa da ga pitamo ako žurimo na autobus, jer ćemo ostati dva sata s njim. Zaista jedan veliki, pre svega, učitelj. I prva asocijacija kad se pomene, nemojte se ljutiti, nije košarka, već da je to učitelj, vaspitač od koga ste mogli da naučite. On ovo apsolutno zaslužuje – istakao je ministar Gajić.

Dan kasnije, na Fakultetu sporta i fizičkog vaspitanja, profesor i košarkaški trener Saša Jakovljević se postarao da omaž profesor Nikoliću protekne onako kako dolikuje. Taj događaj je otvorila dekanka tog fakulteta Sanja Mandarić, u prisustvu predsednika KSS-a Nebojše Čovića, predsednika OKS-a Božidara Maljkovića, predsednika UKTS-a Ivana Jeremića, trenera Bratislava Đorđevića, Željka Lukajića, nekadašnjeg igrača Crvene zvezde, Ivana Sarjanovića, potpredsednika KSS-a, nekadašnjeg reprezentativca Nenada Krstića, generalnog sekretara UKTS-a Strahinje Vasiljevića i mnogih drugih.

– Aleksandar Nikolić je za mnoge sinonim za košarku na ovim prostorima, ali i u Evropi i svetu. Čuveni profesor, vizionar, pedagog, trener i čovek koji je samouk, uz pomoć Nebojše Popovića, Radomira Šapera i Bore Stankovića, bio rodonačelnik košarke na ovim prostorima, gde ne smemo da zaboravimo ni Ranka Žeravicu – istakao je Nebojša Čović i podsetio na neke Nikolićeve uspehe: – Značaj koji je imao Profesor, koji je s punim pravom nosio taj epitet, a ne nadimak, ne može da se sagleda samo kroz brojeve, iako su oni impresivni: prvak sveta sa Jugoslavijom, trofeji na evropskim šampionatima, trostruki prvak Evrope sa Injansom iz Vareseza, osvajač Kupa pobjednika kupova sa Crvenom zvezdom, brojne domaće titule, uticaj na dva naša najveća kluba i njihove pobjede i titule. Ali taj značaj je vidljiv i u uticaju koji je izvršio svojevrsnom svojom doktrinom na generacije igrača, trenera, ali i svojom vizijom kako će košarka izgledati u decenijama ispred njegovog vremena. Profesor nije bio samo rodonačelnik jugoslovenske košarke već i vizionar koji je nakon boravka u SAD 1963. godine uzeo sve najbolje iz američke košarke i implementirao to u našu, čime je stvorio jedinstven stil, zasnovan na metodičnosti, ali i na spartanskim zahtevima velikog profesora. Sve to zajedno donosilo je na kraju brojne titule, pehare, pobjede, igrače i trenere, jer profesor Nikolić nije čuvao svoje znanje za sebe, već ga je delio svima koji su to znanje hteli da upiju.

Bratislav Đorđević je iz svog ugla opisao Nikolića, čiji je bio i učenik i saradnik, ali i jedan od prvih njegovih diplomaca; Ivan Jeremić ga je nazvao „utemeljivačem košarkaških vrednosti širom sveta“, dok je Željko Lukajić kao najvredniju lekciju koju je naučio od njega izdvojio to da je – sutra već danas! ● **Aleksandar Miletić**

Profesor Aleksandar Nikolić, koji se smatra rodonačelnikom nadaleko poznatog i u svetu priznatog jugoslovenskog trenerskog pokreta, dao je ovaj intervju za časopis „Trener“, a koji je objavljen u broju 6, januara 1999.

DRAŽEN

– Da li će neki igrač uspeti, bez obzira na to koliko talentovan bio, zavisi samo od njega samog. Može da bude svetski talenat, da ima isto tako kvalitetnog trenera, pa da ništa ne postigne u životu ako nema dovoljno samodiscipline. Bolje reći, ukoliko sam ne radi na svom usavršavanju. Uzmite samo primer Dražena Petrovića. Talenat, pravi biser, predispozicije, dobri stručnjaci... Ipak, ništa ne bi uradio da od malih nogu nije sam sebi posvetio najviše vremena, utrošio sate, dane i godine radeći potpuno sam na usavršavanju. Setite se samo, još kao učenik ustajao je u ranu zoru, pre prvog školskog časa ubacivao stotine i stotine lopti. Zar se onda treba čuditi što je imao šut poznat u celom svetu – otkriva profesor još jednu tajnu uspeha.

Trener mora biti „dosadan“

Profesora Aleksandra Nikolića je apsolutno nepotrebno predstavljati u ovakvom časopisu, pošto je sigurno da nema košarkaškog trenera koji ne poznaje životopis jednog od najčuvanijih svetskih stručnjaka.

Nikolić se smatra rodonačelnikom nadaleko poznatog i u svetu priznatog jugoslovenskog trenerskog pokreta. Duhovni je otac mnogih u svetu već afirmisanih stručnjaka, više od pola veka s dirigentskom palicom u ruci.

Bilo je užasno teško nagovoriti Nikolića na razgovor pošto u principu nerado razgovara s novinarima. Ipak, u ime starog poznanstva pristao je da otvori dušu za „Trener“. Kasnije je nastao još jedan veliki problem: kako sve što je izrekao, od prve do poslednje reči izuzetno zanimljivo, sažeti na nekoliko novinarskih stranica, jer kada je košarka u pitanju, Aleksandar Nikolić je u stanju da, bez obzira na godine (74), govori satima i satima. Odmah se može primetiti koliko je odan sportu kome je posvetio ceo, izuzetno bogat život.

Počeo sam da se bavim trenerskim pozivom onako uzgred, još dok sam igrao. Tada je bio običaj da skoro svi igrači rade s mladima. Još nije bilo podele na pionire, kadete... Ni sami nismo znali mnogo o košarci, a učili smo druge. Bili smo mladi, poletni. Kupili smo znanje gde smo stigli. Najviše od stranih trenera koji su radili u Jugoslaviji, prvenstveno Mađara Kamaraša, Bugarina Temkova i Francuza Hela. Zatim iz ono malo knjiga koje smo imali. Stručni rad je vodio istinski pionir naše košarke Nebojša Popović, životni putevi su ga kasnije odveli u druge vođe, nije želeo profesionalno da se posveti basketu.

› Izbor je pao na vas?

– Tek mi je bilo 27 godina, radio sam kao demonstrator na DIF-u kada su me izabrali za saveznog trenera. Košarka mi je tada postala sve u životu i ostala je to do dana današnjeg. Doslovno sam svaki trenutak posvetio ovom sportu. Ujutru sam trčao na fakultet, kasnije su na red dolazile obaveze u trenerskoj školi, popodne rad u klubu ili reprezentaciji. Radio sam s raznim uzrastima i želeo, zajedno sa celokupnim sportom, da što brže napredujemo.

› Od koga ste najviše naučili?

– Možda je presudno u mojoj karijeri bilo petomesečno usavršavanje u SAD. Insistirao sam da kod najčuvanijih trenera povedem najmanje 15-20 dana kako bih imao dovoljno vremena da upoznam njihove metode rada. Najviše, čak mesec dana, proveo sam kod jednog od najčuvanijih trenera svih vremena Džona Vudena, koji je sa Univerzitetom Kalifornija osvojio najviše titula u NKA. Tada sam i saznao šta je to američka škola košarke.

› U čemu se ogleda taj pojam „škola“?

– Naučio sam to na licu mesta. Kada bilo kog trenera u SAD upitate bilo koju fundamentalnu stvar iz košarke, dobićete istovetan odgovor. Ona je jasno da se radi o istoj školi. Naravno, svaki od tih velikana je imao svoje metode rada. Sećam se dobro jednog događaja iz Leksingtona. Legenda Adolf Rap trenirao je više od 40 godina Univerzitet Kentaki. Nikada na trening nije puštao više od jednog novinara. Rekao mi je: „Ako pustim dvojicu, onda će međusobno pričati, remetiti trening.“ Džon Vuden je bio mnogo liberalniji, ali su svi imali identično mišljenje o osnovnim elementima.

› Kakav je način rada u Americi?

– Osnova je u selekciji, igrače počinju da merkaju još u osnovnoj školi. Kada dođu u gimnaziju, već su na oku univerzitetskih stručnjaka i tako redom. Počinju da lupaju loptu već sa sedam-osam godina. Po celoj zemlji su rasejane table, klince niko ne treba da tera da se bave sportom. Baza im je mnogo šira nego u bio kojoj zemlji sveta. Pazite, ne mislim na apsolutne brojke, već procentualno. Kada je reč o mladima, dobro se sećam jedne priče iz Leksingtona. Ispričao mi je domar dvorane u kojoj je trenirao prvi tim. Našao je jedan slomljen prozor. Počeo je unutra da traži da li je nešto ukradeno, našao je klince kako ubacuju loptu u koš. Zar je onda potrebno neko dodatno objašnjenje zašto su Amerikanci stalno najbolji, praktično, nedodirljivi. Sve o košarci praktično nauče od najranijih dana.

› Kako smo mi postali svetska sila?

– Isključivo zahvaljujući dobroj organizaciji. Pod tim prvenstveno podrazumevam selekciju talenata od najranijih dana. To je daleko najveći preduslov. Doslovno smo skupljali igrače po brdima i pravili od njih asove. Organizovan rad s mladima, po čemu je naša zemlja bila čuvena u svetu, zahvaljujući čemu smo i pokupili tolike trofeje na svim takmičenjima juniora i kadeta, daleko je najvažniji. Naravno, tu mislim na razne škole, kampove i slično.

› Da li je takav rad nastavljen i u novoj Jugoslaviji?

– Nije. Pad je očigledan. Posledica je to slabog rada s mladim kategorijama. Zapostavili smo rad napolju, na otvorenim terenima. Treneri mladih postajali su ljudi bez ikakvih kvalifikacija. Verujte, da bi neko postao dobar trener, nije potrebno da, uprošćeno rečeno, zna samo kako se ubacuje lopta u koš. Morao bi dobro da pozna anatomijsku, psihologiju, fiziologiju, pedagogiju. Bez dobrog poznavanja takozvanih graničnih nauka ne može se postati dobar trener. Greška je što u trenerske škole dolaze ljudi bez ikakvog iskustva. Mislim da bi polaznici Više trenerske škole morali da postaju treneri koji iza sebe već imaju pet-šest godina rada.

› Da li se pad može zaustaviti?

– U poslednje vreme primetan je znatan pomak. Ponovo počinje da se radi kao nekada, što je nesumnjivo dobar nagoveštaj. Mladi treneri žele na brzinu da naprave dobrog igrača, što je nemoguće. Ne može se iz osnovne škole na fakultet!

Ceo postupak je dugotrajan, mora postepeno da ide. Osim toga, između igrača i trenera mora da postoji uzajamno poštovanje. U celoj svojoj karijeri nijednom nisam o bilo kom igraču rekao lošu reč, nikada nisam ni na koga viknuo, obećao nešto što ne mogu da ispunim. Nikada o igračima nisam s drugima govorio, ali sam svakom u lice najiskrenije sve rekao. Na takvim stvarima se gradi poverenje, a s poverenjem dolazi sve ostalo, u prvom redu rad i disciplina.

› Na šta posebno treba obratiti pažnju u radu s mladima?

– Naravno da je nemoguće to izreći u ovakvom razgovoru. Ipak, dobro se sećam onoga što sam naučio u Americi. Tamo je traženo već od mladih igrača da u svakom trenutku vide položaj ostale devetorice igrača, čak i dvojice sudija! A kod nas ima situacija kad igrač ne vidi onog jedinog slobodnog saigrača, čak i na ciceru! Onda, važna je igra bez lopte. Uzmite teorijsku mogućnost da celu utakmicu odigraju iste petorke. Uprošćeno gledano, na jednog igrača prosečno pada da će svega četiri minuta

imati loptu u rukama. Šta će raditi preostalo vreme? Znači, izuzetno je važno mlade učiti kako se igra bez lopte.

› Imate mišljenja kako su čvrste odbrane ubile dušu košarke?

– Meni su razmišljanja na tu temu sasvim nepotrebna. Trener sam koji je od prvih dana veliku pažnju posvećivao odbrani. Sada neki „naučnici“ žele od košarke da naprave dve različite igre: jednu u odbrani, drugu u napadu, a to je nemoguće. Dobrom odbranom se razbija napad, dobrim napadom rastura svaka odbrana. Košarka je jedna i nedeljiva. Kako će tim igrati, isključivo zavisi od profila igrača. Tu je u pravu moj mladi kolega Maljković kada kaže da će

IGRAČ

Uvek sam bio kategoričan u shvatanju da igrač nikada ne može da bude krivac za izgubljenu utakmicu. Trener uvek ima mogućnost izmene, a ako igrač nešto i zablja, onda znači da ga nisam valjano naučio. Opet ponavljam, košarka je kolektivna igra, to svi moraju da shvate.

Kuća slavnih

Kao što je poznato, jesenas je profesor Nikolić dobio zaista retko priznanje, namenjeno samo divovima basketa. Kao četvrti košarkaški poslanik sa ovih prostora, posle Borislava Stankovića, Krešimira Čosića i Dražena Petrovića, kao jedan od retkih Evropljana, postao je stanovnik čuvene Kuće slavnih u gradiću Springfieldu, u američkoj saveznoj državi Masačusets.

Selekcija predloga za ulazak u Kuću slavnih izuzetno je rigorozna, tamo stanuju samo istinske legende kraljice igara. Odluku specijalnog žirija, sastavljenog od preko 20 vrhunskih košarkaških autoriteta, Aleksandar Nikolić je primio kao veliko priznanje celokupnoj jugoslovenskoj košarci:

– Na promotivnoj svečanosti, pred oko 13.000 zvanica, govorili su svi slavodobitnici. Istakao sam u svom govoru da ovo priznanje shvatam prvenstveno kao nagradu celokupnoj jugoslovenskoj košarci, stotinama i hiljadama onih koji su ugradili sebe u više od pola veka organizovanog igranja basketa na našim prostorima. Želeo sam da nabrojim bar one najzaslužnije, počev od istinskog pionira, pokretača svih akcija u prvim posleratnim danima, igrača i trenera, zatim višedecenijskog pregaoca Nebojše Popovića, ali me je Bora Stanković na vreme zaustavio, opominjući me da ću nekoga verovatno izostaviti. Bio je u pravu, zaista je teško setiti se na brzinu svih zaslužnih za prosperitet basketa. Počeli smo pre pedesetak godina bukvalno od nule, zna se gde smo sada. Svi oni, znani i neznani, nalaze se sada u Kući slavnih.

› Ko je vas predložio?

– Inicijativa je, kako sam saznao, potekla od Italijana, preciznije rečeno od poznatog američkog stručnjaka koji već dvadesetak godina živi u Italiji Dena Pitersona. Akciju je maksimalno podržao KSJ, odnosno Zoran Radović, kasnije je sve išlo ubičajenim tokom. Zaista sam počastvovan ovako velikim priznanjem.

Govoreći o nedavnom putu u Springfield, popularni profa je dodao:

– U govoru sam posebno istakao kako ništa u košarki ne bih postigao da nisam imao bezrezervnu podršku cele porodice, prvenstveno supruge Ksenije. Dobro je poznato kakav je trenerski poziv. Bilo je lako raditi kada sam znao da iza mene uvek stoji supruga koja se zdušno brinula o vaspitanju kćerki. Obe su završile fakultete i preuzele brigu o celoj kući. Verujte, svemu što sam uradio u košarki doprinos porodice je sigurno najmanje 50 odsto.

Stranci

Nezaobilazna tema ovih dana su takozvani Bosmanovi zakoni, preciznije rečeno nedavno brisanje granice u celom svetu. Profesor Nikolić sigurno ima šta da kaže na tu temu:

– Sve to mi liči na neku, da kažem, „haremijadu“. Dođe čovek na utakmicu-dve, odgleda atraktivne strance i – više ga nema! Ljudi dolaze na sportske, naravno i košarkaške utakmice, prvenstveno da bi gledali svoje igrače, zemljake. Osim toga, postoji velika opasnost da se u klubovima potpuno zapostavi rad s mladima, sve karte bace na dovođenje igrača sa strane. Uvek sam bio žestoki protivnik čestog šetanja igrača iz kluba u klub, što je sada sve češće slučaj.

› Znači da podržavate zabranu igranja stranaca u Jugoslaviji?

– Bezrezervno. Stranci nam apsolutno nisu potrebni, mogu samo da kočice napredak. Moramo se osloniti na naše snage. Talenata, hvala bogu, ima još uvek dovoljno. Da li ćemo zadržati sadašnje pozicije, odnosno da li ćemo poboljšati kvalitet klubova, isključivo zavisi od nas samih, odnosno od kvaliteta rada u Jugoslaviji. Proteklih godina se nije dobro radilo. Došlo je do pada kvaliteta, ali se već oseća nesumnjivi napredak na stručnom planu, naročito u Srbiji.

› U čemu se ocrtava taj pad?

– Dovoljno je pogledati kvalitet naših prvotligaških utakmica i videti gde se sada nalazi naša klupska košarka. Propuštene godine, a za to smo sami krivi, ne priznajem nikakve „posledice sankcija“ jer je to obična floskula, ne mogu se tek tako premostiti, bez ikakvih posledica. Na nama je da barem ublažimo te posledice. Prionimo na posao i sledećih godina popravimo situaciju, što nesumnjivo možemo. Verujte, u košarci nema tajni, najvažniji je samo jedan element. Hiljadu puta ću ponoviti, to je rad i samo rad. A to kako ćemo raditi, samo od nas zavisi. Zato i ne priznajem nikakve sankcije kao izgovor.

SUDIJE

– Ne smemo u košarci da se bavimo samo reprezentacijom i klubovima već apsolutno svim segmentima. Znači da sve probleme posmatramo u celini. Tu se dosad često pravila velika greška, jer se zapostavljao rad sa sudijama, koji su izuzetno važni za prosperitet košarke. Ima tu dosta naših grešaka, ali i njihovih. Jer sudije moraju da treniraju skoro kao i vrhunski igrači. Razgovarao sam o ovom problemu sa Zoranom Radovićem, a i moj veliki prijatelj, nedavno preminuli Raša Šaper, posvetio mu je, kao komesar JUBA lige, veliku pažnju. Zahvaljujući njemu smo za veoma kratko vreme dobili grupu mladih, već afirmisanih arbitara sa znakom FIBA na grudima. Dobar sudija, da bi održavao formu, mora najmanje jednom nedeljno da sudi prvenstvene utakmice, što često nije bio slučaj. Jednostavno, taj problem je bio prilično zapostavljen a od ogromne je važnosti – razmišlja Nikolić apsolutno o svim aspektima košarkaške veštine.

uvek izabrati stil igre kakvim može do pobede, sviđalo se to nekom ili ne. Zato je u suštini sa ne ekstra kvalitetnim timom Limoža i osvojio evropsku krunu. Dobar trener ne sme da kopira ničiju igru, jer onda neće ništa postići, već da je pravi prema profilu igrača koje ima.

› Šta s tvrdnjama da SAD forsiraju odbranu?

– Ni to nije tačno. Pre samo nekoliko godina u finalu plej-ofa NBA igrali su Hjuston i Njujork. Obe ekipe igrale su fantastičnu odbranu, kao iz udžbenika, a rezultati su bili izuzetno visoki. To najbolje potvrđuje ono ranije izrečeno o nedeljivosti košarke. Za svaku odbranu, ma kako dobra bila, uvek postoji rešenje u dobro organizovanom napadu. Igrač koji ne igra dobro napad, ne može ni odbranu.

› Kako sve to objasniti mladima?

– Samo pravilnim odgojem. Decu na igralište privlači lopta, svako želi što pre da je proturi kroz obruč. Zato i stalno govorim o značaju rada s mladima. Od najmlađih dana moraju pravilno da se usmeravaju, da im se objašnjava kako je u košarci jednako važna i igra bez lopte, odnosno dobra odbrana.

› Da li postoji jugoslovenska škola košarke?

– Ne. Govorio sam već o trenerskom shvatanju košarke u SAD. A kod nas, pitajte desetoricu trenera o nekom osnovnom elementu, recimo skok-šutu, dobi-

MLADI

Tek u poslednje vreme Košarkaški savez Jugoslavije je doneo niz propisa u cilju stimulisanja rada s mladima. Ipak, ima dosta mišljenja da administrativne zabrane nisu dobre. Aleksandar Nikolić ima potpuno suprotan stav: – Sećam se dobro kada smo pokretali A2 ligu, ili Prvu B, ne zamerite, stalno brkam te pojmove, ali svi znaju da se radi o istom takmičenju, zamislili smo da ona postane rezervoar mladih za popunu najelitnijih klubova. A šta smo dobili – takoreći ligu staraca. To nije dobro za košarku, sami sebe smo saplitali. Zbog toga iz sve snage podržavam nedavno uvedene starosne granice u Prvoj B ligi, tako nešto sam odavno predlagao. Dobro je da se najzad neko toga setio. Moramo mladima dati punu šansu, da napreduju stepen po stepen, a ova mera baš tako nešto podržava.

ćete 10 različitih odgovora! Naravno, postoji nešto što nas odvaja od drugih, možda lepršavost u igri, duh, talenat za sve igre s loptom, ali se to nikako ne može nazvati školom.

› Šta biste poručili mladim kolegama?

– Najbolja škola za svakog trenera je analiza sopstvenog rada. Posle svakog treninga morao bi da sedne, vrati film unazad, pažljivo analizira sve šta je radio, spozna šta ih je naučio, na čemu bi trebalo da radi sledeći put. Na to bi trebalo posebno da obrate pažnju. Morali bi da se ugledaju na starije, izuzetno dosadne kolege, kolege kojih je, nažalost, sve manje. Ona reč „dosadne“ je, naravno, karikirana. Radi se o ogromnoj upornosti bez koje se ne može raditi trenerski posao. Morate ponekad hiljadama puta ponoviti jedno te isto da bi igrač to prihvatio. Prvenstveno im objasniti da je košarka pre svega kolektivna igra u kojoj neće proći ni najveći individualni kvaliteti ukoliko se zapostavi ovo pravilo.

› Govori se o mogućnosti da Jugoslavija skinе s trona američke „timove snova“. Da li je tako nešto moguće?

– Apsolutno nije. Ni mi, ni bilo koja druga zemlja još dugo neće stići Amerikance. Prvenstveno zbog celokupne organizacije, odnosno rada s mladima. Mnogo zaostajemo i u tehnici odbrane, odnosno igre telom. U Americi se igra oštro, telo u telo, takozvana kontakt igra nije faul. Tako drugi jednostavno ne znaju da igraju, odmah hvataju protivnika za ruku, a to je uvek bio, biće i ubuduće – prekršaj. Naravno, ima tu još mnogo različitosti zbog kojih će još dugo vremena ostati razlika u kvalitetu.

› Zaključak?

– Ne želim da me bilo ko pogrešno shvati. Nisam želeo nikom da držim bilo kakve pridike, samo sam izneo neka moja iskustva. Ni ja, ni bilo ko drugi, ne znam sve o košarci, i sada stalno ponešto novo naučim.

› Na kraju, ako nije indiskretno, dokle ćete biti na parketu?

– Čim budem zaključio da ne mogu nikoga bilo čemu da naučim, pobeći ću glavom bez obzira. Košarka mi predstavlja ceo život, mnogo mi je dala, trudim se da joj na isti način uzvratim – zaključio je profesor Nikolić. ●

Razgovarao: **Danilo Šotra**
Unos teksta: **Imeri Ibazer**

APRIL 2000. - GOD. IV - BROJ 10

TRENER

ČASOPIS UDRUŽENJA KOŠARKAŠKIH TRENERA JUGOSLAVIJE

IN MEMORIAM
prof. Aleksandar Aca Nikolić
TRENER SVIH
TRENERA

Danilo Šotra

Kakva bi to knjiga bila...

Slobodno mogu reći kako sam imao čast da pune tri decenije saradujem sa profesorom Aleksandrom Nikolićem. Imao je razne nadimke, a ja sam mu se uvek obraćao sa Profo.

Čini mi se da ga je tako, davno, krstio Miki Džaković u popularnoj „dvadeset dvojci“ čiji je Nikolić bio stalni gost. Kako su godine prolazile, Profa je sve nevoljnije razgovarao sa novinarima. Više nije bio eksponiran kao ranije. Na svaku novinarsku molbu je uglavnom odgovarao: - Gde si mene našao? Pa ja više nikome nisam zanimljiv. Nađi nekog ko ima nešto pametno da ti kaže. Međutim, brzo sam proključio tu njegovu foru. Iskreno govoreći, znao sam da mi molbu neće odbiti. U ime dugogodišnje saradnje, slobodno mogu da kažem i prijateljstva, u ovim poslednjim godinama imao sam tu privilegiju da mi nekoliko puta Profa šalje signale kako bi nešto želeo da kaže, jer je znao, često je to i govorio, da će u novinama sve osvanuti baš kako je rekao i ništa drugo.

Poslednji veliki intervju posvećen isključivo stručnim temama, Profa je dao za Trener. Kao danas da se događa, dobro se sećam, kada me je urednik Trenera zamolio da porazgovaram sa Acom. Nevoljno sam se prihvatio posla, jer sam znao koliko je težak na rečima. Upotrebio sam svu svoju diplomatiju da ga privolim na razgovor. Izgovarao se raznoraznim razlozima, u maniru, meni već dobro poznatom. Ipak, bio sam uporan. Znao sam ko će prvi popustiti. Profa me je ipak, pozvao u Palatu sportova na Novom Beogradu. Posle treninga „Beo-

banke“ seli smo u zadimljenu kafanu. Profa je po starom običaju odmah zadimio i sam i skoro dva sata nije gasio cigaretu.

Žao mi je samo što sam propustio priliku da se obogatim slušajući ga. Nisam poneo kasetić, mi iz stare garde više volimo olovku i hartiju, a mogao sam da snimim nekoliko traka prave poezije o košarci. Jer, kad profa otvori dušu i počne da priča o onome čemu je posvetio život, to je prava poezija. Nauk svim budućim generacijama trenera. Pitanja su bila suvišna. Profa je prelazio sa pitanja na pitanje, rečju - potpuno se otvorio.

Pričao bi tako satima i danima ali svemu mora doći kraj. Mada su mi bile određene ruke u pogledu obima intervjua, znao sam koliko materijala može da stane u jedan broj časopisa. Morao sam povremeno da zastavljam zahuktalog košarkaškog genija. Eh, da sam sve to snimio... kakva bi to divna knjiga bila? Moram ovom prilikom da spomenem kako sam bio poslednji novinar koji je razgovarao sa Profom. Poslao mi je signal kako bi želeo da se oglasi po temi stranaca u našoj ligi. Opet je nevoljno pristao na razgovor, stari običaj, naravno brzo je popustio. Nekoliko puta je ponovio: - Pazi, nemoj da izgleda kako nekome oponiram. Posle nekoliko dana, ponovo sam ga pozvao da čujem mišljenje o članku i dobio sam odgovor njegove supruge da mu nije dobro. Nažalost, Profa je pao u postelju i više se nikada nismo čuli.

Naravno ponosim se privilegijom da sam mu bio čest sagovornik i da me nikada nije odbio. ●

Iz poštovanja prema legendarnom profesoru i svemu što je uradio za košarku na ovim prostorima, časopis Trener je u broju 10 iz aprila 2000. godine, između ostalog, objavio izjave njegovih prijatelja i saradnika. O liku i delu Aleksandra Nikolića govorili su: Božidar Cerović, Darko Ruso, Borislav Stanković, Božidar Maljković, Mirko Novosel...

Moram ovom prilikom da spomenem kako sam bio poslednji novinar koji je razgovarao sa Profom. Poslao mi je signal kako bi želeo da se oglasi po temi stranaca u našoj ligi. Opet je nevoljno pristao na razgovor, stari običaj, naravno brzo je popustio.

O Pešiću dela sve govore

Ko je hteo i znao, mogao je mnogo da nauči od velikog učitelja Svetislava Karija Pešića

ZASLUŽENA PRIZNANJA

Trofejni strateg je protekle jeseni dobio zaslužena priznanja, a stigao je da održi i dva predavanja posle OI. Jedno je bilo u septembru na temu „Trenerski izazovi, prepreke i odluke u procesu do cilja“ u hali „Master“ u Zemunu, kada mu je uručena specijalna nagrada UKTS. Drugo 6. decembra u Zavodu za sport i medicinu sporta Republike Srbije na Nacionalnom seminaru za trenere o putu do uspeha. Takođe, pripalo mu je specijalno priznanje za doprinos srpskom sportu, na ceremoniji MVP u organizaciji „Mocart sporta“. Na novogodišnjoj svečanosti Košarkaškog saveza Srbije uručena mu je nagrada za najboljeg trenera u Srbiji za mušku košarku.

Kada je u pitanju naša muška reprezentativna selekcija, možemo konstatovati: još jedna uspešna godina je iza nas. Košarkaška, školska pod obručima. Ko je hteo i znao, mogao je mnogo da nauči od velikog učitelja Svetislava Karija Pešića. Takođe i da utvrdi gradivo iz prethodne, 2023. godine, kada je osvojeno svetsko srebro i izborna viza za OI u Francuskoj. Na sve to, olimpijsko leto 2024. je došlo kao kruna uspeha.

Što se tiče selektora muške reprezentacije Srbije, sve je poznato i svi smo sve videli. Možda da kažemo, skoro sve. Očekujemo od čuvenog Karija još velikih, najvećih uspeha. Inače, kratka reč „svi“ uveliko je ušla u istoriju. Sada već čuveni motivacioni Karijev slogan „Svi za jednog, jedan za svi“ i proteklih 365 dana vodio je „orlove“ trijumfalnim putem do novih podviga.

Pamtićemo, ma koliko neobično zvučalo, poraz za ponos od Amerikanaca i Pešićev trenerski doktorat na toj utakmici. Pa da krenemo redom o dostignućima u protekloj godini.

Dok se u domaćoj sportskoj javnosti glasno govorilo o OI 2024. i licitiralo o sjaju medalje uz već viđeno finale Srbije – SAD, Pešić je mudro spuštao loptu na parket i smirivao strasti. Uz neskrivenu, ali racionalnu želju za uspehom. Najpre je podsetio da je prvi zadatak srpskog nacionalnog tima u 2024. godini februarski prozor, u kom su zabeležene pobeđe nad Finskom (77:61) u Beogradu i Gruzijom u gostima (76:63).

Sličnu dominaciju su Pešićevi izabranici demonstrirali i u novembarskom delu kvalifikacija za EP u dva duela sa selekcijom Danske, u Kopenhagenu (72:52) i u Beogradu (98:51). Između ta dva prozora smestio se veliki uspeh na OI u Francuskoj (Lil i Pariz), gde je osvojena bronza, o čemu je selektor Pešić između ostalog rekao:

– Naš cilj je bio da se na najjačem olimpijskom turni-

ru u istoriji osvoji bilo koja medalja. Sve su za nas bile zlatne. Kada smo se našli sa SAD u grupi, bilo je jasno da se samo mora izabrati put do cilja. Taj put je bio veoma kratak i naporan, sa svim preprekama koje smo morali da savladamo. Čestitao sam igračima i na igri i na ponašanju, timskom duhu, zajedništvu. Na tome kako su stvorili atmosferu da su jedan drugom potrebni. Kada je tako, onda se povećava i drugarstvo. Ponekad sam se tokom priprema pitao šta mi sve ovo treba, a onda dođu ti sjajni momci pa me ponovo motivišu dobrim radom i pristupom. Kada je trener motivisan, onda su svi motivisani.

O trijumfalnom putu i učinku Pešićevih „orlova“ na najvećoj sportskoj planetarnoj smotri smo ranije detaljno pisali u Treneru, a u međuvremenu je srpska selekcija pokazala snagu, umeće i zajedništvo na mečevima novembarskog prozora za EP 2025. Dva puta je pregažen tim Danske, a Pešić je staloženo sumirao utiske posle gostovanja u Kopenhagenu.

– Posle dva-tri dana priprema za utakmicu ostvarili smo cilj i pobedili. Ovo su kvalifikacije, trijumf je najvažniji. Igrali smo protiv rivala koji igra dobro u tranziciji, ali smo mu to onemogućili. Postigli su samo deset poena iz tranzicije, kontrolisali smo skok maksimalno, pre svega njihov u napadu. Imali smo vrlo dobru koncentraciju i energiju u odbrani, a trebalo bi da popravimo neke stvari za utakmicu u Beogradu. Verujem da ćemo biti još bolji u odbrani i napadu. Razlika je u klasi, da se ne palimo nešto specijalno. Mi ne gledamo samo svog protivnika, mnogo smo se spremali za utakmicu, posebno zato što smo igrali na strani. Prilično smo se spremali u smislu mentalnog pristupa. Protivnici su bili motivisani, agresivni, pogotovo u skoku, ali smo iskontrolisali i taj aspekt.

Mečeve s Dancima Pešić je iskoristio da testira sve trenutno raspoložive snage i nije krio zadovoljstvo pred revanš u Beogradu.

- Hteli smo da vidimo sve momke na delu, kao i njihovu reakciju na instrukcije koje su dobili. Svi su pokazali veliku želju i to potvrdili na terenu. Nismo u svakom trenutku bili perfektni, ali su igrači pokazali želju da urade ono što smo trenirali i to je dobar predznak za ono što nas čeka dalje. Naravno, da bi napravio drugi korak, prethodno moraš da uradiš prvi, da pobedimo ponovo kako bismo u februaru dali šansu drugim igračima.

Na utakmici četvrtog kola grupe G kvalifikacija Srbija je u krcatoj dvorani „Aleksandar Nikolić“ pregazila Dance i obezbedila plasman na EP, što je Pešić prokomentarisao na karakterističan način:

- Rezultati reprezentacije Srbije se ne mere po tome da li se kvalifikovala za neko veliko takmičenje, nego da li je uzela medalju ili ne. Mi smo Srbija i s tim se mora živeti, a možda je i dobro kada imaš visoke ciljeve. Nekad mi se čini kao da mislimo da se samo ovde igra košarka, ali igra se svuda. Čestitam igračima, za nas je najvažniji pristup, stav, odnos koji su imali od prvog do poslednjeg minuta i zbog toga sam veoma ponosan. Ovo je bila važna utakmica za nas iz mnogo razloga. Naš glavni cilj bio je da pobedimo i da se kvalifikujemo za EP. Želim da pohvalim i atmosferu, srećni smo zbog toga. To je mnogo pomoglo igračima. Sećate se da smo u novembru 2021. godine igrali s Letonijom, kada je bilo 500 gledalaca, sada ima 8.000, što znači da smo u svemu napredovali.

Dakle, „orlove“ u februaru očekuju dva revijalna meča, s Finskom i Gruzijom, s obzirom na to da su vizu za EP obezbedili.

- Očekujemo isti pristup i u narednim utakmicama u februaru. Znam da mnogi vole umetnike, ali ja volim ratnike, jer su ratnici uvek spremni da daju sve. Bez obzira na to što smo se kvalifikovali, hoćemo da pokažemo napredak kao tim i u februaru, nemamo druge utakmice osim tih, da ih iskoristimo maksimalno. Nadam se da ćemo tada moći da računamo na sve igrače koji budu u Evropi. Dobiće sigurno prostora i oni koji su imali manju minutažu - dodao je Svetislav Pešić.

Ljubitelji košarke u Srbiji od „orlova“ na Evrobasketu očekuju najveće domete, mnogi se nadaju zlatu. Među-

tim, logično je da bi svaki razgovor na tu temu sada bio preuranjen.

- Rano je govoriti o EP. Najvažnije je da su igrači izvršili dobar deo posla, postali su tim i bitno je da to tako ostane. Sada su fokusirani na veliki broj klupskih utakmica. Posle februarskog prozora i žreba za grupnu fazu EP pravićemo plan daljih aktivnosti, najpre da saznamo gde i protiv koga ćemo da igramo u grupi. To svi željno iščekujemo. Videćemo i kako će igrači završiti sezonu, koliko će imati odmora, da li će biti spremni i zdravi - poručio je Svetislav Pešić.

Dakle, kreće nova školska godina pod obručima, a Kari je ponovo za katedrom. Nema sumnje, čekaju nas nove lepe i korisne košarkaške lekcije. Kao što rekosmo, sve je jasno. O Kariju sve govore njegova dela. ●

N. V. T.

NAŠA METODIKA AVANGARDNA

Srpski selektor se na nedavnom predavanju u Zavodu za sport i medicinu sporta Republike Srbije obratio mladim kolegama iz raznih sportova i izneo zanimljive činjenice.

- Mi smo u košarci uvek bili avangardni, u dijagnostici i selekciji onih koji treba da igraju vrhunsku košarku i onih koji igraju iz zabave. Bili smo siromašna zemlja, nismo imali dvorane, rekvizite, pa smo morali da donosimo odluke u selektiranju. Međutim, bili smo avangardni i u formiranju metodike treninga, Ranko Žeravica je bio ideolog takve metodike. Na primer, ne može da se radi isti trening za sve, po stanicama. Naša, jugoslovenska škola stvorila je toliko igrača na poziciji plejmejкера, a svi su različiti, Jarića, koji je visok dva metra, Đorđevića 190 cm, Slavnića 182 cm... Zato je ta škola bila toliko uspešna, jer je imala sjajne treninge koji su bili prilagođeni različitim profilima igrača. Upravo će rad s mladima i s trenerima biti među prioritetima Košarkaškog saveza Srbije, s obzirom na to da je naša trenerska škola poznata svuda u svetu - istakao je Pešić.

TREĆI PROZOR FORMALNOST

U novoj 2025. godini akcenat se stavlja na predstojeći Evrobasket, koji će se održati od 27. avgusta do 14. septembra u Finskoj, Letoniji, Poljskoj i na Kipru. Izvlačenje grupa i parova, kao i mesta u kojima će se igrati biće objavljeno u martu u Rigi, u Letoniji. Što se tiče reprezentacije Srbije, preostali, treći prozor kvalifikacija je puka formalnost, a na programu je od 20. do 25. februara. Izabranici Svetislava Pešića prvi susret igraju 21. februara s reprezentacijom Finske u gostima, a zatim 24. februara dočekuju selekciju Gruzije. Verujemo da će i na predstojećem EP selektor Pešić naše reprezentativce voditi tako da će krajnjim rezultatom obradovati sve ljubitelje košarke.

Kako iz sporednih preći u glavne uloge

U novembarskom prozoru kvalifikacija za EP 2025. prvi put nije bila nijedna od košarkašica iz tima koji je 2015. osvojio prvu zlatnu medalju za Srbiju. Mnogo je teško kada dođe do smene generacija, mnogo njih je prestalo da igra iz stare sjajne generacije. Ali ove devojke su pokazale da ima tu nešto i da mogu da nastave učešće na velikim takmičenjima.

Bilo je to na Vidovdan, 2015. godine. Jedna čudesna generacija košarkašica Srbije krunisana je zlatnom medaljom na Evropskom prvenstvu u Budimpešti. Prvim zlatom za naše košarkašice u istoriji. Istovremeno je to bio i početak osvajačkog pohoda naših dama. U tom pobedničkom nizu bile su zatim olimpijska bronza iz Rija 2016, evropska bronza iz Beograda 2019, evropsko zlato iz Valensije 2021... Bilo je tu mnogo velikih utakmica, još većih emocija. Pisala se istorija.

Sve dok to i zaista nije postala istorija.

Skoro deceniju kasnije, u ekipi koja je pobedom nad Portugalom novembra 2024. nastavila kvalifikacije za Evropsko prvenstvo 2025. nije bila nijedna devojka iz tog zlatnog budimpeštanskog tima. Prvi put za ovih skoro deset godina. Baš nijedna.

Smene generacija dešavale su se u olimpijskim ciklusima. Posle Rija oprostile su se Milica Dabović i Danijel Pejđž, u Tokiju je naš tim doživeo i najjači udarac. Tada su „zbogom“ rekle Sonja Vasić i Jelena Bruks. Nije trebalo da to bude oproštaj i Ane Dabović, ali bio je... Posle toga genijalna plejmejkerka nije odigrala više nijedan meč u dresu reprezentacije. Pred Pariz „zbogom“ je rekla i Aleksandra Crvendakić, posle Pariza Tina Krajišnik i Nevena Jovanović.

Ali kako su se promene dešavale, neke nove devojke su ulazile u tim. Čak i kada je svima bilo jasno da neće doći do 12, prolazile su kompletne pripreme. Da steknu navike, da uče od najboljih – ne samo košarku već i sva ta „pravila ponašanja“. Pa da onda kada uskoče u te patike lidera, prelaz bude lakši. Da rezultat ne trpi.

I da – od 2021. Srbija nije osvojila medalju na velikom takmičenju. Ali jeste zadržala kontinuitet učešća u završnicama najznačajnijih turnira. Naše devojke su bile na Svetskom prvenstvu u Australiji 2022, potom i na Evropskom prvenstvu u Ljubljani, na Olimpijskim igrama u Parizu. Biće i na Evropskom prvenstvu 2025. Za sva takmičenja prolazile su vrlo zahtevne kvalifikacije. Ali u svima su imale pomoć neke od devojaka iz te trofejne generacije.

Od novembra 2024. dalje će morati same. A to nije lako.

Što stalno ponavlja i selektorka Marina Maljković. Ne kao bilo kakav izgovor, niti sebi i svom timu pravi nekakav alibi. To nije njen manir, nikada se nije time bavila. Jednostavno, činjenica je.

– Mnogo je teško kada dođe do smene generacija, mnogo njih je prestalo da igra iz stare sjajne generacije. Ali ove devojke su pokazale da ima tu nešto i da mogu da nastave učešće na velikim takmičenjima – naglasila je selektorka.

S dve pobede – prvo protiv Portugala u Beogradu, potom i Ukrajine u Rigi – naš tim je pokazao da može sam.

– Imale smo malo dana priprema da nova generacija oseti tim, ali svaki taj dan u novembarskom prozoru proveden je na način da se svaki minut iskoristi i na terenu i van njega, da grupa što brže oseti važnost tima, a ne pojedinca, i pojedinca kome je samo važno da se što bolje uklopi u tim – pričala je selektorka.

A to nije bilo nimalo lako. Posebno jer se sada hijerarhija u timu potpuno menja.

- Nije bilo nimalo lako to uraditi. Veoma je teško preći iz epizodne u glavnu ulogu na velikoj sceni, posebno sa igračicama koje izuzetno malo igraju u klubovima, a to je slučaj s nama. Evo imamo primer Nevene Rosić. Svi su pisali o njenim trojkama na utakmici protiv Ukrajine, Ali ona u svom klubu igra pet do 10 minuta. I nije jedina.

U tom delu priče važno je i sledeće...

- Mnogo nam nedostaje da ove devojkice budu lideri. Stalno tražim da se one u svojim klubovima bore na sve moguće načine, da provode sate i sate u radu ako već nemaju minutažu koju zaslužuju, kako bi došle spremne u reprezentaciju. Imamo mnogo problema s tim.

I pored toga, u poslednji prozor kvalifikacija i mečeve protiv Severne Makedonije i Portugala Srbija ulazi s maksimalnim učinkom. Jedina u grupi. Posebno značajne bile su pobeđe u novembru, kada je tim prvi put bio na okupu posle Olimpijskih igara. Prvi put tako - sam.

- Uspele smo da stignemo do dve vezane pobeđe i to je bio naš dogovor. Posle lepe utakmice u Beogradu, ona protiv Ukrajine nije bila toliko lepa. Uvek je teško dobiti u nizu utakmice kod kuće i na gostovanju. Uradile smo to ovoga puta, na čemu sam čestitala svojim košarkašicama. Bitno je da je posao odrađen do kraja - poručila je selektorka Maljković.

U celom tom ciklusu važno je bilo i da naše devojkice osele podršku. I jesu. Hala sportova je bila sasvim lepo ispunjena. U prvom redu i skoro cela petorka iz one generacije s početka ove priče.

- Mnogo je važno da se svi mladi ljudi ugledaju na naše košarkašice i da svi shvatimo da ono što radimo možemo da radimo s mnogo žara, u najtežim uslovima, u smeni generacija. Moraš da voliš to što radiš i da shvatiš da uvek možeš da uradiš bolje stvari - jasna je selektorka Maljković. ●

B. Kostreš

PODELJENO VEĆ ŠEST KARATA

Evropsko prvenstvo igraće se od 18. do 29. juna u četiri zemlje. To su: Češka (Brno), Nemačka (Hamburg), Italija (Bolonja) i Grčka (Pirej). Osim domaćina predstojećeg takmičenja, pravo učešća izborile prvaci svih grupa, kao i četiri najbolja drugoplasirana tima. Posle prva dva prozora plasman na Evropsko prvenstvo već su izborile Švedska i Turska, dok su bez šansi da se tamo nađu ostale: Austrija, Azerbejdžan, Irska, Severna Makedonija i Bosna i Hercegovina. Podsećamo, posle takmičenja po grupama završnica Evropskog prvenstva igraće se u Pireju.

● Kvalifikacije za EP 2025.

► G grupa

1. Srbija	4	4	0	335:190	8
2. Portugal	4	3	1	256:229	7
3. Ukrajina	4	1	3	254:288	5
4. S. Makedon.	4	0	4	204:342	4

► Prvi prozor

Srbija - Ukrajina	82:40
Portugal - S. Makedonija	65:52
Ukrajina - Portugal	63:78
S. Makedonija - Srbija	60:103

► Drugi prozor

Srbija - Portugal	71:37
S. Makedonija - Ukrajina	49:98
S. Makedonija - Portugal	43:76
Ukrajina - Srbija	53:79

► Treći prozor (6. i 9. februar)

Srbija - S. Makedonija
Portugal - Ukrajina
Portugal - Srbija
Ukrajina - S. Makedonija

Razvoj mladih igrača ispred rezultata

Slobodan Klipa spada u red trenera koji insistiraju na pravilnom radu u mlađim kategorijama. Tako su važni metodologija i adekvatan pristup, što će se i videti na predavanjima u organizaciji Udruženja košarkaških trenera Srbije, koje će treneri moći da isprate

Tradicionalni edukativni program namenjen deci ispod 16 godina, u organizaciji Udruženja košarkaških trenera Srbije, već godinama zauzima centralno mesto u razvoju mladih košarkaša i usavršavanju stručnog kadra.

Naš ugledni član UKTS, uvek spreman da se odazove na svaku akciju udruženja, ovogodišnji predavač je renomirani stručnjak Slobodan Klipa, koji će na osnovu svog bogatog tridesetogodišnjeg iskustva nastojati da svoje znanje prenese mlađim kolegama i ukaže na načine sveobuhvatnog i praktičnog rada s decom.

Tim povodom gospodin Klipa je za magazin Trener izneo svoje utiske o ovom značajnom programu i još jednom ukazao na važnost rada s najmlađima, onima koji su budućnost naše košarke.

– To je program u koji sam uključen sa idejom da pokušam u četiri-pet edukativnih treninga pomognem trenerima koji rade s mlađim kategorijama da sagledamo načine, modele, metodiku kako i šta raditi s mladim igračima. Mislim da postoji mnogo problema, objektivnih i subjektivnih. Moramo da pratimo nove trendove i ne gledamo kako drugi menjaju košarku, već da mi menjamo košarku. Metodika rada se menja iz dana u dan, kao što se i košarka menja. Moje iskustvo može pomoći drugim trenerima da u tih nekoliko treninga vide načine i modele kako raditi s mladim igračima – počinje priču Klipa za Trener i objašnjava važnost uloge koju mu je poverio UKTS.

– Najveća vrednost, i igračka i trenerska, jeste iskustvo. Trenerski posao je zanatski, uči se godinama i mišljenja sam da mogu da prenesem deo tog iskustva na

mlađe trenere. Zato sam i prihvatio taj posao koji mi je dalo Udruženje trenera.

● Metodologija i pristup

Klipa spada u red trenera koji insistiraju na pravilnom radu u mlađim kategorijama. Tako su važni metodologija i adekvatan pristup, što će se i videti na predavanjima koje će treneri moći da isprate. – Specifičnost je u tome da radite ono što treba da se radi u određenom uzrastu, da postoji ta postupnost u radu s njima. Nažalost, u Srbiji postoji problem, kao i u većini zemalja na svetu, a to je da nam je važan rezultat i da samo onaj ko pobeđuje i ko je prvi ima pravo na istinu, što nije tačno. Postoji metodika rada koja omogućava razvoj igrača, a postoje metodika rada i način igre koji donose rezultat.

– Evo primera, s jedne strane, trener koji ispravno radi, igra agresivnu odbranu po celom terenu, koristi „passing game“ i „dribble drive“ u napadu i daje priliku svim igračima da igraju, dok su to deca uzrasta od 12 do 14 godina. S druge strane, trener je postavio usku odbranu, koristi sedam seniorskih sistema u napadu i igra sa sedam glavnih igrača. U tom njihovom duelu će ovaj drugi pobediti i ispasti „dobar“ trener. Ja tvrdim da je takav trener loš i da treba da napusti košarku jer u prvi plan stavlja rezultat u odnosu na razvoj mladih igrača. O tom problemu treba pričati i na njemu treba raditi.

Klipa podržava rad Svetislava Pešića i saglasan je s njim kada je reč o insistiranju na edukaciji i radu s mlađim kategorijama.

– Sve što selektor Kari Pešić kaže, ja potpisujem odmah. On je čovek koji može da utiče na funkcionisanje

saveza i mislim da ga treba podržati u svakom pogledu, u svakom predlogu i u svakoj meri koju sprovede ili predloži. Imamo ozbiljan problem. Imamo Niš, koji je ozbiljan centar i ima talentovane dece, ali se loše radi. Mislim da je i Kraljevo u priličnim problemima. Sve se svelo na rad u nekoliko beogradskih klubova.

U Srbiji u svakoj generaciji imate dva-tri igrača koji su rođeni da igraju na vrhunskom nivou i njih niko u tome ne može da spreči. Ali mi nemamo igrače u tom drugom ešalonu, koji su kroz organizovane sisteme i jaka takmičenja postali igrači. Pomenuću Lazića. Mislim da više neki novi Lazić ili novi Dobrić nemaju šansu. Takvi igrači samo u organizovanim sistemima s mnogo rada postaju dobri i odlični.

Koliko ovakav program može da utiče na trenere i bolji rad s mladima, upravo objašnjava Slobodan Klipa.

- Može mnogo. Daće neke nove ideje trenerima koji imaju ambiciju i hoće ozbiljnije da se bave košarkom. Mislim da je kontrola rada trenera neophodna i da je potrebna potpuna reorganizacija rada s mladim kategorijama. Moramo da razdvojimo masovnost u školi košarke, ali od 13-14 godina treba napraviti sisteme u kojima se talentovani klinci razvijaju, i to u centrima širom Srbije, ne samo u Beogradu. Moj predlog je bio da svi klubovi u KLS i ABA ligi imaju svoje centre.

● Kako izgledaju predavanja?

Predavanja su osmišljena tako da svaki trener u njima može da pronađe elemente koje može da primeni u svom radu, objašnjava Klipa i otkriva detalje:

- Snimili smo predavanja, različite su teme, ima ih nekoliko. Recimo, kontranapad, usavršavanje tranzicije za mlađe kategorije. Snimili smo metodski kako se razvija taj kontranapad za decu od 10 godina, a šta koriste deca od 12. Tu su različite vežbe 1 na 0, 1 na 1, 2 na 1, 2 na 2, do 4 na 4, kroz razne vežbe koje mislim da će biti zanimljive trenerima i sve to će moći da koriste. Košarka se menja i vrlo je važno da ubrzamo igru i važna je reakcija. Vežbe koje sam dao rade na razvoju te reakcije i razvoja igre.

- Tu su i teme u vezi sa odbranom, tu su vežbe razvoja odbrambenih sistema i navika koje su važne. Uvek sam govorio: „Ne mogu da učim decu napadu ako ih ne

naučim odbrani." Dobra odbrana stvara i dobre napadače. Tu su i teme za malu decu spejsing, koji je dosta razrađen, ali je jako važan. Tu je i tema o donošenju brzih i dobrih odluka, to mislim da spustim do nivoa za decu od sedam-osam godina. Važno je naučiti decu da razmišljaju i da razumeju košarku, da već od starta shvate da je glava najvažnija u košarci. Sve možete da imate - i brzinu, i snagu, i tehniku, ali je važno da razumete igru.

● Uloga UKTS

Udruženje košarkaških trenera Srbije ima važnu ulogu u razvoju domaće košarke kontinuiranom edukacijom stručnog kadra i osmišljavanjem programa koji spajaju tradiciju i savremene pristupe u radu s mladim talentima. Ova program to i pokazuje.

- Udruženje trenera mnogo ulaže u edukaciju i održavanje tih seminara. Na tome im čestitam, to je stvarno odlično. U ovoj zemlji postoje vrhunski treneri čije znanje treba koristiti, pre svega mislim na Pešića, na Željka Obradovića i ljude poput njih. Od svih njih treba tražiti da drže seminare i rade s trenerima. ●

Saša Grujović

Foto: Gordana Stjepanović

SAVET ZA MLAĐE TRENERE

- Onaj ko uđe u salu sa energijom i entuzijazmom i to prenese na igrače već je dobar trener, a onaj ko radi u interesu igrača, a ne u svom je odličan trener. To je suština.

- Važno je približiti trenerima svaku ideju, pokušati da se utiče na trenere na razne načine, i na papiru i video-materijalima. Sve to će im biti dostupno i dostavljeno kao video-materijal. To će moći da gledaju i ko želi da uči, to će moći da uradi. Siguran sam u to. Našao sam u svakom predavanju nešto interesantno za sebe. Ako ništa baš ne nađeš, onda si u problemu. Jedan od mojih saradnika je rekao: „Zapamtio sam dve vežbe, ovo večeras radim.“ To je pravi pristup.

Stručni štab značajan deo ekipe

Svako okupljanje reprezentacije, sasvim prirodno, izaziva veliku pažnju. U žiži interesovanja brojnih ljubitelja košarke, ali skoro isto toliko „selektora“, nalaze se selektor i spisak od dvanaest.

U toj navijajčkoj, gotovo euforičnoj atmosferi jedan ništa manje značajan deo naše reprezentacije je sasvim u senci.

Po pravilu zaboravljamo na pomoćne trenere, kondicione, statistiku, medicinsku ekipu, pa sve do ekonomu. Treba li, primera radi, podsećati da je na prošlom Svetskom prvenstvu naš medicinski tim,

posebno dr Gaga Radovanović, napravio podvig koji prevazilazi vrednost zlatne medalje – slučaj Simanić.

Selektor najvišeg kvaliteta Svetislav Pešić, upravo svestan značaja svakog člana tima reprezentacije koju će voditi na Evropsko prvenstvo, odmah je oformio stručni štab i taj podatak ponudio košarkaškoj javnosti.

Naravno, nas iz UKTS posebno je, slobodno možemo reći, obradovao izbor pomoćnih trenera: Marko Barać i Miloš Isakov-Kovačević. Svakako da smo ponosni što u udruženju imamo popriličan broj onih koji su spremni za ovako veliki zadatak.

No, vratimo se pomenutoj dvojici mlađih, ali već afirmisanih trenera, od kojih u godinama koje dolaze očekujemo punu afirmaciju. Svestan je prakaljeni znalac svog posla i svakako jedan od ne samo naših već i evropskih trenera iz samog vrha da stvaranja dobrih igrača nema bez dobrih trenera.

Prostor koji im dajemo u ovom broju našeg magazina Trener upravo je podrška njihovog matičnog udruženja. Očekujemo da ćemo i posle Evropskog prvenstva, pored ponosa na rezultate naše reprezentacije, biti ponosni i na njih. ●

M. Polovina

Marko Barać, pomoćni trener reprezentacije Srbije

Reprezentacija je uvek čast

- Mislim da sam taj poziv, isključivo svojim radom i rezultatima, zaslužio. Tokom cele svoje karijere okrenut sam našim reprezentativnim selekcijama. Mislim da sam 90 odsto igrača koji su sad bili na spisku nekada trenirao u tim mlađim selekcijama i tu postoji kontinuitet. To je jako važno u ovom poslu - ističe Barać

Dugo je trajala dilema da li će selektor Svetislav Pešić nastaviti svoj rad na klupi selekcije Srbije. Tačnije, pošto je sam najavio da novo rukovodstvo saveza treba da traži i novog selektora, licitiralo se sa imenima potencijalnih naslednika. I kako to obično biva u zemlji koja ima šest miliona selektora, raznorazna imena su tu predlagana. Neka s pravom, neka ne. Srećom, novi ljudi u savezu, a stari poznanici s Pešićem, uz njegovu veliku pomoć, rešili su ovu zagonetku na najbolji način. Čovek koji je doneo dve medalje s poslednja dva, ujedno i najveća svetska takmičenja i koji je tako nastavio niz uspeha reprezentativnih selekcija iz njegovih prošlih mandata, ostao je da predvodi Srbiju i na predstojećem Evropskom prvenstvu i najpre u prozorima koji do tog takmičenja vode.

E sad, pojavio se drugi „problem“. Pošto je praktično bio svojevajno na izlaznim vratima reprezentacije, najbliži saradnici iz stručnog štaba otišli su poslom na razne strane sveta. Za sve njih, trenere i sportskog direktora, trebalo je naći zamene. Naravno, Srbija ne bi bila zemlja košarke da pored igrača nema i sjajne trenere, pa su najbliža mesta na klupi pored Pešića zauzeli Marko Barać, trener Mega MIS-a, i Miloš Isakov Kovačević, trener Vojvodine.

Magazin Trener pokušao je da sazna kakve su impresije jednog mladog, a već uspešnog trenera 35-godišnjeg Marka Baraća, nakon izbora u stručni štab reprezentacije:

- Postoji samo ovaj deo priče koji se odnosi na potrebu selektora da oko sebe okupi stručni štab koji bi bio u stanju da mu pomogne oko tih reprezentativnih prozora - ističe za Trener Marko Barać. - Kao što se zna, ljudi koji su saradivali s njim su zauzeti sa svojim profesionalnim obavezama, tako da je poziv usledio kao potreba da se ti prozori završe na najbolji mogući način. Nikakva priča koja je bila u javnosti u vezi s mladim trenerima, ko

je od njih za budućnost, ko nije, nije postojala. Ovo je reprezentacija Srbije i svima nama koji smo deo košarke je čast da budemo uz nju i da joj budemo na raspolaganju u svakom trenutku. Poziv me nije iznenadio, ali ga, da budem iskren, nisam nešto posebno ni očekivao. Kada je stigao, oberučke sam ga prihvatio i stavio se u službu reprezentacije u punom kapacitetu.

Lepo i iskreno od mladog trenera. Ali svakako da bi svako na njegovom mestu želeo da i u budućnosti bude i dalje član naše najbolje selekcije. Pogotovo ako Evropsko prvenstvo, koje svi s velikim nadama očekuju, prođe onako kako to svi žele:

- To je na selektoru - odgovara Barać i dodaje - Mislim da sam taj poziv, isključivo svojim radom i rezultatima, zaslužio. Tokom cele svoje karijere okrenut sam našim reprezentativnim selekcijama. Mislim da sam 90 odsto igrača koji su sad bili na spisku nekada trenirao u tim mlađim selekcijama i tu postoji kontinuitet. To je jako važno u ovom poslu - ističe Barać.

I zaista, kada se pogleda karijera trenera Mege, vidi se, pored rada u našim klubovima, da je imao jako dobre i zapažene uspehe i s mlađim selekcijama Srbije: bronzu 2012. na U18 Evropskom prvenstvu, srebro na U19 Svetskom kupu 2013. godine i bronzu na U20 Evrobasketu. - Imao sam sreću, kada su naše mlađe selekcije u pitanju, da se bavim generacijama koje danas čine okosnicu naše reprezentacije. Znači, to su bile generacije '94. i '95. godišta, kao neke s kojima sam najduže saradivao i koje su još tada bile procenjene kao one iz kojih ćemo godinama crpiti igrače za seniorski tim. Na sreću svih nas, to se ispostavilo kao tačno i najveći broj tih igrača je okosnica naše reprezentacije danas. A tu su i naredne generacije koje su prošle te nacionalne programe u kojima sam takođe učestvovao, tako da sam zaista imao sreće da sam radio s većinom tih momaka koji su danas u reprezenta-

ciji. Osećam ogromno zadovoljstvo kada vidim u kakve su ljude i igrače danas izrasli – s ponosom ističe Barać.

To se i nama sa strane čini. Ljudi, igrači, na ponos zemlji, na ponos svima nama. Trener Barać mnogo radi u Megi. Mega je ekipa koja iz godinu u godinu proizvodi nove talente, a uz to uvek igra sjanu, modernu košarku. Rad u klubu i rad u reprezentaciji nije baš isti. Iako se poziv zove isto – trener. O tome je često i sam Pešić govorio. Kao što smo malo pre istakli, trener Barać nije nov u radu s reprezentacijama naše zemlje. Ipak, sada je u pitanju ona najjača i glavna selekcija.

– Ono što je Srbija napravila u nekoliko prethodnih akcija dovelo je do toga da je opet velika stvar za svakog igrača da igra za reprezentaciju. Ne kažem da pre toga nije bilo toga, ali nivo motivacije s kojim su ti momci sada dolazili na te svoje obaveze i okupljanja, ta sinergija koja postoji unutar tima je neverovatna. Koliko god se unutar nekog kluba insistira na dobroj hemiji i atmosferi,

izgradi sa igračima i meni je kao nekom novom treneru tu bilo lako da se uklopim. Ono što je bila suština tu jeste da prioritet nije bio da ja toliko učim od njega, već da probam da mu pomognem da ti igrači koji dolaze iz različitih sredina, iz različitih sistema, što pre prihvate te osnovne principe koji vladaju u reprezentaciji Srbije. Ja se sa selektorom poznajem prilično dugo, tako da sam i pre ulaska u stručni štab imao iskustva s njegovim zahtevima i bilo mi je lako da u tom delu budem od pomoći. I odnos sa ostalim trenerima u stručnom štabu je feneomenalan. Svi smo se povezali na odličan način, možda i bez nekih prethodnih prijateljstva, ali kroz te svakodnevne obaveze se stvorila odlična međusobna atmosfera koja je preduslov i za odlične rezultate – zaključio je Barać.

Srbija se, znamo, kvalifikovala za Evropsko prvenstvo sledećeg leta u Poljskoj, Letoniji, Finskoj i na Kipru. Iako ostaje još taj prozor u februaru 2025. godine, sve

ova atmosfera u reprezentaciji je nešto posebno. Zadovoljstvo je gledati ih kako su se i koliko povezali između sebe. Za razliku od jednog velikog profesionalizma koji vlada u klubovima, ovde naravno da to isto postoji u smislu zadataka i obaveza, ali postoji nešto dublje u svemu tome, neka dublja veza i to se reflektuje i na rezultate reprezentacije Srbije – kaže Marko Barać.

Zato je rad u reprezentaciji kakva je Srbija privilegija. Ako još tome dodate i da radite i učite od jednog od najvećih evropskih trenera svih vremena, s toliko znanja i iskustva, i košarkaškog i životnog, onda je to pravo mesto za mladog, talentovanog trenera.

– Mnogo toga može da se nauči. Znamo svi koliko je toga selektor prošao s reprezentativnim selekcijama, s klubovima takođe. Svi ovi odnosi, sva ova hemija koja je uspostavljena, svakako da najveću zaslugu za to ima selektor. Zaista imponuje kakav je odnos uspeo da

brige o plasmanu su prebrođene. Sad mirno čekamo pripreme za takmičenje koje svi s nestrpljenjem i velikim nadama očekujemo.

– Ne bih sada pričao o tome. Zna se čiji je zadatak da sublimira očekivanja i predstavi ih javnosti. To nije moj deo posla. Isto i kada je u pitanju program rada za to predstojeće veliko takmičenje, ne bih sada o tome. Mi znamo šta je u kalendaru takmičenja naš sledeći zadatak, a to su prozori u februaru i to je naš sledeći fokus. Za sve ostalo ima vremena.

Ovakvo govori mladi, a već afirmisani stručnjak s klupe Mege, a odsкора i reprezentacije Srbije. Nov tim i u savezu i na klupi je tu, uz starog selektora, i možda je baš to dobitna formula koja može Srbiji doneti novo, sjajno odličje s prvog velikog reprezentativnog takmičenja. Sa ovakvim igračima, trenerima i energijom i najveći rezultati su dostižni. ●

B. Manojlović

- Ja se sa selektorom poznajem prilično dugo, tako da sam i pre ulaska u stručni štab imao iskustva s njegovim zahtevima i bilo mi je lako da u tom delu budem od pomoći. I odnos sa ostalim trenerima u stručnom štabu je feneomenalan.

NASLOV

Marko Barać vrlo rano je počeo da se bavi trenerskim poslom. Rođen je 18. marta 1989. u Beogradu i već 2009. je praktično iz igračkih patika, u kojima je bio na jutarnjem treningu, ušao u trenersku opremu iste večeri u klubu Superfund. Posao mu je toliko legao da je to odmah bio pokazatelj kojim putem treba dalje da ide. Posao ga je vodio ka mlađim selekcijama Crvene zvezde, da bi internacionalni put započeo 2013. godine kao glavni trener italijanske ekipe Ortona. Nakon Italije, odlazi na mesto pomoćnog trenera poljske ekipe Čarni Slupsk. Potom se vraća u Srbiju i 2016. godine preuzima ekipu Torlaka, a zatim i Mladost Zemun. Put ga dalje vodi u Republiku Srpsku, na klupu Igokee, gde je tri godine obavljao funkciju pomoćnog trenera. Na mesto glavnog trenera Mege dolazi u leto 2022. godine, gde se i danas nalazi. U svojoj karijeri bio je i trener naših mlađih reprezentativnih selekcija U18, U19 i U20, s kojima je osvajao medalje na evropskim i svetskim takmičenjima. U dva navrata 2023. i 2024. godine bio je deo stručnog štaba Denvera, odnosno Hjustona u okviru Letnje lige. Od polovine novembra 2024. godine i tzv. prozora član je stručnog štaba reprezentacije Srbije kao pomoćni trener selektora Svetislava Pešića.

Miloš Isakov-Kovačević

Čoveče, vidi gde si sada?

Miloš Isakov-Kovačević, prošao je u samo nekoliko godina put od Druge Srpske lige i Mladosti iz Veternika do prvog trenera Vojvodine, selektora kadetske reprezentacije i sada asistenta u seniorskom timu Orlova

Kada ste mlad trener, a Svetislav Pešić odabere baš vas za saradnika, to nije samo profesionalno priznanje, već je i potvrda kvaliteta, ali i podstrek da svakoga dana napredujete i budete bolji. Miloš Isakov-Kovačević, prošao je u samo nekoliko godina put od Druge Srpske lige i Mladosti iz Veternika do prvog trenera Vojvodine, selektora kadetske reprezentacije i sada asistenta u seniorskom timu Orlova.

Nekada skaut, a sada Pešićev saradnik u stručnom štabu Srbije prošao je prve kvalifikacione mečeve protiv Danske u kojima je obezbeđen plasman na Eurobasket 2025.

Sve to bilo je glavni povod da ovaj mladi stručnjak, sa jasnom vizijom, podeli svoje iskustvo za magazin „Trener“.

- Ja sam i ranije bio deo reprezentacije, a sada je to ipak malo drugačije. Tokom okupljanja pred meč sa Danskom, Pešić mi je prišao, pričali smo o treningu i prvi put sam zastao i u sebi rekao: „Čoveče, pogledaj gde si sada. Kada je reč o tom putu, sve se brzo dogodilo. Osećam se blagosloveno, u svakom smislu te reči, jer mislim da je retko da se baš tako nameste zvezde i da se, jedna za drugom, vrata otvaraju, konstantno. Živim san koji sam želeo oduvek, pogotovo pre 5-6 godina, kada sam bio na početku – počinje u dahu Isakov-Kovačević i objašnjava iz trenerskog ugla, kako je sve izgledalo na samom početku:

- Ja sam i tada, kada sam bio u Veterniku, to svi znaju, radio skauting kao da je reč o Evroligi. Išli smo u razna mesta, od Kačareva do Kovina. Igrali smo tu Regionalnu ligu Vojvodine, i pripremali smo svakog protivnika, kao

što i sada pripremamo. Svi znaju koliko sam posvećen, koliko volim da radim, koliko volim da učim, koliko generalno svaki dan radim na sebi. Kod mene, zaista, košarka nikada ne staje. Dosta žrtve je potrebno za to, i mnoge stvari trpe. Ali, bez te neke posvećenosti koja mora da bude na nekom nivou perfekcije, teško da se može stići bilo gde dalje i napred. Čak ni tada to nije garancija da će to sve tako da bude.

● Vojvodina danas

Kako ističe, Vojvodina je danas na jednoj velikoj prekretnici.

- Jako dugo je košarka u Novom Sadu bila mrtva, nekih 20 godina. Ljudi su u širokom luku zaobilazili „SPENS“, jer generalno nije klub bio prepoznat kao mesto gde bilo ko želi da bude deo te priče. U poslednje dve godine to se potpuno okrenulo za 180 stepeni. Mislim na predsednika Željka Rebraču i na sve članove Upravnog odbora, koji su napravili neki petogodišnji plan. Već prošle godine smo, na kraju druge godine, bili jako blizu plasmana u ABA ligu. Greške moraju biti na minimumu. Novi Sad je uspavani div što se tiče košarke. Imamo puno prostora kao klub da narastemo, i da uradimo ono o čemu maštamo, a to je ulazak u ABA 1 Ligu. Po mom ličnom iskustvu, najteža je situacija za klubove koje igraju domaću ligu Srbije i ABA 2 takmičenje i pucaju visoko na oba fronta. Prosto, ajsitnije greške mogu da u potpunosti ugroze taj neki plan i cilj.

● Trenerska filozofija

Ono što traži od sebe i od ljudi u svlačionici je da budu ujedinjeni i da rade zajedno na istoj misiji. Kako kaže: „Svi imamo ego, ali cilj je da ga potisnemo kako bismo postigli ono što je najbolje za tim.”

- U košarkaškom delu, prioritet je odbrana, jer mislimo da se od izuzetno dobre odbrane pokazuje i snaga tima. Ako je ta snaga jasna svima, mi postajemo ekipa protiv koje niko ne voli da igra. Igramo u širokoj rotaciji u kojoj koristimo veliki broj igrača i nemamo nikakvu kalkulaciju što se tiče doziranja u oba pravca. Insistiramo na odbrambenim detaljima u kojima verujemo da ćemo pomoći jedni drugima, a kroz to samopouzdanje i jedinstvo nastojimo da iskoristimo nečiji individualni kvalitet u napadu.

U košarci važi nepisano pravilo da se treneri dele na one zahtevne i one, koji su blagonakloni prema igračima. Isakov-Kovačević sebe vidi negde „između”.

- Slušao sam nedavno svog košarkaškog oca Svetislava Pešića. Pričao je o zahtevnim i fleksibilnim trenerima. Ko njega pažljivo sluša može dosta toga da nauči, pogotovo mlad trener. Mislim da je kombinacija te dve stvari neophodna, naročito, jer se promenio trenerski poziv i pozicija trenera. Mislim da bez zahtevnog trenera nema rezultata, jer ako svi mi radimo stvari koje su nam prijatne, ne možemo da izađemo iz komforne zone, a tu se velike stvari ne mogu desiti. Sebe vidim negde između. Volim da učim i osluškujem svlačionicu i svoje igrače i probam da osetim koja od ove dve stvari će doneti najviše za dati trenutak. Nekada je to zahtevnost na maksimumu, a nekada je to opuštanje svlačionice. Bitno je ne pogrešiti tajming kako bi se došlo do cilja. Igrači moraju da znaju da imaju podršku svog trenera bez obzira na to koliko mnogo traži od njih.

● O pozivu selektora Svetislava Pešića

Sa selektorom Pešićem, kaže, ima odličan odnos i dodaje da su kroz saradnju tokom kvalifikacija za Svet-

sko prvenstvo uspostavili sjajan kontakt. Pešić ga je pozvao u Stručni štab i dao mu veliku priliku, što mu je bilo izuzetno značajno. Iako je morao da napusti štab zbog obaveza i aspiracija da postane prvi trener, selektor je na to reagovao razumevanjem i podrškom, čime je još više učvrstio njihov odnos.

- Bojao sam se kako će Pešić da odreaguje kada mu budem rekao da želim da budem trener Vojvodine, a nisam želeo da ispadnem nezahvalan. Kada sam mu rekao, on je odgovorio: „Ja to već sve znam”. Osetio je šta želim i dao mi je maksimalnu podršku, ali me je pitao da li imam plan i za Vojvodinu. Dao mi je savet, dopala mu se ideja, odreagovao je šmekerski i tu me kupio za ceo život pred to Evropsko prvenstvo 2022.

- Sada, još više mi je drago, što se opet okrenuo ka meni, kada je obnovio ugovor, pozvao me je i rekao da bi on voleo da ponovo sarađujemo, što je još više ulepšalo ceo naš odnos. Kroz sve to vreme koje nisam bio zvanično deo selekcije, ja sam se stvarno osećao da sam sve vreme tu. Nikada nisam osećao da sam odlazio iz njegovog štaba, što govori o tome koliko on ume da sakupi ljude oko sebe. Zato je sve to postigao sa reprezentacijom i svojim stručnim štabom i ima igrače koji jedva čekaju da se odazovu na svako okupljanje.

● Savet za sve mlade trenere

- Važno je da svaki trener veruje u sebe, svoj način razmišljanja i posvećeni rad, ali i da stalno sluša kolege bez obzira na njihov rang, jer se od svakoga može nešto naučiti. Ključ uspeha je smanjiti sujetu, slušati mentore poput onih koji su meni pomogli, i prepoznati suštinu u njihovim rečima i postupcima. Trener mora biti samokritičan, mora da osluškuje druge, ali nikada ne sme da izgubi veru u svoj osećaj i intuiciju – zaključuje mladi član stručnog štaba naše reprezentativne selekcije – Miloš Isakov-Kovačević. ●

S. Grujović

„DIPLOMSKI RAD” – ŽELJKO OBRADOVIĆ

Uz saradnju sa Pešićem, još jedan momenat je uticao na njegovu karijeru. Nakon pobede nad Megom na Kupu Radivoja Koraća, gospodin Bućan mu je čestitao i rekao da će sutradan, u duelu protiv Partizana sa Željkom Obradovićem, zaista postati trener. Ta utakmica, u kojoj su 37 minuta igrali ravnopravno, bila je za njega potvrda da je ušao u red pravih trenera.

- Bila je velika trema, igrate protiv najtrofejnijeg trenera Evrope svih vremena i očekujete da vas on pred jednim širokim auditorijumom razgoliti i ukaže na sve ono što vi ne znate. Kada se završila ta utakmica, a mi 37 minuta odigrali u egalu sa Partizanom, imao sam osećaj da sam položio značajan ispit, da kažem diplomski rad. Nisam se obrukao, a njegova pohvala na toj konferenciji je meni značila puno, s ponosom ističe Isakov-Kovačević.

- Važno je da svaki trener veruje u sebe, svoj način razmišljanja i posvećeni rad, ali i da stalno sluša kolege bez obzira na njihov rang, jer se od svakoga može nešto naučiti. Ključ uspeha je smanjiti sujetu, slušati mentore poput onih koji su meni pomogli, i prepoznati suštinu u njihovim rečima i postupcima.

Put UKTS-a i u 2025. jasan

Iza nas je veoma uspešna 2024. i mišljenja sam da smo i ovaj put nadmašili sebe u odnosu na prethodnu. Na ponos UKTS ide i to što smo i ovaj put uspjeli da organizujemo dva seminara s kvalitetnim predavačima, nastavili smo izdavačku delatnost i trudili se da uz sve stare navike dodamo i primesu nečega novog i drugačijeg

Kada je držanje visokog standarda u radu vaše srednje ime, onda Udruženju košarkaških trenara Srbije ništa drugo ne preostaje nego da i u novoj 2025. još jednom ispuni velika očekivanja. U našoj kancelariji je kao u košnici.

Navikao je trenerski esnaf na kvalitetne seminare, stručnu literaturu, magazin Trener, video-materijale, a kada jednom zakoračite takvim tempom, onda više nemate pravo da razočarate sebe, ali ni one zbog kojih postojite.

To je aksiom Udruženja košarkaških trenara godina-ma unazad, a kada bacimo pogled i na 2024, svakako se, po nepisanom ali opšteprihvaćenom pravilu, otišlo i korak napred.

– Iza nas je veoma uspešna 2024. i mišljenja sam da smo i ovaj put nadmašili sebe u odnosu na prethodnu. Na ponos UKTS ide i to što smo i ovaj put uspjeli da organizujemo dva seminara s kvalitetnim predavačima, nastavili smo izdavačku delatnost i trudili se da uz sve stare navike dodamo i primesu nečega novog i drugačijeg – ističe Strahinja Vasiljević, generalni sekretar UKTS-a.

Činjenica da se dao značaj modernim tehnologijama jasan je rezon ljudi u UKTS da se mora ići u korak s trendovima kako bi trenerskoj publici sadržaj i informacije bili što dostupniji.

– Sve je počelo pre nekoliko godina modernizacijom i optimizacijom sajta, nastavilo se preko društvenih mreža, jer uz klasične načine informisanja i plasiranja sadr-

žaja u eri društvenih mreža morate da brinete i o tome da je informacija lako dostupna, vidljiva, a uz to interesantna. Mislim da smo i tu uradili veliki posao i da našoj branši znači što na društvenim mrežama može da pronađe kratke video-materijale, fotografije sa određenih seminara i predavanja.

Dobrih stvari i novina bilo je napretek u godini iza nas.

– S Fakultetom za sport iz Beograda omogućili smo doškolavanje 150 prijavljenih trenera koji su stekli zvanje učitelja košarke. Cilj nam je da s tom praksom nastavimo i u 2025. godini i pregovaramo o mogućnostima dodatnog školovanja za trenere-učitelje. Takođe, na skupštini je doneta odluka da se Košarkaškom savezu predloži da se uvrsti i izbor najboljih trenera u muškoj i ženskoj konkurenciji, jer oni to u najmanju ruku zaslužuju isto kao igrači i igrači, što je još jedan od načina da damo na značaju našim trenerima. Mimo dva glavna seminara imali smo i nekoliko stručnih predavanja – ističe Vasiljević i nastavlja:

– Još jedna bitna stavka u radu UKTS-a jeste da se ni u prethodnom periodu nije odustalo od izdavačke delatnosti, pa je tako svetlost dana ugledao zbornik radova „Novi ciklus“. Našu izdavačku delatnost upotpunila je knjiga „Karakteristike Small Ball napada i značaj prostora“, sve s ciljem da se unapredi program edukacije, naročito kada je reč o obuci mlađih trenera. Udruženje nastavlja da ulaže u obrazovanje trenera i pripremu stručne literature, a ovo su stvari koje nam daju podsticaj da na svakom polju zablistamo i u 2025. godini.

„Temelj budućnosti srpske košarke“ samo je jedan

od projekta u organizaciji UKTS-a, a edukativni program namenjen je za mlađe kategorije:

- Tradicionalni edukativni program za decu ispod 16 godina, koji organizuje Udruženje košarkaških trenera Srbije, predstavlja jedan od ključnih segmenata u razvoju mladih talenata i unapređenju trenerske struke. Ovo-godišnji predavač Slobodan Klipa koristiće svoje 30-godišnje iskustvo da obezbedi praktičan i detaljan pristup radu s mlađim kategorijama. Program će obuhvatiti: pokazne treninge - konkretne vežbe i tehnike prilagođene mlađim uzrastima, metodologiju rada - sistematičan pristup razvojnim potrebama dece, tehničke elemente i individualnu taktiku - unapređenje osnovnih veština i razumevanja igre, proces rada - strukturiranje treninga i primena metoda koje su se pokazale najsvrsishod-

nijim. Udruženje godinama neguje kvalitet zahvaljujući programima koje vode stručnjaci poput profesora Nenada Trunića i Aleksandra Saše Grujića, čije međunarodno iskustvo dodatno doprinosi razvoju ove inicijative - objasnio je Vasiljević.

Iako je 2025. tek na početku i ima mnogo vremena do novih akcija udruženja, iz Sazonove 83 odavno su krenuli u proces pripreme novih seminara, koji nas očekuju na proleće i leto.

- Kad se jedan seminar završi, naše zlatno pravilo je da se odmah krene sa idejama za naredni. Tako je i ovaj put. Već se radi na organizaciji novih seminara i edukativnih događaja, Klinike, Trenerskih dana i sl., koji će obuhvatiti regije širom Srbije kako bi što veći broj trenera imao priliku da učestvuje. Kao i dosad, udruženje će se fokusirati na inovacije i dostupnost edukativnih sadržaja, uz očuvanje visokih standard - navodi generalni sekretar UKTS-a.

- Imali smo izuzetna predavanja i predavače i na Trenerskim danima i na Klinici, a mogu da kažem da je proces realizacije seminara 2025. godine počeo i da smo već u pregovorima s nekim trenerima i velikim imenima koja će, verujem, izazvati oduševljenje i veliku zainteresovanost trenera za njihova predavanja, ako do realizacije dođe. Mnogo stvari je ispred nas, ali i ovaj put predano i marljivo ćemo raditi da naši seminari i dalje ostanu prepoznatljivi i da i dalje budu sinonim za kvalitet. Nastavićemo u istom ritmu i u 2025. s jasnom misijom da našim trenerima pružimo najbolje uslove za razvoj - ponosno ističe prvi operativac UKTS-a.

U 2025. godini čekaju nas šampionati Evrope u obe konkurencije, jubilarna godišnjica čuvenog zlata iz Atine 1995. godine, a sve to su povodi da udruženje na pravi način pomogne u promociji i obeležavanju ovih događaja.

- Košarkaški, 2025. godina biće prilično značajna i ono što je sigurno jeste da će UKTS na svoj način pokušati da da doprinos. Čeka nas uzbuđljivih nekoliko meseci, a o svim akcijama koje planiramo ima vremena da se priča - jasna je poruka Strahinje Vasiljevića za kraj. ●

D. Popović

Još jedna bitna stavka u radu UKTS-a jeste da se ni u prethodnom periodu nije odustalo od izdavačke delatnosti, pa je tako svetlost dana ugledao zbornik radova „Novi ciklus”. Našu izdavačku delatnost upotpunila je knjiga „Karakteristike Small Ball napada i značaj prostora”, sve s ciljem da se unapredi program edukacije, naročito kada je reč o obuci mlađih trenera.

„Temelj budućnosti srpske košarke” je tradicionalni edukativni program za decu ispod 16 godina, koji organizuje Udruženje košarkaških trenera Srbije i predstavlja jedan od ključnih segmenata u razvoju mladih talenata i unapređenju trenerske struke

Najčešći NBA napadački rasporedi i akcije

Elbow je odlična formacija zato što dozvoljava korišćenje raznih akcija i koncepata da bi se istražile i iskoristile različite potencijalne prednosti u odnosu na protivnika ili da konstantnim kretanjem bez lopte i protokom lopte tražite slobodnog igrača preko pozicije lakta (Elbow)

Elbow serija je česti napadački raspored koji koriste mnoge NBA ekipe. To je odlična formacija zato što dozvoljava korišćenje raznih akcija i koncepata da bi se istražile i iskoristile različite potencijalne prednosti u odnosu na protivnika ili da konstantnim kretanjem bez lopte i protokom lopte tražite slobodnog igrača preko pozicije lakta (Elbow). U nastavku teksta biće objašnjen Elbow koncept u nekoliko primera različitih akcija proizvedenih iz ovog rasporeda.

Na dijagramu 1 je primer rasporeda koji želimo da kreiramo u našoj Elbow seriji. Primitičete u daljem tekstu da je igrač na poziciji 4 uvek na desnom laktu, dok je 5 uvek raspoređen na levom laktu. Igrač s pozicije 2 je u levom kornoru, dok je 3 u suprotnom, desnom kornoru, dok 1 postavlja napad malo ispred centra igrališta. Kao treneri budite kreativni i procenite svoj sastav, postavite igrače u najbolje pozicije koristeći ovaj raspored. U vašem početnom rasporedu 4 može početi na desnom laktu, 5 na levom laktu ili pak da krilni igrači zamene svoje pozicije: da 3 bude na desnom laktu, a 4 u desnom kornoru. Na vama je da odabere pravi raspored koji se uklapa s vašom ekipom.

Na dijagramima 2 i 3 možete videti identičan raspored kao i na prethodnom. Prva stvar koja treba da se naglasi jeste da kada se zatvori ulazni pas Deny odbranom za 4 ili 5, odmah bi trebalo da budu dostupni sledeći načini demarkiranja, da li kroz Backdoor utrčavanja, ako odbrana preagresivno zatvara prvi pas (Overplay), ili putem jednostavne Pindown blokade koju razmenjuju visoki igrači (u zavisnosti koji igrač treba da primi prvi pas), kako bi se adekvatno ušlo u akciju.

ELBOW WEAK

Prvi napad izveden iz Elbow koncepta ćemo nazvati Elbow Weak. Ovaj napad ima opciju preko weak sidea (slabije strane, strane pomoći, strane od lopte) i preko strong sidea, odnosno strane lopte. Kada 1 otvori ulazni pas za 5, 1 i 4, formiraju Stagger blokadu za 3. Kao i u svakom napadu, ne odstupajte od svojih napadačkih principa koju god akciju igrali, u ovom slučaju držite se već uspostavljenih principa Staggers, odnosno uzastopnih blokada. Prva opcija iz ovog napada je 3, koji izlazi iz uzastopne blokade (dijagram 4). Ukoliko ne prođe opcija za

3, sledeća opcija je da 5 nastavlja u uručenje (Handoff) sa 2. Uručenje se radi u nivou tzv. Logo pozicije (NBA logo je na toj poziciji), odnosno kratkog kornera, dok igrači na slabijoj strani drže širinu (dijagram 5).

ELBOW STRONG

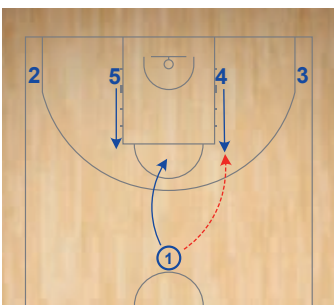
Drugi napad nazivamo Elbow Strong. 1 otvara ulazni pas za 5 na laktu i daje Pindown blokadu za 2, koja se nalazi na strong sideu, odnosno na strani lopte, zbog čega je ovaj set i nazvan Elbow Strong. Posle izlaska iz Pindown blokade 2 ulazi direktno na uručenje sa 5 u nivou lakta, formirajući Zoom (Pindown + Handoff) akciju (dijagram 6). Posle uručenja na strani lopte između 5 i 2 opterećuje se strana pomoći tako što 4 daje kontrablokadu za 3 kako bi se eliminisala pomoć i kako bi igrač sa pozicije 2 mogao da napadne obruč posle Handoffa (dijagram 7). Ukoliko ne prođe ova opcija prodora, 2 može, u zavisnosti od čitanja odbrane, da pronađe nekoliko drugih opcija za nastavak akcije.

ELBOW GUT CUT

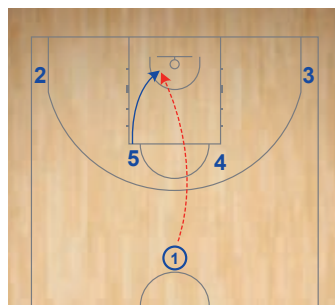
Sledeći napad ćemo nazvati Elbow Gut Cut. 1 otvara pas za 5 na poziciji lakta i utrčava kroz sredinu (dijagram 8). Zatim 2 daje blokadu za 1, koji nastavlja u Handoff sa 5 na laktu (ponovo se formira Zoom akcija na lakat poziciji) i na strani pomoći, 4 ponovo daje Pindown blokadu za 3 (dijagram 9) kako bi se opteretila strana pomoći, slično kao i u prethodnoj akciji Elbow Strong. U odnosu na prethodnu akciju, posle Handoffa sa 1 5 postavlja Pindown blokadu za 2, dok 4 vraća Flare Screen za 3 kako bi sprečio pomoć s prvog pasa prilikom prodora 1, a ujedno i otvorio opciju šuta za 3 iz kornera (dijagram 10). Na osnovu nastavka akcije posle Handoffa i napravljenog spejsinga screeneri 4 i 5 posle datih blokada otvaraju i dodatnu opciju Slip Screena, ukoliko dođe do loše komunikacije u odbrani.

ELBOW QUICK

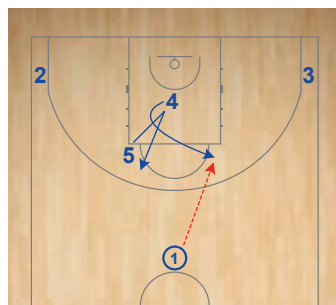
Glavna stvar koja mora da se naglasi prilikom svake akcije, da li se ta akcija sastojala iz postavljenog bloka, Handoffa ili jednostavnog utrčavanja (cuta) radi uspostavljanja spejsinga, jeste da svaka akcija mora biti opasna po koš. Bilo koji cutter može da uhvati defanzivca na spavanju ili da utrči u prazan prostor kako bi iskoreirao se-

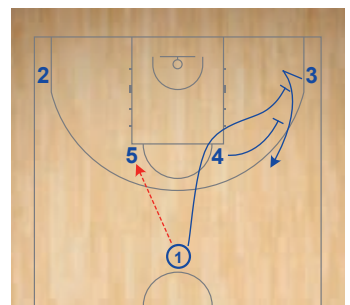
DIJAGRAM 01

DIJAGRAM 02

DIJAGRAM 03

DIJAGRAM 04

bi otvoreni šut. Uzmite šta vam odbrana pruža. U sledećem jednostavnom, ali efektivnom napadu, nazvanom *Elbow Quick*, 1 otvara ulazni pas na 4 i širi na stranu lopte, dok 5 daje *Pindown* blokadu za 2 na suprotnoj strani. Posle *Pindown* blokade 4 pokušava da otvori pas za 2, koji će da traži otvoreni šut ili *Curl* do obruča, u zavisnosti od odbrane (**dijagram 11**).

ELBOW 1

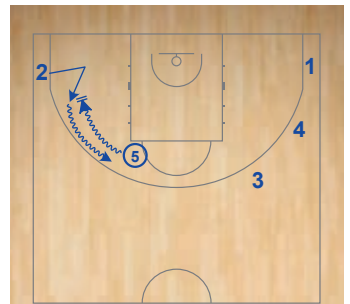
Naš peti iskreirani napad iz *Elbow* koncepta nazvaćemo *Elbow 1*. 1 će da otvori ulazni pas za 5 i da utrči kroz sredinu kako bi pripremio *Rip Screen* (leđna blokada mali za velikog) za 4, dok 3 čisti na suprotnu stranu. Iz ove *Rip Screen* opcije 5 gleda da otvori pas za 4, koji napada zicer posle leđne blokade. Ukoliko ne prođe pas za 4, 1 posle date leđne blokade nastavlja u *Handoff* sa 5 u nivou lak-

ta i 5 nakon datog *Handoffa* ima čitavu desnu stranu da rola ka obruču (**dijagram 12**).

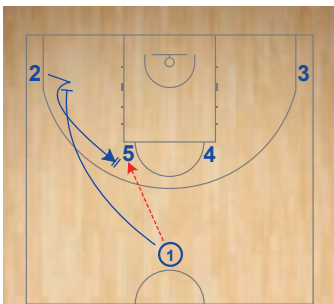
ELBOW 2

1 otvara pas za 5 i protrčava na stranu lopte. 4 postavlja blokadu postavljen telom paralelno s bočnom linijom (*Baseline Screen*) za 2, koji se nalazi u korneru na strani lopte. Iz te blokade 5 s laktava nadriblava ka sredini i ulazi u *Dribble Handoff* sa 2, koji istrčava iz *Baseline* blokade i tako formiraju *Spanoulis* akciju (*Baseline Screen* + *Dribble Handoff* na 90°), nekada igranu za legendarnog Vasilisa Spanulisa. Ova akcija je jako teška za branjenje zato što defanzivac automatski prati igrača na poziciji 2 kroz blokade, osim ako ne preuzmu 4 i 2 *Baseline* blokadu, pa se napravi *Mismatch* situacija za 4 na *Low Postu* (**dijagram 13**).

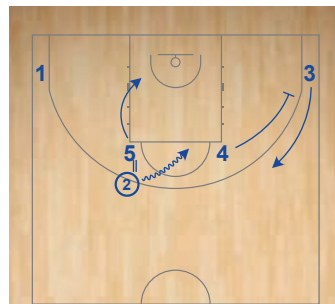
Glavna stvar koja mora da se naglasi prilikom svake akcije, da li se ta akcija sastojala iz postavljenog bloka, *Handoffa* ili jednostavnog utrčavanja (*cuta*) radi uspostavljanja spejsinga, jeste da svaka akcija mora biti opasna po koš. Bilo koji cutter može da uhvati defanzivca na spavanju ili da utrči u prazan prostor kako bi iskreirao sebi otvoreni šut. Uzmite šta vam odbrana pruža.

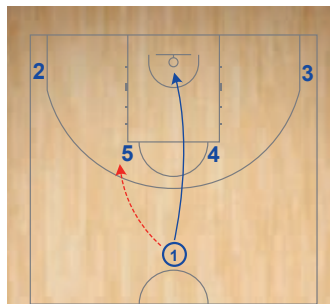
DIJAGRAM 05

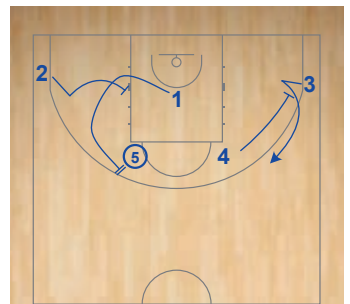
DIJAGRAM 06

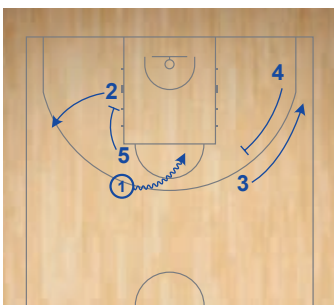
DIJAGRAM 07

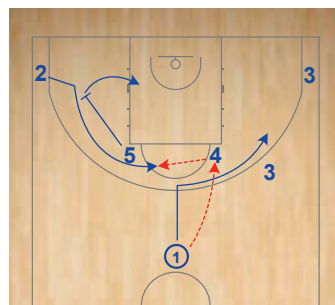
DIJAGRAM 08

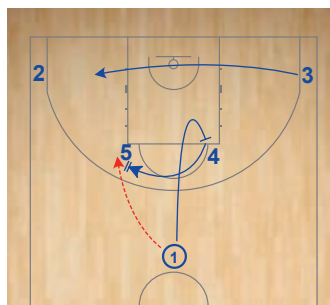
DIJAGRAM 09

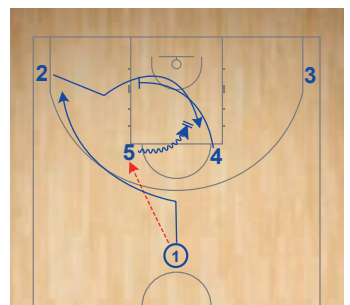
DIJAGRAM 10

DIJAGRAM 11

DIJAGRAM 12

DIJAGRAM 13

u korneru (**dijagram 16**). Posle uručenja, 2 ulazi u novo uručenje sa 4 u nivou kapice i posle tog uručenja 4, ukoliko je prodoran igrač, može u naletu da napada obruč. Vodite računa koja mu je jača strana, pa otvorite akciju na odgovarajuću stranu – ukoliko je igrač na poziciji 4 jači udesno, otvorite akciju s desne strane, ukoliko je jači ulevo, otvarate s leve strane (**dijagram 17**).

ELBOW 5

Elbow 5 može biti odlična akcija ukoliko imate igrača na poziciji 5 koji odlično završava unutar reketa, van reketa ili ukoliko ima odličan šut sa *Elbow* pozicije. 1 otvara pas na 4 na laktu i formira *Stagger* blokadu sa 5 na strani od lopte. To je mamac (*Decoy*) za odbranu, gde 2 istrčava iz tog lažnog *Staggera* na 45°, dok zapravo 5 koristi 1 kao drugog *screenera* i oko njega (telo uz telo, *Brush Screen*) utrčava direktno ka obruču ili radi *Flash Cut* ka sredini reketa (**dijagram 18**).

ELBOW L

Još jedan dobar napad za vašeg igrača na poziciji 5, gde se pravi izolacija na Low Postu. Slično otvaranje kao i u *Elbow 5* napadu, 1 otvara za 4 na laktu i čisti u suprotni korner. U idealnom slučaju, 5 daje *Pindown* blokadu za 2 na strani pomoći, a istovremeno 3 daje blok za blokera 5 (*Screen The Screener - STS*). Kako je 2 istrčao iz *Pindown* blokade, ulazi u *Dribble Handoff* sa 4, koja nadriblava loptu s laktka ka suprotnoj strani (ponovo *Zoom* akcija). 2 odmah traži ulazni pas za 5, koji koristi blokadu od 3 kako bi se izborio za što bolju poziciju na Low Postu (**dijagram 19**). Ukoliko 5 ne uspe da iskreira poene preko Low Posta, dodaje se novi detalj, gde 4 daje *Pindown* blokadu za 3 (**dijagram 20**). Ukoliko dođe do loše komunikacije u odbrani, 4 može da napravi *Slip Screen* i da napadne zicer.

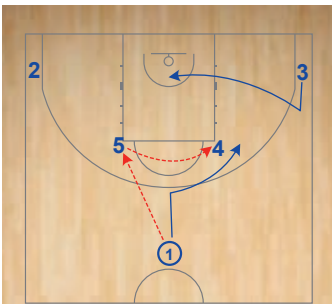
Možete dodati još neke detalje, kao što su *Rip Screen* za 4, da napadne zicer ili *Screen The Screener* (blok za blokera), ukoliko je 3 odličan šuter, gde bi igrač na poziciji 2 posle ulaznog pasa na 5 dao blokadu za 3 posle *Rip Screena* za 4. To je samo deo nastavaka akcije ukoliko se ne ostvari prednost preko 5 s Low Posta.

ELBOW 3

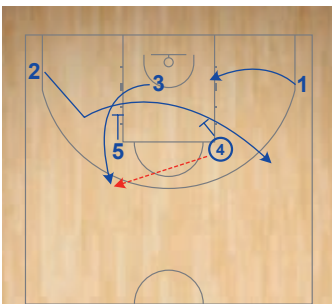
Ova akcija omogućava napadu priliku da se napravi prednost preko tzv. *Cross-match* situacija, gde se najslabiji defanzivac u petorci krije na napadački najmanje opasnom igraču ili ukoliko imamo visinsku prednost s pozicije 3. Kada 1 izbacuje pas na 5, 3 utrčava u sredinu reketa i pravi sebi poziciju za *Post Up* (**dijagram 14**). Ukoliko ne prođe opcija iz reketa za 3, 5 nastavlja akciju tako što izbacuje pas na 4, koji se nalazi na suprotnom laktu, a potom ulazi u *Flex* akciju sa 2 i 3, gde 3 pravi *Slip Screen* za 2, istrčava preko 5 i prima loptu od 4. Posle pasa za 3, 4 daje *Pindown* blokadu za 2, koji je bio uključen u prethodnu *Flex* akciju (**dijagram 15**).

ELBOW 4

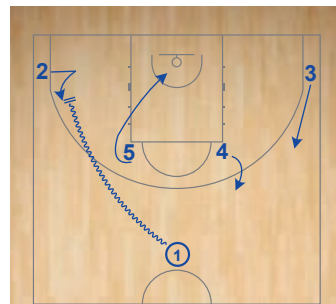
Sledeća akcija u ovoj seriji je *Elbow 4*. 1 gleda igrača s pozicije 5, koji s laktka napada zicer. Ukoliko ne prođe pas na zicer, 1 nastavlja u *Dribble Handoff* sa 2, koji se nalazi

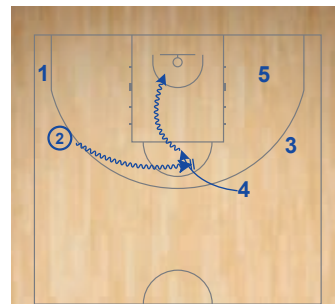
DIJAGRAM 14

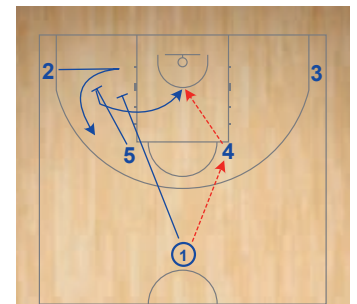
DIJAGRAM 15

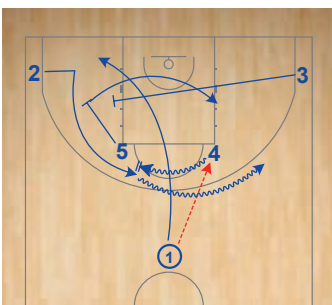
DIJAGRAM 16

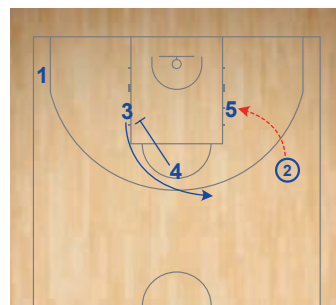
DIJAGRAM 17

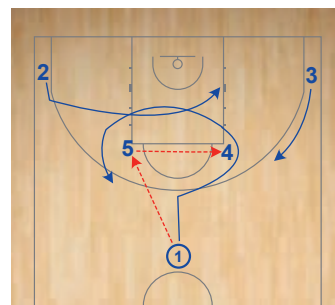
DIJAGRAM 18

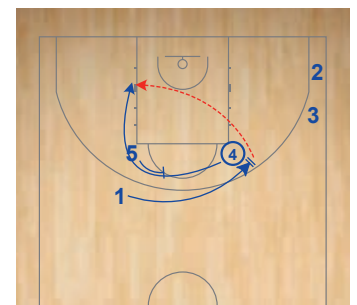
DIJAGRAM 19

DIJAGRAM 20

DIJAGRAM 21

DIJAGRAM 22

ELBOW ITALY

Ovaj set uključuje više *Flex* koncepata iz *Elbow* ulaza, koji će biti mamac (*Decoy*) za pravu nameru ove akcije. 1 otvara pas na 5 i kreće se oko suprotnog lakta kako bi formirao *Flex* blokadu za 2, a 5 nastavlja akciju tako što dodaje igraču na poziciji 4, koji se nalazi na suprotnom laktu (**dijagram 21**). Kako 2 čisti stranu, 4 će ući u *Handoff* sa 1. Posle *Handoffa* 4 prolazi preko *Flare* blokade koju je postavio 5, gde može da uradi *Curl* ka obruču ili da se otvori na praznoj strani, gde postoji i mogućnost izolacije za 4, ukoliko je 4 dobar u igri licem 1 na 1 (**dijagram 22**). Opcija *Elbow Italy Small* se igra po istom principu, samo što ćemo u ovom slučaju da zamenimo pozicije igračima na 2 i 4 - 2 da stavimo na poziciju desnog lakta, a 4 premeštamo u levi korner (**dijagrami 23 i 24**).

ELBOW ZOOM

Akcija koja otvara prostor za igrača na poziciji 3 da napadne obruč kroz sredinu. 1 otvara pas na 5 i pravi *Pin-down* blokadu za 3 u suprotnom korneru, dok 4 pravi *Dive* kretnju (fintira ulazak u leteći pik i utrčava kroz sredinu dok 5 ulazi u pik u tom slučaju) sa suprotnog lakta ka Low Postu, na strani lopte (**dijagram 25**). U tom slučaju se pravi *Zoom* akcija (*Pin-down + Dribble Handoff*), gde 5 ulazi u *Dribble Handoff* sa 3, koji snažno napada obruč kroz sredinu posle tog *handoffa* (**dijagram 26**).

ELBOW BY DENVER NUGGETS

Akcija karakteristična za Denver Nagetse i našeg Nikolu Jokića još od sezone 2018/19. 5 postavlja brzu *Pin-down* blokadu za 2 dok 1 otvara pas na suprotni lakat, na kom se nalazi 4. Posle *Pin-down* blokade, 2 pravi *Curl* ka suprotnoj strani terena (**dijagram 27**). Posle pasa ka 4 1 daje novu *Pin-down* blokadu za 5, koji pravi *Curl* ka obruču ili se otvara ka sredini reketa za šut (**dijagram 28**).

ELBOW GERMANY

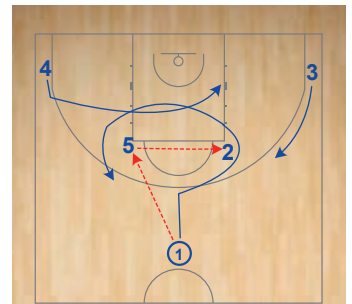
Ovo je dobar napad ukoliko imate dobrog *ballhandlera* na poziciji 4, koji može da odigra pik, ili igrate u

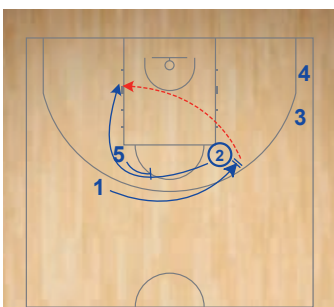
small ball petorkama. 1 otvara pas ka 4 na laktu i širi u korner na strani lopte dok za to vreme 3 čisti na suprotnu stranu (**dijagram 29**). 4 i 5 ulaze u pik na laktu, unutar linije za tri poena, dok 2 daje leđnu blokadu za 5 i izvlači se na liniju za tri poena - *Elbow Spain PnR*. Iz ovog *Elbow Spain PnR-a* unutar linije za tri poena 4 može direktno da napadne obruč ili da traži druge opcije, u zavisnosti od reakcije odbrane (**dijagram 30**).

ELBOW GET SMALL

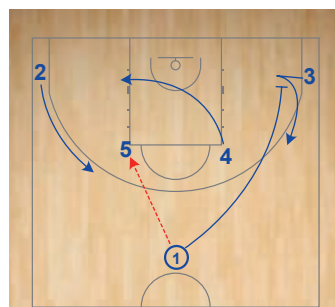
Još jedan napad s pikom unutar linije za tri poena iz *Elbow* koncepta je *Elbow Get Small*. 2 se nalazi na desnom laktu dok se 4 nalazi u levom korneru. 1 otvara pas za 2 i širi na 45° na strani lopte. Onda 5 postavlja blok na laktu za 2 i 2 i 5 ulaze u *Elbow PnR* unutar linije za tri poena (**dijagram 31**). Ukoliko je igrač na poziciji 2 jači udesno, u tom slučaju ga postavite na poziciju levog lakta, umesto na desnom laktu, kao što je ovde slučaj.

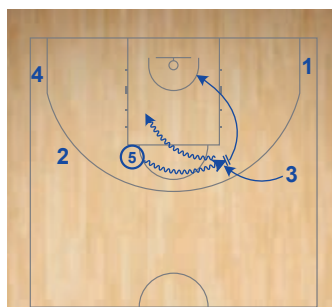
DIJAGRAM 23

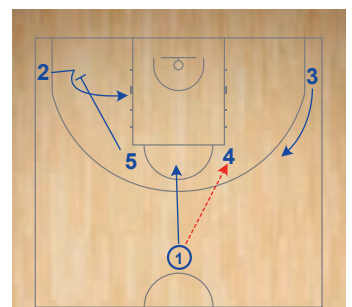
DIJAGRAM 24

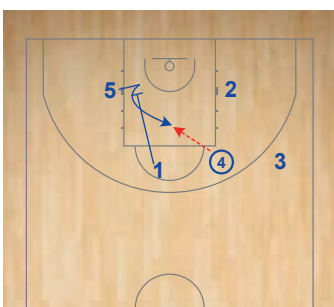
DIJAGRAM 25

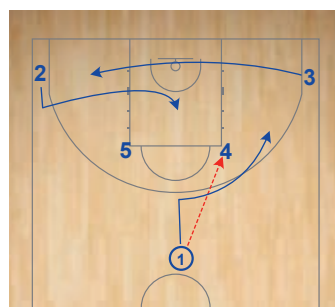
DIJAGRAM 26

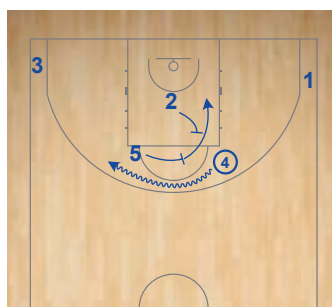
DIJAGRAM 27

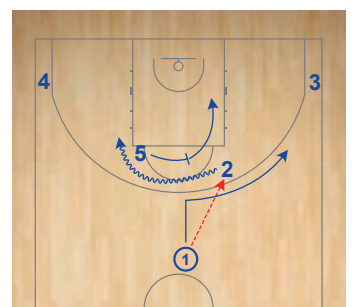
DIJAGRAM 28

DIJAGRAM 29

DIJAGRAM 30

DIJAGRAM 31

Ako je vašem napadu potrebno više kretnje, imamo nekoliko kontinuiranih napada iz Elbow koncepta koje možete koristiti.

Sledeća opcija slična je *Elbow Get Small* akciji, nazvaćemo je *Shoulder Action (Rame)*, tj. *Elbow Small Shoulder*. Po istom principu 1 otvara za 2, samo što u ovom slučaju 1 ne širi na 45°, već formira *Elbow Spain PnR* situaciju, gde će posle pika 2 i 5 1 davati lednu blokadu za 5, koji rola ka obruču (**dijagram 32**).

ELBOW DRIBBLE

Ako je vašem napadu potrebno više kretnje, imamo nekoliko kontinuiranih napada iz *Elbow* koncepta koje možete koristiti. *Elbow Dribble* kreće otvaranjem 1 za 4 i posle tog pasa 1 utrčava oko 5 (ili mu 5 daje lednu blokadu) u srce reketa. Potom 4 ulazi u *Dribble Handoff* sa 3, posle kog 3 otvara pas za 5. Iz toga 1 daje *Rip Screen* za 4 i širi u kornjer dok 5 pokušava da proigra 4 na ziceru (**dijagram 33**). Ukoliko se ne otvori 4, 5 ulazi u novi *Dribble Handoff* sa 2, koja nastavlja akciju po istom principu, prenosom za 3, a 4 daje *Back Screen* za 5 da napadne zicer i na taj način se pravi kontinuirani napad, odnosno *Motion Offense* (**dijagram 34**).

ELBOW FLEX

Slična svrha kao i u prethodnom napadu *Elbow Dribble*, samo sa znatno manje driblinga. Počinje iz *Flex* akcije, gde 1 otvara ulazni pas na 5 i kreće se oko 4, formirajući *Flex* akciju na strani lopte. Potom 5 prenosi loptu na 4, na suprotnom laktu, i u tom momentu kreće *Flex* akcija između 1, 2 i 5, gde 1 daje *Flex* blokadu za 2, potom dobija

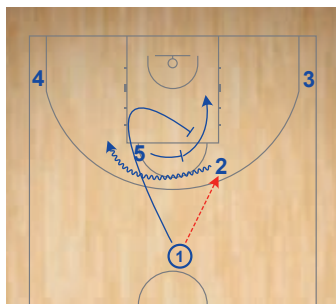
Pindown od 5 i prima loptu od 4 izvan linije za tri poena (**dijagram 35**). Posle pasa 4 za 1, nastavlja se *Flex* akcija na drugoj strani, gde 2 daje *Flex* blokadu za 3 i izlazi preko 4 izvan linije za tri poena, gde se ponovo dobija kontinuirana kretanja - *Motion Offense* (**dijagram 36**).

ELBOW T

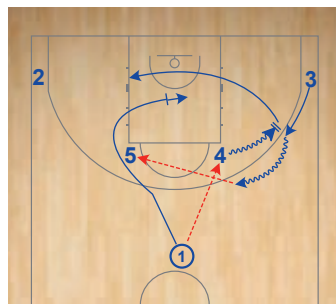
Ovaj napad takođe kreira mnogo kontinuirane kretnje u napadu. Postavljajući mnogo blokada u ovom napadu, 5 pravi veliki pritisak na svog čuvara kako bi ga ispratio. 1 otvara ulazni pas na 4 i ulazi u srce reketa kretnjom oko 5, koji postavlja *Pindown* blokadu za 2 i 4 otvara pas za 2, posle izlaska iz *Pindown* blokade (**dijagram 37**). Zatim 1 daje *Rip Screen* za 4, gde 4 napada zicer (**dijagram 38**). Ako 4 ne dobije pas na zicer, onda 2 otvara pas za 1, gde se 5 u trenutku lopte penje i daje *Flare Screen* za 2 posle pasa ka 1 (**dijagram 39**). Posle *Flare* blokade 5 u punom sprintu ulazi u akciju *Veer Screen - Elbow PnR* sa 1 i posle pika odmah daje *Pindown* blokadu za 3 (**dijagram 40**).

ELBOW LITHUANIA

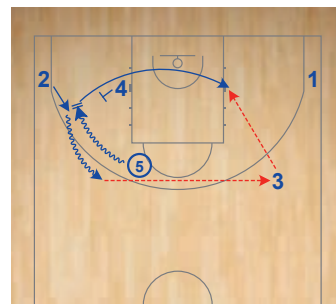
1 otvara pas na 5 i protičava kroz sredinu, između 4 i 5. Onda 5 ulazi u *Dribble Handoff* sa 4 u nivou laktava, koji nastavlja u novi *Dribble Handoff* sa 2, praćen pikom na strani 2 i 5 - *Miami* akcija (**dijagram 41**), gde 5 rola ka obruču, a 1 i 3 se pomeraju ka kornjeru, tj. prema 45° (**dijagram 42**). ●
Priredio: Miloš Radenović, viši košarkaški trener

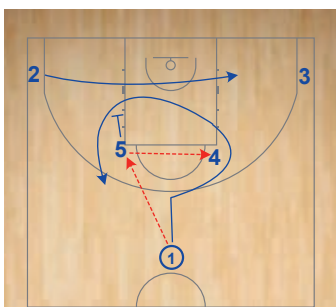
DIJAGRAM 32

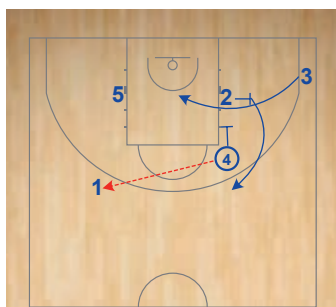
DIJAGRAM 33

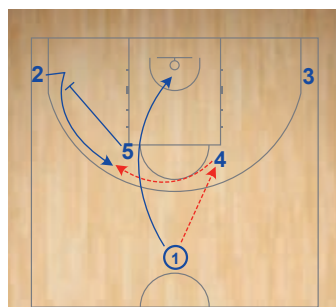
DIJAGRAM 34

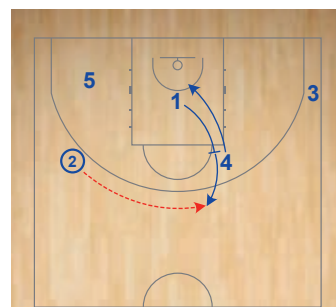
DIJAGRAM 35

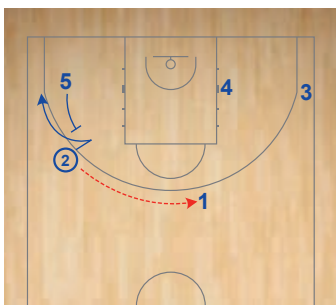
DIJAGRAM 36

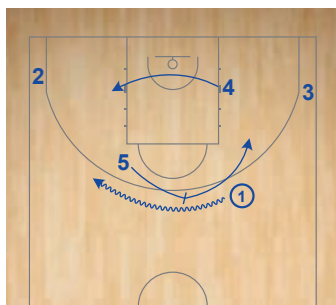
DIJAGRAM 37

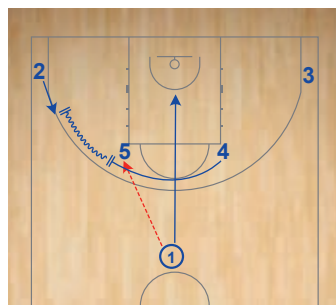
DIJAGRAM 38

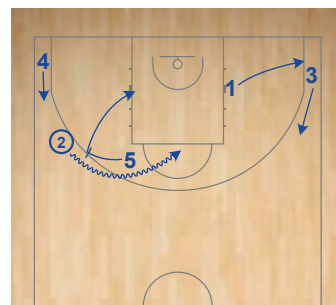
DIJAGRAM 39

DIJAGRAM 40

DIJAGRAM 41

DIJAGRAM 42

Modeli Pn'R igre kroz kretanja u posedu

● Uloga i značaj pripreme Pn'R-a

Moderna napadačka košarka najviših takmičarskih nivoa zasniva se, pre svega, na dobrim individualnim sposobnostima igrača. Osnovni elementi driblinga, dodavanja i šuta će, bez obzira na pravce razvoja i opštu evoluciju igre, uvek biti zastupljeni i činiti sredstva kojima se dolazi do cilja – postizanja poena. Osposobljenost igrača za napadačku igru 1 na 1 jeste esencija košarke i tome svi treneri teže u individualnoj i timskoj obuci.

Međutim, koliko god igrači bili osposobljeni za napadačku igru 1 na 1, moramo imati u vidu da će oni često biti u situaciji da igraju protiv odbrana koje se adaptiraju i nalaze načina da neutralizuju prednosti takvih napada ili barem da znatno umanje željene prednosti. Upravo ovakav napredak igre u svim njenim aspektima, a pre svega fizičkom i taktičkom, jeste tokom prethodnih nekoliko decenija doveo do porasta značaja igre 2 na 2, odnosno Pn'R situacija. Pik igra je u današnjoj košarci jedan od najzastupljenijih načina igre jer sa sobom donosi različite tipove prednosti koje se mogu ostvariti, a opet i na različitim delovima terena i po pravilu za svih pet igrača u postavi, ne samo za dvojicu neposredno uključenu u pik.

Ukoliko se osvrnemo nekoliko decada unazad, napredak košarke (u dužim vremenskim razdobljima) u određenom segmentu je cikličan – naime, povećanje kvaliteta i zastupljenosti nekog tipa napadačke igre sa sobom povlači adaptaciju i napredak odbrambene igre za te izvesne koncepte napada, i obrnuto (u smislu da povišeni kvalitet u odbrani prouzrokuje napredak napada). Tako smo svedoci da i napadačka igra Pn'R-a, usled enormnog napretka odbrambenih rešenja i opcija, traži određenu pripremu pre nego što do same blokade na lopti i dođe.

● Osnovne prednosti pripreme Pn'R-a

Razlozi i rezoni za pripremu igre 2 na 2 se donekle i sami logički nameću: s obzirom na to da je odbrana od pik igre kolektivni zadatak i da je u tu odbranu uključeno svih pet igrača, želimo da, sa aspekta napada, otežamo sve ono što odbrana pokušava da uradi. Najpre, primarni je zadatak da se olakša situacija za Pn'R dvojicu igrača koji ga neposredno izvode: igraču s loptom (*Ballhandler*) najpre olakšati prijem i rasteretiti ga pritiska za dribling, šut i dodavanje, ili pak visokom igraču koji postavlja blokadu (*Screener*) olakšati dolazak na pik, kasniji prijem lopte nakon rola/popa, eventualnu priliku za skok u napadu i sl. Takođe, i ostala trojica napadača van pika imaju svoje uloge u pripremi, ali i benefite koji iz te pripreme treba da proizađu: otvoreni šutevi s perimetra nakon izlaznog pasa (*Kickout* igra, koja ima izuzetni značaj u današnjoj košarci), prilika za eventualna utrčavanja ili ofanzivni skok, efikasnija kontrola kontranapada u slučaju promašaja i dalja defanzivna tranzicija... Opcije pripreme Pn'R igre su mnogobrojne i što je ta priprema efikasnija i bolje organizovana, to je i pik opasniji.

● Generalna strategija i težnje napada

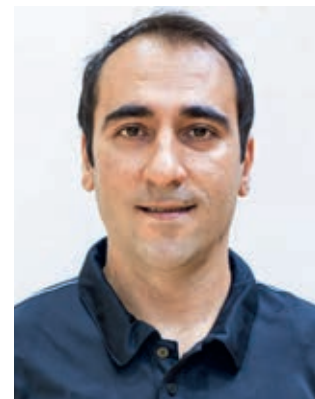
Kako bismo stekli bolji uvid u sve ono što želimo da postignemo pripremom igre 2 na 2, potrebno je taj pik raščlaniti na nekoliko faza (**dijagram O**), tačnije četiri osnovne:

- Pripremna faza (pod koju se svodi sve ono čime se ovde detaljnije bavimo i kako taj pik pripremiti),
- Inicijalna faza (u kojoj dolazi do same blokade, takođe ima svoje određene principe i zahteve),

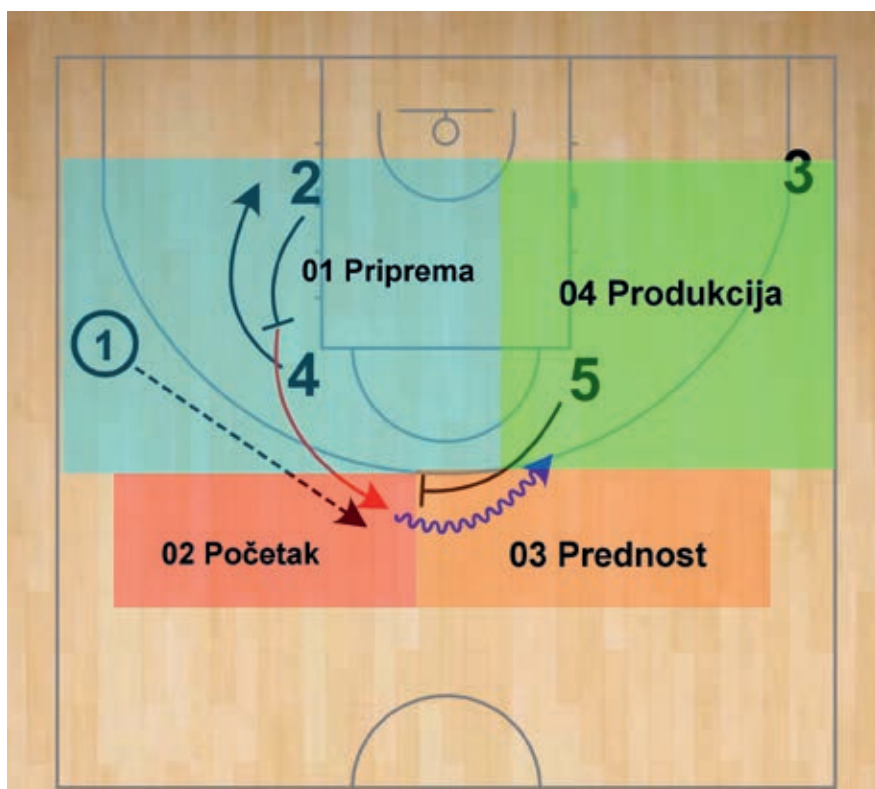
● Faza prednosti

Faza produkcije (dribler iz pika kreira povoljnu situaciju i otvoreni šut/dodavanje za sebe ili svoje saigrača).

Prethodno pripremljenoj pik igri treba pribegavati u skladu s dosta različitih kriterijuma. Prvi i osnovni bi bio da li je takva priprema uopšte i potrebna: ukoliko na poziciji driblera u igri 2 na 2 (najčešće bek) imamo vrhunskog igrača koji može uspešno da kreira i za sebe i za druge (kalki bi, na globalnom nivou, bili Kajri Irving, Luka Dončić, Džejson Tejtum...), onda do pika treba doći na što jednostavniji način i bez puno prethodnih priprema. Međutim, nije veliki taj broj vrhunskih igrača koji mogu da do pika dođu bez pripreme i ogromna većina *Ballhandlera* iziskuje određene akcije pre nego što se pik i započne. Čak se i vrhunski kreatori s vremena na vreme susreću sa isto tako vrhunskim individualnim i kolektivnim odbranama, te im je potrebno na izvesne načine olakšati pik igru.

Pik igra je u današnjoj košarci jedan od najzastupljenijih načina igre jer sa sobom donosi različite tipove prednosti koje se mogu ostvariti, a opet i na različitim delovima terena i po pravilu za svih pet igrača u postavi, ne samo za dvojicu neposredno uključenu u pik.

DIJAGRAM O

Takođe, treba imati u vidu jedan vrlo bitan faktor: sve radnje koje poduzimamo u pripremi pika imaju za cilj da utiču ne samo na neposredno izvođenje akcije 2 na 2 već i na sve ono što iz pika sledi. Drugim rečima, mi zapravo želimo da utičemo na sve segmente (ili prethodno opisane faze) pika i naša priprema za njega je zapravo sistem kojim se trudimo da tokom čitavog poseda efikasnijim učinimo svakog igrača na terenu.

S druge strane, kompleksnost naše pripreme za pik na određenoj utakmici zavisi i od faze igre i trenutnog ritma utakmice – uglavnom se u neizvesnim završnicama ili produžetku igraju jednostavniji pik sistemi, kao i kada je naš tim u eventualnom rezultatskom zaostatku i kada nam odgovara da do šuta dolazimo što brže i efektivnije unutar svakog poseda, te na taj način okrenemo ritam i pređemo u vođstvo. Opet, ni u ovim situacijama ne treba biti isključiv ili generalizovati – kompleksne pripreme pika se mogu igrati čak i ovim uslovima igre (bila to tesna završnica ili produžetak) ako se u datom trenutku oceni da protivnik gubi na defanzivnom fokusu i da je podložan grešci jer je već neko vreme (u prethodnih nekoliko poseda) bio u određenom ritmu i pod izvesnim opterećenjem.

Takođe, treba imati u vidu jedan vrlo bitan faktor: sve radnje koje poduzimamo u pripremi pika imaju za cilj da utiču ne samo na neposredno izvođenje akcije 2 na 2 već i na sve ono što iz pika sledi. Drugim rečima, mi zapravo želimo da utičemo na sve segmente (ili prethodno opisane faze) pika i naša priprema za njega je zapravo sistem kojim se trudimo da tokom čitavog poseda efikasnijim učinimo svakog igrača na terenu.

● Šta oduzeti odbrani?

Prevažna težnja svake dobre kolektivne odbrane je da preuzme inicijativu i putem svog predangažovanja ne tek da prati kretanje napada, već da se protiv njih aktivno i bori, te da ih apriori što je više moguće neutrališe. Ukoliko napad na tu agresivnost i inicijativu odbrane odgovori strateški opet nedovoljno agresivno, onda je

odbrambeni tim u boljem položaju. Stoga mi želimo da svojom pripremom za napadačku pik igru oduzmemo tu željenu inicijativu odbrane (koja se najčešće zasniva na pojačanom kontaktu). Takođe, u odabiru modela, sredstava i načina na koji ćemo pripremati igru 2 na 2 mi kao treneri moramo posmatrati sve naše napadačke opcije i sa aspekta odbrane – odnosno, predviđati šta bi to protivnički tim radio protiv nas u odbrani.

Pretpostavka da se nešto u odbrani uraditi mora je za napad prilika da materijalizuje ono što iz tog moranja sledi. Stavljajući individualca u podređeni položaj vezivanjem različitim odbrambenim kretanjima pre pika je zapravo u osnovi sve naše pripreme za pik. Stoga se mi bavimo zadacima poput kako otežati odbranu driblera/visokog igrača na pik, različite pomoći sa strane lopte ili pomoći, preuzimanja, rotacije, kontrola skoka, kontrana-pad, kontraintuitivna promena smera distribucije lopte na perimetru pre pika i sl.

● Klasifikacija i kategorije pripreme Pn'R-a

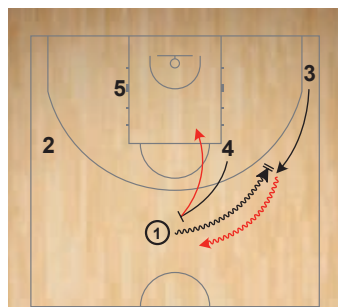
Sva kretanja ili akcije kojima želimo da pripreмимо Pn'R možemo svrstati u tri osnovne kategorije:

- Blokade bez lopte koje u pripremi daje/prima dribler (*Ballhandler*),
- Blokade bez lopte koje u pripremi daje/prima bloker (*Screener*),
- Kretanje kojima otežavamo inicijalne pozicije pomoći ili rotacija.

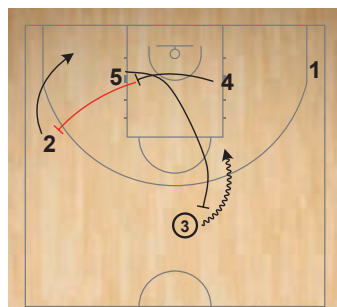
Jedna od najčešće korišćenih opcija pripreme za pik (sa aspekta visokog igrača – *Screener*) jesu blokade koje bloker prima pre nego što postavi pik (tzv. *Ram* blokade). Na **dijagramima 01-04** možemo videti jedan tipičan primer pripreme putem blokade za visokog pre pika:

Plejmejker s loptom najpre dobija visoki Pn'R sa O4 i potom nastavlja do uručjenja na krilnoj poziciji sa svojim O3 (**dijagram 01**), koji dalje nadriblava loptu do vrha. Ovde treba naglasiti da četvorka mora sama sebi da pripremi kontaktom/jako kratkim utrčavanjem taj uvodni pik i da tako oduzme agresivnost svom X4. Dalje, O4 nakon početne blokade na lopti nastavlja rol u dubinu koji se dalje pretvara u blokadu visoki-visoki (O4-O5 *Ram Screen*) pre samog pika (**dijagram 02**). O3 s loptom na vrhu koristi prethodno pripremljenu pik igru sa O5 dok O4 nakon *Ram* blokade nastavlja u blokadu po širini (*Hammer Screen*) za O2 na perimetru (pod pretpostavkom da je taj naš O2 zapravo najbolji *Spotup* šuter u timu koji će kazniti efektivnu igru izlaznim pasom na perimetar iz pika – *Kickout*).

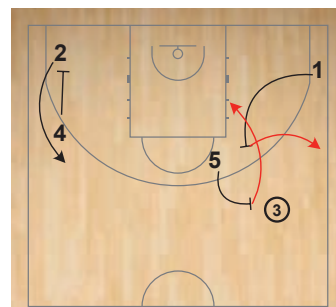
Pre nego što nastavimo sa opcijama kontinuiteta za aktuelni sistem, treba naglasiti određene (ne tako očigledne) benefite koje dobijamo ovakvom pripremom (pored onog osnovnog da X5 kasni na odbranu

DIJAGRAM 01

DIJAGRAM 02

DIJAGRAM 03

pika usled prethodne *Ram* blokade koju prima od O4): najpre, O3 koji dolazi iz kornera ispred lopte i agresivno nadriblava ka vrhu reketa tera svog X3 da kretanjem u stavu bude okupiran pre samog „glavnog“ pika. Takođe, O3 ima opciju da koriguje tajming svog nadriblavanja i okrene dribling u stranu pika (sa aspekta tehnike najčešće promenom kroz noge ili iza leđa), dakle da uskladi tajming svog driblinga s trenutkom dolaska njegovog O5 na sam pik. Takođe, vraćanjem u inicijalnu stranu naš O3 svom odbrambenom X3 oduzima sav momentum koji je prethodno stvorio kretanjem u stavu i tera ga da u odbranu pika ulazi nakon zahtevne promene garda u odbrani. Na kraju, akcijom *Hammer* blokade na strani pomoći takođe pokušavamo da vežemo odbranu da ne može da agresivno pomaže na pik.

Ukoliko bi se odbrana odlučila na preuzimanje X1-X3 na prvom uvodnom piku, mi onda faktički tog X1 dovodimo u situaciju da dva puta zaredom mora da brani visoki Pn'R, te ga na taj način izlažemo pritisku. Upravo iz ovog razloga insistiramo da ta uvodna blokada O4/O1 bude efektivna i zaista opasna po koš. Tu kretnju, kao ni bilo koju drugu u procesu pripreme pika, ne radimo tek pro forme, već zaista želimo da eventualno iz nje dođemo do određene prednosti, direktne, koja se materijalizuje odmah, ili pak indirektno, čiji se plodovi ubiru nešto kasnije u toku poseda.

U nastavku datog seta O3 (čiji je prvi pik eventualno zaustavljen, verovatno odbranom ispod), nastavlja u re-pik sa svojim O5 (dijagram 3). Taj novi Pn'R vezujemo s leđnom blokadom O1/O5, efektivno ga čineći španskim pikom. Po principu kretanja na strani pomoći ispred re-pika, O4 ponovo daje blokadu za svog O2 (blokade bez lopte za šutera ispred pika, tzv. *Smack Screens*, još jedan su izuzetno popularan koncept utilizacije svih 5 igrača na terenu). Ukoliko prednost nije ostvarena čak ni u tom narednom re-piku, O3 se oslobađa lopte najlakšim dodavanjem ispred sebe do O2, koji sa svojim parom O4 igra novi Pn'R (takođe dosta primenjivan model kontinuiteta putem višestrukih pikova – ovde je prikazana tzv. *Dallas Swing* opcija, koja datira još iz vremena Dirka Novickog). Taj naredni pik O2/O4 se takođe uparuje s novom *Hammer* blokadom na strani pomoći između O5 i O1.

Napomene autora: Prethodno opisani napadački sistem (dijagrami 01-04) može se smatrati relativno kompleksnim, kako sa aspekta pripreme višestrukih pikova, tako i sa aspekta prostorno-vremenske organizacije. Stoga slede i nešto detaljnija objašnjenja principa i rezona kojima se vodimo, kako bismo stekli što bolji uvid u težnje napada, čak i do nekih krucijalnih detalja. Takođe, ovaj set (ili ovakav tip seta) obiluje kretnjama i sve njih zajedno bi možda ponekada i bilo teško izvesti za dato vreme napada (a naročito ukoliko se susrećemo i sa

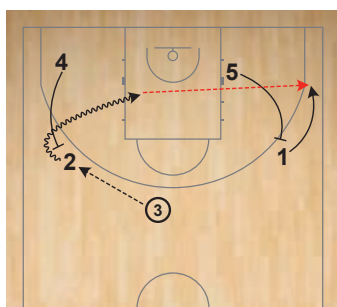
agresivnim i/ili pametno agresivnim odbranama), međutim, delovi ovog napadačkog sistema mogu biti inkorporirani u neke drugačije (ili pak jednostavnije) setove koje već možda primenjujemo. Naša namera u ovom tekstu nije da tek iznesemo predefinisane napadačke sisteme čiji će se svaki korak slepo pratiti, već da definitivno predstavimo široku sliku pripreme Pn'R-a i prednosti koje ona sa sobom nosi u svakom trenutku ili bilo kom delu sistema, a neretko i nakon što je do samog pika i došlo, ili čak u njegovim kasnijim fazama.

Nakon što smo na prethodnom primeru videli model pripreme pika davanjem *Ram* blokade za blokera (*Screener*), u nastavku ćemo razmotriti primer blokade (odnosno, u ovom slulaju – više blokada) bez lopte za driblera (*Ballhandler*).

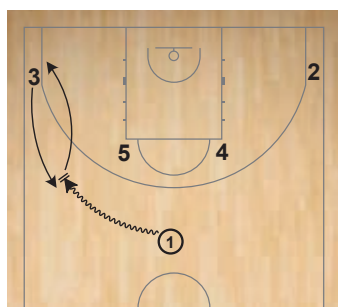
Napad počinje iz invertovane formacije 1-2-2 (gde su O3 i O2 u uglovima terena) i plejmejker O1 nakon prenošenja uručuje loptu do O3 (dijagram 5). Na suprotnoj strani, O2 prima „široku“ uzastopnu blokadu (dijagram 6 - *Staggered Screens*). Razlog za ovaj raspored visokih igrača i njihov redosled davanja blokade leži u činjenici da želimo da odbrambenom X5 (koji je drugi po redu u *Staggeru*) što više opteretimo kontrolom reketa (naročito ako se odbrana odluči da X2 te uzastopne blokade brani praćenjem u leđa – što bi po svoj prilici bilo kažnjeno kretnjom ka košu od O2 – tzv. *Curl*). Kako je na dijagramu i prikazano, X2 će se po svoj prilici odlučiti da drugu blokadu brani „ispod“, te da u kontrolu uzme svog O2 s loptom na vrhu, s blago korigovanom pozicijom otvaranja stava ka piku koji sledi.

Mi smo na ovaj način pripremili situaciju da O2 igra visoki pik (dijagram 7) iz neiskorišćenog driblinga (tzv. *Ball-in-Hand* situacije). Takođe, naš O5 koristi to što je njegova uzastopna blokada branjena „ispod“, te samim tim nema potrebe ni predugo da se u njoj zadržava, već odmah (čim X2 krene da ide ispod bloka) odlazi da postavi visoki Pn'R za svog driblera O2 na vrhu. Ono što je jako bitno naglasiti u ovoj situaciji – neiskorišćeni dribling od strane O2 i čitav njegov govor tela teraju direktnog čuvara X2 na lopti da se upravlja prema piku koju dolazi – što našem O2 daje priliku da iščita eventualnu „preteranu korekciju“ i da ode od pika u prodor ka košu (dribling prikazan crvenom bojom na dijagramu 7, tzv. *Reject* opcija). Pretpostavka bi bila da u toj situaciji O2 ispred sebe ima dva svoja saigrača sa spoljnih pozicija i da se sve eventualne pomoći s prvog ili drugog pasa (s krila ili kornera na strani pomoći) kažnjavaju otvorenim šutem za tri poena. Ovaj raspored s dvojicom bekova iza pika (u slučaju da se on iskoristi – dribling prikazan tamnom bojom na dijagramu 7) nama takođe daje mogućnosti da kreiramo otvorene šuteve na perimetru *Kickout* igrom, te tako materijalizujemo sve odbrambene akcije X1 i X3 na strani pomoći (tzv. *Tag Defenders*).

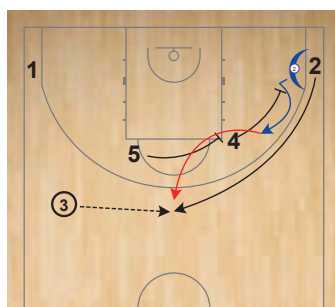
Naša namera u ovom tekstu nije da tek iznesemo predefinisane napadačke sisteme čiji će se svaki korak slepo pratiti, već da definitivno predstavimo široku sliku pripreme Pn'R-a i prednosti koje ona sa sobom nosi u svakom trenutku ili bilo kom delu sistema, a neretko i nakon što je do samog pika i došlo, ili čak u njegovim kasnijim fazama.

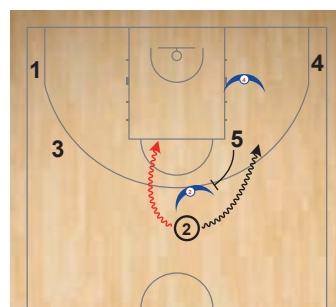
DIJAGRAM 04

DIJAGRAM 05

DIJAGRAM 06

DIJAGRAM 07

Iako je težnja da odbrambenog beka što više opteretimo pre nego što dođe na odbranu pika, isto tako bi argument bio i da ga možemo iznenaditi. On bi u tom slučaju do pika došao bez nekih prethodnih radnji. Ovaj koncept kasne aktivacije igrača može dati rezultate u određenim fazama utakmice (ukoliko je taj igrač, recimo, van defanzivnog fokusa ili u problemu s faulovima).

Opcija kontinuiteta bi bila da naš O5, umesto rola ka dubini, radi otvaranje u širinu (**dijagram 8**). Mi do ovog Pn'Popa možemo doći ili na osnovu čitanja od strane našeg O5 (ukoliko je, recimo, njegov prvi pik sa O2 branjen ispod i tako neutralisan), ili čak i sistemski (bez obzira na način odbrane prvog pika) ako želimo da centralni deo našeg sistema bude taj naredni pik sa O1, do kog zapravo dolazi uručenjem. Dakle, akcija *Popa* od strane O5 okidač je za našeg O3 da ode u donju blokadu za O1 u korneru (tzv. *Zoom* akcija, iz koje O3 nastavlja protrčavanjem kroz reket i tako s pomoći *Taga* na piku vuče svog X3). Ovakvo se za našeg X1 olakšava prijem na uručenju i pik koji sledi. Pored toga što smo blokadom pripremili situaciju za pik za narednog driblera O1, mi smo faktički i prethodnim pikom opteretili odbr. X5, koji na taj sledeći pik neminovno kasni (slikovito prikazano satom koji otukava). Ovim kašnjenjem na naredni pik se drastično umanjuju mogućnosti X5 za eventualne agresivne odbrane, kakve bi recimo bile jako iskakanje/ravno praćenje (*Hedge/Flat*). Ovakav tip seta je naročito primenjiv protiv ekipa koje podižu nivo agresivnosti u odbrani narednog pika koji se vrši sa istim visokim igračem kao blokerom u istom posedu (uglavnom ekipe ili podižu ili zadržavaju taj nivo sa svojom odbrambenom peticom).

Na sledećem primeru možemo videti jednu od opcija Pn'R koja dolazi nakon uručenja iz dubine (tzv. *Grenade* akcija). Nakon blokade visoki-visoki (**dijagram 9**) O4 prima loptu, a O1 nakon tog dodavanja ide u povratno uručenje sa O4. O3, koji se nalazi u korneru ispred lopte (**dijagram 10**), daje blokadu za O5 i lopta se spušta na niski post.

Tu sada dolazimo do prethodno navedene *Grenade* opcije između O5 i O1 (**dijagram 11**). Kao i u svim pređašnjim situacijama koje smo opisali danas, i ovde se držimo principa da su igrači na strani pomoći aktivni, te tako vezuju odbranu za sebe: O2 daje *Hammer* blokadu za O3, dok se O4 takođe pomera ka sredini terena i tako onemogućava pomoć svog čoveka na rol O5 (taj rol uglavnom ide na lakat). Nakon što je primio loptu iz rola, O5 ima opciju da iz punog momentuma kreira za sebe ili za druge.

Međutim, mi takođe možemo imati nastavak i ovaj sistem ne igrati nužno za igrače koji su bili neposredno uključeni u Pn'R. Opcija blokade za šutera nakon Pn'R-a (tzv. *Veer* akcija) dosta je primenjivana u modernoj košarci. Naš O5 u ovoj varijanti radi labavo uručenje sa O1 i nakon toga nastavlja u blokadu (*Veer*) za O2, uz pretpostavku da je to naš najbolji šuter koji može efikasno da kazni ovakve situacije.

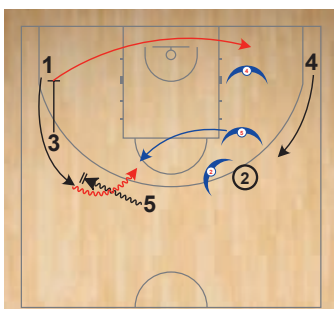
Upravo na ovom primeru možemo videti svu kompleksnost pik igre i njenu višeslojnost, gde ona zapravo može biti iskorišćena kao priprema ili mamac („Decoy“) za neke druge radnje, u ovom slučaju blokade za šutera.

Iako je težnja da odbrambenog beka što više opteretimo pre nego što dođe na odbranu pika, isto tako bi argument bio i da ga možemo iznenaditi. On bi u tom slučaju do pika došao bez nekih prethodnih radnji. Ovaj koncept kasne aktivacije igrača može dati rezultate u određenim fazama utakmice (ukoliko je taj igrač, recimo, van defanzivnog fokusa ili u problemu s faulovima).

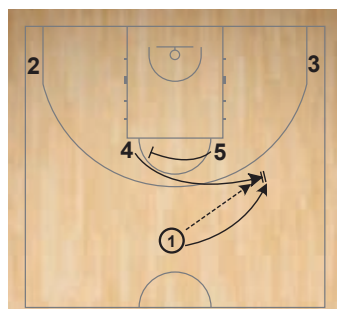
Naš O4 se otvara u širinu uz blokadu O5 (**dijagram 13**), a O1 nakon dodavanja prima leđnu blokadu od O5. O1 dalje nastavlja u *Cross* blokadu za O3, koji se nalazio u suprotnom korneru (**dijagram 14**), i nakon te blokade nastavlja u uručenje sa svojim O4 na perimetru. Iako iz ovoga imamo nastavak, pri čemu O1 ostavljamo punu slobodu da iščita prednost koju dobija uručenjem sa O4, te da na svoju odgovornost prekine sistem i materijalizuje prednost.

Mi tek u ovom trenutku, dakle kasno unutar poseda, aktiviramo našeg O2 iz suprotnog kornera. O2 u trenutku uručenja prima blokadu od O5 (**dijagram 15**) i dobija loptu na vrhu. Polazeći od pretpostavke da se D2 bori protiv donje blokade agresivno, te da D5 mora da se pomera ka sredini kako bi iskontrolisao eventualni *Curl*, ovo nam ostavlja idealne uslove za pik između O2 i O5 (**dijagram 16**). Akcijom *Hammer* blokade na strani pomoći vezujemo odbranu da ne pomaže, a ispred samog pika u korneru imamo našeg O3, te je i s njega vrlo teško pomagati na dribling *Ballhandlera* u piku.

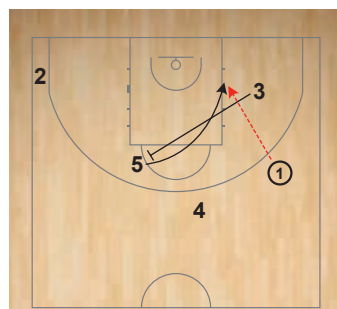
U sledećoj situaciji ćemo razmotriti opciju kasne promene strane pika koji daje naš O5. To je koncept ko-

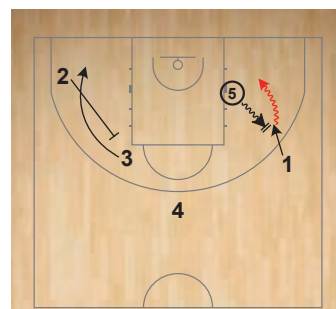
DIJAGRAM 08

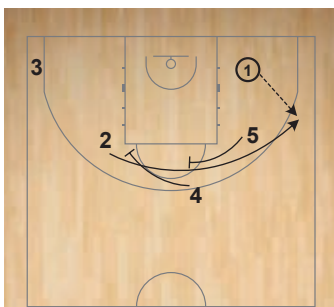
DIJAGRAM 09

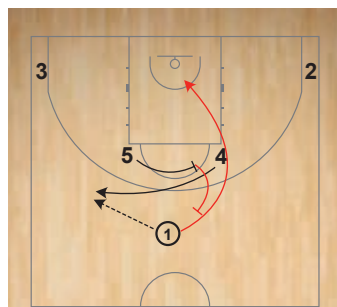
DIJAGRAM 10

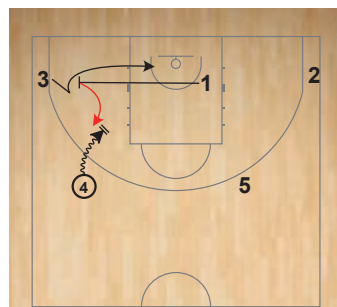
DIJAGRAM 11

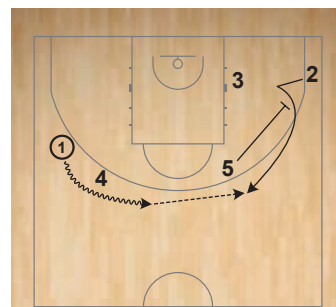
DIJAGRAM 12

DIJAGRAM 13

DIJAGRAM 14

DIJAGRAM 15

ji se takođe dosta koristi danas i zasniva se na tome da bloker u poslednjem trenutku promeni stranu u koju daje blokadu. Naravno, potrebno je pripremiti uslove za takvu akciju i obično se te promene strane rade nakon dolaska u pik pod pravim uglom iz dubine.

Iz formacije 1-4 nisko O1 radi uručenje sa O3 na krilu (**dijagram 17**). Odmah nakon tog inicijalnog uručjenja O1 prima uzastopnu blokadu od O5 i O4 (**dijagram 18**), dok u istom trenutku na uručjenje na vrhu sa O3 dolazi naš O2, za koga i igramo ceo set.

Ono što je ključno u pripremi celog PnR na vrhu između O2 i O5 jeste da naš bloker petica ulazi u vidno polje svog D5 i čitav govor tela *Screenera* ukazuje na to da će blok biti postavljen ka desnoj napadačkoj strani (**dijagram 19**). Dugačka kretanja iz dubine u stvari ostavlja prostora za D5 da pogrešno anticipira gde će blok biti postavljen. Bloker O5 u poslednjem trenutku menja stranu blokade i prednost ostvarujemo ka levoj napadačkoj strani. Što se tiče zadataka igrača s loptom O2, mi tražimo od njega da u ovom slučaju igra iz prethodno uspostavljenog driblinga: na ovaj način on opterećuje obojicu odbrambenih ka „lažnom“ pik u iz neke brze promene ruke (najverovatnije prednje) odlazi u svoju levu stranu.

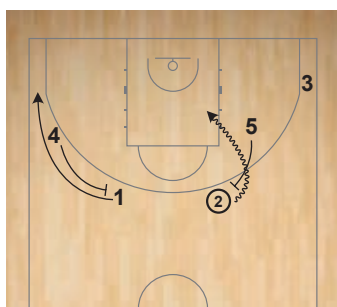
Mogućnosti i različite opcije za pripremu pika su mnogobrojne, a mi kao treneri pri njihovom izboru pre svega treba da se vodimo individualnim karakteristikama sopstvene ekipe. S druge strane, kako je već re-

čeno – nije nužno svaki pik na utakmici pripremiti (niti je to moguće). Takođe, nivo kompleksnosti setova koji uključuju pripremu igre 2 na 2 zavisi od datog trenutka na utakmici, u kakvom smo zamahu mi ili protivnik, kakav je rezultat, odnos faulova isl. Ono što je ključno za sve ove napadačke sisteme jeste da moraju biti vrhunski prostorno-vremenski organizovani (tajming i spejsing napada), da se sve kretanje u pripremi moraju raditi s namerom da i one same budu opasnost po koš, da se moraju izvoditi u punoj brzini i kontaktu...

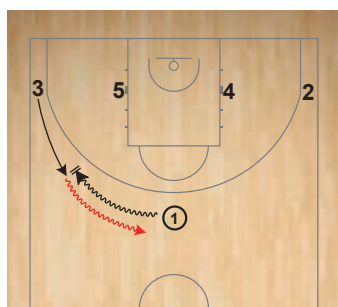
Koliko god naša određena priprema za pik bila efikasna, mi zapravo ne prekidamo kretanje igrača van pika u trenutku kad do same blokade i dođe. Od izuzetne je važnosti pik dobro pripremiti, ali i nakon samog pika određenim akcijama limitirati mogućnosti odbrane da pomaže, rotira, preuzima i sl. Na kraju, sve ono što mi kao ekipa steknemo kao naviku da igramo brzo u nekoj eventualno kompleksnoj pripremi pika preliće se (pozitivan transfer) na određene varijante gde bi trebalo da igramo jednostavnije. Naravno, i pri izboru sredstava za pripremu i u njihovoj obuci mi se moramo voditi svim metodskim principima, ponajviše onog od lakšeg ka težem. Konačno, ukoliko smo ekipa koja je u stanju da podjednako dobro igra i jednostavnije i složenije setove, onda smo u stanju da kontrolišemo ritam utakmice sa aspekta pozicionog napada. ●

Aleksandar Virjević, viši košarkaški trener

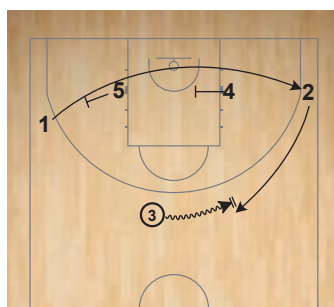
Mogućnosti i različite opcije za pripremu pika su mnogobrojne, a mi kao treneri pri njihovom izboru pre svega treba da se vodimo individualnim karakteristikama sopstvene ekipe. S druge strane, kako je već rečeno - nije nužno svaki pik na utakmici pripremiti (niti je to moguće). Takođe, nivo kompleksnosti setova koji uključuju pripremu igre 2 na 2 zavisi od datog trenutka na utakmici, u kakvom smo zamahu mi ili protivnik, kakav je rezultat, odnos faulova isl.

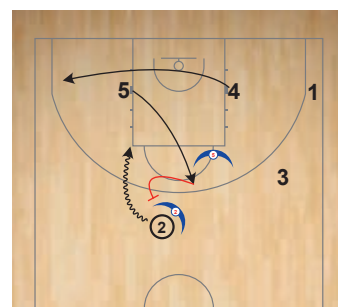
DIJAGRAM 16

DIJAGRAM 17

DIJAGRAM 18

DIJAGRAM 19

Basketball 3-Out, 2-In Motion Offense

Koristite ovaj napad ukoliko imate dva dobra ili solidna igrača na Low Postu. Ako imate dominantnog igrača na poziciji 2, igraćete ove kretnje za njega. S dobrim igračem na poziciji 1, igraćete u tom slučaju kroz plejmejкера. Ako propadnu obe varijante, samo nastavite ovu kontinuiranu kretnju.

Ovaj 3-Out, 2-In kontinuirani napad (motion offense) bio je veoma važan u uspesima srednje škole Šarlevoi (Charlevoix) u Mičigenu koji su uključivali nekoliko završnih turnira (košarkaši i košarkašice).

Trener Kit Haski nazvao je ovaj napad Rajder (Rayder offense), po školskoj maskoti. Oni su ovaj napad prilagođavali iz sezone u sezonu sa specijalnim napadima za svoje najbolje strelce.

Koristite ovaj napad ukoliko imate dva dobra ili solidna igrača na Low Postu. Ako imate dominantnog igrača na poziciji 2, igraćete ove kretnje za njega. S dobrim igračem na poziciji 1, igraćete u tom slučaju kroz plejmejкера. Ako propadnu obe varijante, samo nastavite ovu kontinuiranu kretnju.

● Igra preko perimetra

Igrači s perimetra trebalo bi da prime loptu u poziciji trostruke pretnje i da budu:

1. opasni po šut,
2. spremni na ulazni pas na Low Post,
3. spremni da napadnu iz jab-stepa ili finte šuta i prodora.

To je veoma važno, posebno u uvodnom delu sezone, igrači prime loptu i odmah krenu u dribling. Posle prijema lopte treba da čitaju odbranu. Ako je defanzivac nespreman, neka šutnu spolja. Ako je defanzivac preblizu, neka napadaju driblingom, ukoliko se defanzivac zaleće, finta šuta i napad driblingom kako bi našli šut s poludistance ili napali obruč.

Na prodoru bi trebalo da donesu pravu odluku. Ponekad će bekovi uspešno da obidu svog čuvara, ali će na kraju doneti pogrešnu odluku kada ih sačeka viši defanzivac (ili dva igrača) u reketu i tu će izgubiti loptu u gužvi ili će im biti blokirani šutevi na obruču. Umesto toga bi trebalo da traže šuteve s poludistance ili šuteve blizu polukruga (restriktivne zone) u reketu, kao što je *floater* (ukoliko imate bekove koji mogu efikasno da izvedu ovakvu vrstu šuta), gde ćete imati dobru poziciju za ofanzivni skok s dva visoka igrača u reketu. Bekovi moraju da nauče kada da napadaju obruč, kada da spuste loptu na Low Post i kada da izbace pas na suprotnih 45° ili u suprotni kornjer.

Saveti za ulazni pas na Low Postu – igrač koji spušta loptu na visokog igrača čita njegovog defanzivca:

- Ako brani iza igrača na Low Postu – spusti mu loptu (dijagram 5).
- Ako brani u 3/4 Frontu sa sredine – pas o parket (blago kružna putanja) sa strane čeone linije.
- Ako brani u 3/4 Frontu sa čeone linije – napravi jedan dribling ka 90° i napravi High-Low saradnju.
- Ako ga brani potpuno u Frontu – ne žuri sa dodavanjem. Vрати loptu na sredinu ili prenese loptu *skip passom* na suprotnu stranu ili pasom na High Post, utrčavajući sa Low Posta sa slabije strane na lakat na strani lopte (dijagram 6).

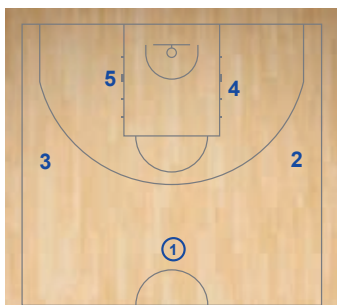
Posle ulaznog pasa na Low Post krilni igrač treba da se pomeri ka kornjeru za eventualnu povratnu loptu.

Krećite se! Otvarajte se! Igrači s perimetra bi trebalo da koriste V kretnju, *Backdoor* utrčavanja ili blokade kako bi se demarkirali (dijagram 1). Nemojte stajati u mestu! Pravite blokade jedni za druge. Dodajte i utrčite (dijagram 2). Dodajte i napravite kontrablokadu (dijagram 3). Popunjavajte prazna mesta na perimetru. Uspostavite dobar spejsing sve vreme i držite odbranu široko. Igrači spolja mogu da utrčavaju unutra, ali ne smeju da stoje i da guše ostatak saigrača. Na primer (dijagram 2), ako 1 utrčava posle dodavanja i ne primi loptu, on/ona odmah mora da se pomeri u suprotni kornjer/45° dok igrač s pozicije 3 popunjava njegovo/njeno mesto na 90°.

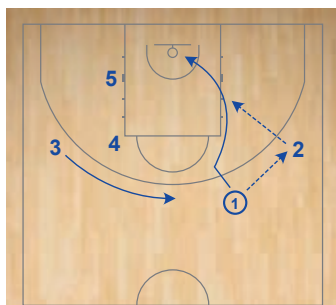
Dribble-at princip: Ako saigrač dribla ka vama, protrčite na suprotnu stranu (dijagram 4), osim ukoliko nije *Weave-Screen* akcija, gde 1 i 2 razmenjuju *Dribble Handoff* i gde 1 hvata čuvara od 2 u bloku posle *Handoffa*.

Ukoliko je zatvoren prvi pas na 45°: Ako je zatvoren prvi pas na 45°, 1 može da nadribla loptu na 45° umesto otvaranja prvog pasa po *Dribble-at* principu, gde krilni igrač protrčava na suprotnu stranu (dijagram 4), a igrač na poziciji 3 sa suprotnih 45° se penje na 90° ili 2 radi *Shallow Cut* ka unutra, zatim se penje na 90° (menjaju mesta 1 i 2). Ukoliko je prvi pas na 45° zatvoren, možete takođe igrati i:

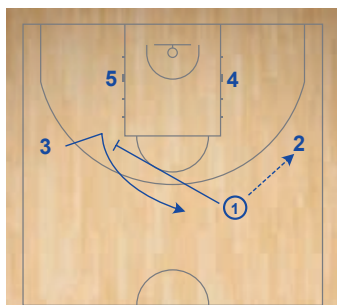
1. *Weave-Screen* akciju,
2. *Zipper Cut*,
3. *Hammer* akciju (*Flare Screen*, gde igrač koji prima blokadu protrčava ka kornjeru na strani od lopte).

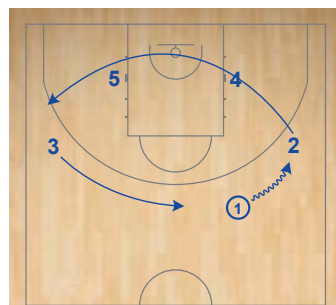
DIJAGRAM 01

DIJAGRAM 02

DIJAGRAM 03

DIJAGRAM 04

1 je naš „safety“ i on se prvi vraća u odbranu da spreči eventualni kontranapad. Ukoliko 1 ide na prodor, onda igrač s krilne pozicije koji je na suprotnoj strani od prodora postaje taj „safety“ i brani kontranapad.

● Igra preko posta

Visoki igrači na postu rade zajedno za poziciju – razmenjuju blokade i čitaju jedan drugoga šta rade. Kad god jedan od njih dobije loptu na Low Postu i krene da rešava situacije 1 na 1, drugi visoki se penje na poziciju suprotnog lakta od svog saigrača. Ta kretnja kreira bolji spejsing, što olakšava visokom igraču na Low Postu da poentira ili da iznudi foul.

Ako je visoki na Low Postu branjen u Frontu (potpuno ispred, 3/4 u odnosu na čeonu liniju ili sredinu) ili nije uspeo da primi loptu, drugi visoki se nudi za High-Low saradnju preko lakta na strani lopte.

U ovom slučaju pravimo High-Low saradnju, gde visoki na Low Postu menja svoj stav, zaključava svog čuvara na leđima i otvara liniju dodavanja. Visoki na High Postu ima opciju šuta ili da napadne svog čuvara 1 na 1 (driblingom napada suprotnu stranu od svog visokog igrača na Low Postu) (**dijagram 6**).

Kada je lopta na 45°, visoki igrač sa strane lopte se bori za poziciju na Low Postu. Ako ne može da se otvori za dve sekunde, onda ide u kontrablokadu za drugog visokog, koji se nalazi na suprotnoj strani i taj visoki se bori za poziciju na Low Postu (**dijagram 7**).

Ako se ni drugi visoki ne otvori na Low Postu, onda se pomera u kratak korner, dok visoki koji je postavio blokadu ponovo radi *seal* u srcu reketa i pokušava da primi loptu sa 45° (**dijagram 8**).

Dva principa za visoke igrače na postu prilikom prodora:

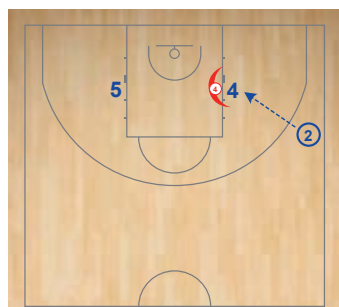
- **Prodor po čeonj liniji (dijagrami 9 i 10)** – Ako je lopta na 45° i igrač kreće na prodor po čeonj liniji, visoki sa strane lopte se sa Low Posta penje na lakat (l cut) na istoj strani ne samo da očisti stranu već i da se otvori za eventualni šut sa pozicije lakta (ukoliko odbrana reaguje).

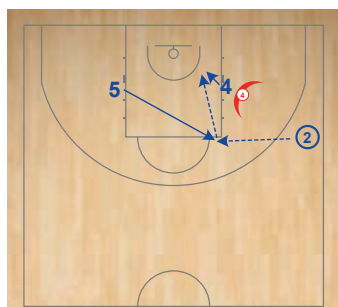
- **Prodor po sredini (dijagram 11)** – Ako igrač sa 45° napadne sredinu, visoki se sa strane lopte pomera u kratak korner, takođe zbog spejsinga i eventualnog pasa i šuta iz kratkog kornera.

● Početak napada - sekundarni kontranapad

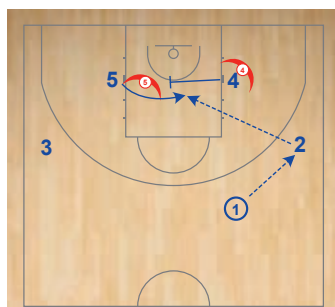
Prva opcija pošto primimo koš ili uhvatimo loptu je tranzicija ili kontranapad, gde naš plejmejker na poziciji 1 pokušava da napadne odbranu u leđa, odnosno driblingom pokušava da napadne obruč u naletu (najčešće s desne strane) (**dijagram 12**) – poput kontinuiranog napada s *drive & kick* principima. Naš sekundarni kontranapad (**dijagram 12**) kreće sa *4-Out* formacijom sa igračem na poziciji 2 u desnom korneru, 5 se nalazi na Low Postu, na suprotnoj strani od lopte, 4 se nalazi u produžetku levog lakta, izvan linije za tri poena, dok 3 (izvođač posle primljenog koša) zauzima poziciju na levoj strani.

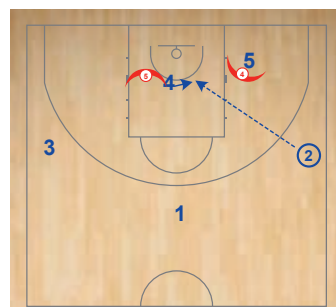
DIJAGRAM 05

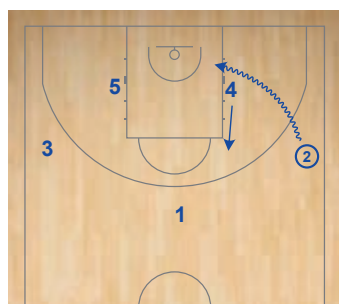
DIJAGRAM 06

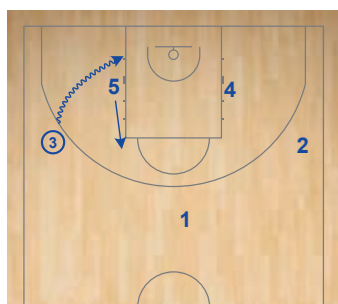
DIJAGRAM 07

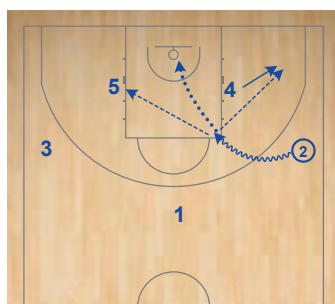
DIJAGRAM 08

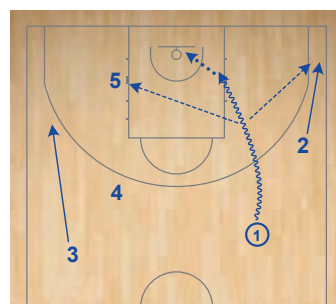
DIJAGRAM 09

DIJAGRAM 10

DIJAGRAM 11

DIJAGRAM 12

Pošto ne uspeva da napravi prednost, 1 pravi nekoliko defanzivnih driblinga i vraća se izvan linije za tri pona, dok ga 4 prati i otvara mu eventualnu novu priliku za prodor s desne strane. Ukoliko 4 utrči prerano, 1 neće imati mogućnost prodora. Ako 1 odustane od prodora, 4 pravi 4-cut (dijagram 13), gde utrčava na poziciju lakta, prima loptu od 1 i završava s pozicije desnog bloka i onda smo u tom slučaju u našoj 3-2 formaciji.

Takođe možete primetiti na dijagramu 14 da kada 3 zauzme poziciju na 45° s leve strane, inicijalno ulazimo u 4-Out formaciju. To je pravi trenutak da uđemo u svoje akcije za visoke igrače, koje se sastoje od High-Low saradnji visokih igrača 4 i 5.

● Igranje jednostavnih sistema

Ukoliko imate talentovanog igrača na pozicijama 2 i 3, odnosno *swingmana*, ovo je dobar način da iskoristite njegov napadački repertoar. Posle utrčavanja igrača s

pozicije 4, 1 otvara pas na bilo kog igrača na 45° (u ovom slučaju otvara na 2) i radi *Shallow Cut* prema korneru na strani lopte (dijagram 15). Na dijagramu 16 visoki sa slabije strane radi *Flash Cut* prema kapici ili laktu na strani lopte.

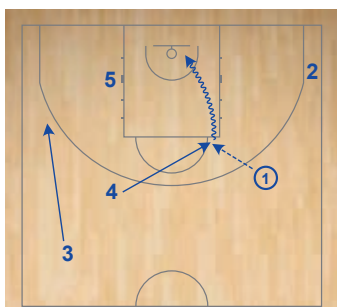
Ako 5 primi pas na High Postu, prva opcija mu je High-Low saradnja sa 4, odnosno šut s kapice ili lakta. Ukoliko ne prođu primarne opcije, prenosi loptu za 3 na suprotnoj strani driblingom ili dodavanjem. Takođe, 5 može da uđe u *Get* sa 2, odnosno vraća mu/joj loptu preko *Handoffa* – ako se ne odlučite za *Handoff* ili ne prođe navedena opcija, 2 čisti u suprotan korner ili 45°, dok se 3 podiže na 90° stepeni i nastavlja se akcija preko 3.

Na dijagramu 17 imamo opciju da ukoliko 5 ne primi loptu na High Postu, ulazi u PnR na strani sa 2, koja napada sredinu posle tog pika i traži šut iz driblinga s poludistance ili napada obruč. Za to vreme 4 se pomera u kratak korner i čeka eventualni pas o parket od 2. Ukoliko se pomoć povuče sa 3, imamo *drive & kick* situaciju, gde 2 izbacuje loptu u korner za 3 koji je spreman za šut. Posle postavljene blokade 5 širi na 90° i drži spejsing.

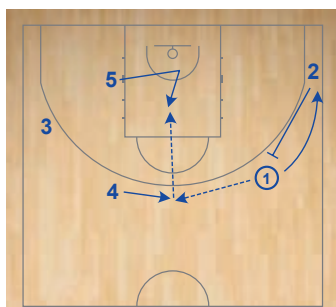
● Zipper Cut i Ice Cut

Na sledećim dijagramima možete videti navedene kretnje. *Zipper Cut* kreće kada 1 nadriblava na 45°, a 2 protrčava oko 4, koja se nalazi na Low Postu i prima loptu na 90° (nazvaćemo ovu kretnju *Zipper 2*). *Zipper 3* je ista kretnja, samo što se ovde otvara akcija s druge strane, odnosno sa strane igrača s pozicije 3, koji radi *Zipper Cut*. U oba slučaja 1 otvara pas na 90° za 2 ili za 3.

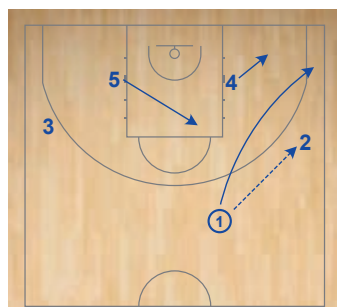
Ice Cut ili *Iso Cut* su kretnje visokih igrača 4 i 5 koji prave spejsing za izolaciju svojih bekova 2 ili 3, u zavisnosti koji je od njih dominantan u igri 1 na 1. To su kretnje kod kojih igrač sa Low Posta na jačoj strani menja stranu i prelazi na Low Post na slabijoj strani, dok se drugi visoki s tog suprotnog Low Posta penje na lakat na slabijoj strani. Na ovaj način se otvara situacija za igru 1 na 1 sa 90°. Kod *Zipper-Ice* situacija *Ice Cut* se ne radi dokle god se ne uđe u akciju preko *Zipper Cuta*.

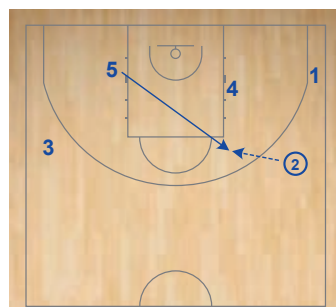
DIJAGRAM 13

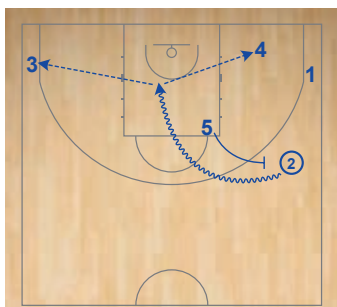
DIJAGRAM 14

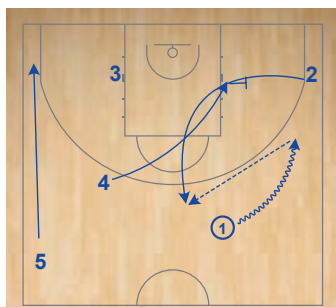
DIJAGRAM 15

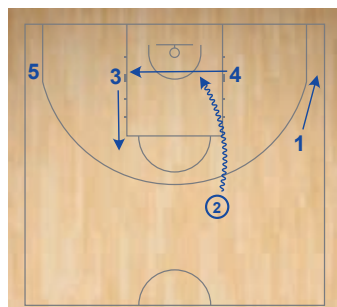
DIJAGRAM 16

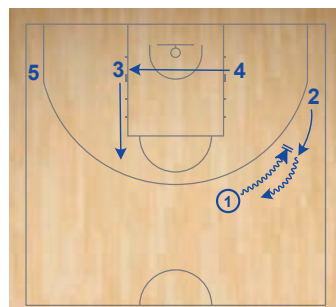
DIJAGRAM 17

DIJAGRAM 18

DIJAGRAM 19

DIJAGRAM 20

Zipper Cut i *Ice Cut* se mogu igrati u kombinaciji s prethodno navedenim konceptima. Prva dva dijagrama pokazuju *Zipper-Ice* kretnju. Na **dijagramu 18** otvaramo *Zipper Cut* s *Break* pozicije (pozicije blizu kornera, gde se prelama linija za tri poena). 4 ulazi u akciju iz uobičajenog *4-cuta* i 2 onda ulazi u *Zipper Cut*. Na **dijagramu 19** *Ice Cut* kreira prostor za igru 1 na 1 igrača s pozicije 2. Na **dijagramu 20** vidimo *Ice Cut* posle *Dribble Handoffa*, gde ulazimo u *Weave-Screen (WS2)* situaciju – ili *WS2-Ice*.

Na **dijagramu 21** možete videti *Zipper 3* kretnju. 1 nadriplava na levu stranu, 3 pravi *Zipper Cut* oko 5 i po istim principima kao i u *Zipper 2* akciji prima loptu od 1 na 90°.

U zavisnosti od toga koja je dominantnija ruka, tu stranu i otvaramo našem igraču na pozicijama 2 i 3 u *Ice Cutu*. Ukoliko je naša 3 jača u levu stranu, visoki čiste levu stranu (**dijagram 22**). Za igrača jače udesno čistimo desnu stranu za igru 1 na 1 (**dijagram 23**).

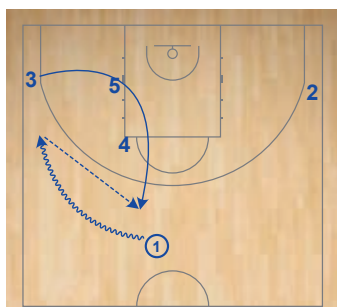
Prikažaćemo još dve opcije – *Zipper - Ice Dump* (**dijagram 24**) ili *Zipper 3 - Ice Dump* (**dijagram 25**). Posle nekoliko otvaranja *Ice Cuta* možda ćemo otvoriti i *Ice - Dump Cut*. Igra se po istom principu kao i običan *Ice Cut*, samo što u ovom slučaju visoki, koji čisti stranu s Low Posta, tokom kretnje iznenada radi *deep seal* i spuštamo mu loptu u srce reketa (*Dump*).

● Hammer

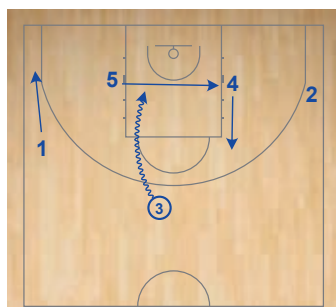
Hammer u ovom slučaju znači da oba visoka igrača postavljaju uzastopne blokade za *ballhandlera* na perimetru – 1, 2 ili 3, odnosno *Hammer 1*, *Hammer 2* i *Hammer 3*. Gledaćemo da stavimo 5 kao prvog *screeenera*, ukoliko je to moguće, a 4 kao drugog *screeenera*. U svakom slučaju, posle pika 5 uvek rola ka košu, a 4 ide u širinu, van linije za tri poena.

Hammer 1 (**dijagram 26**) – 2 i 3 su u oba kornera. 1 priprema PnR tako što nadriplava na desnu stranu. Visoki igrači 5 i 4 postavljaju uzastopnu blokadu i 1 napada iz te uzastopne blokade. Posle postavljene blokade 5 rola ka obruču, a 4 ide u *pop out*, odnosno širi izvan linije za tri poena (**dijagram 27**).

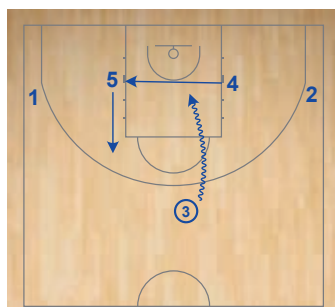
1 ima opciju da šutne *pull-up* za tri poena ili s polu-distance posle pika ili da proigra svoje visoke igrače – 5 koji rola ili da izbacni pas za 4, koji je širo spolja. Takođe, **dijagram 27** pokazuje i veliki prostor koji se pravi s leve strane posle pika, odnosno *Double Gap*, gde 1 može agresivno da napada obruč posle pika, budući da napada stranu s jednim igračem, gde nema pomoći sa 45°. Ako se izbacni pas za 4 posle pika, gledamo eventualnu High-Low saradnju, gde bi se preko 4 spustila lopta za 5 na Low Postu (**dijagram 28**).

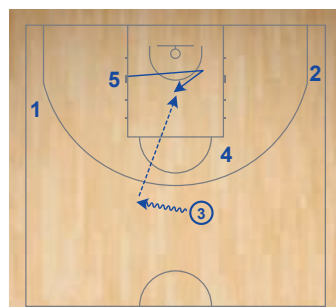
DIJAGRAM 21

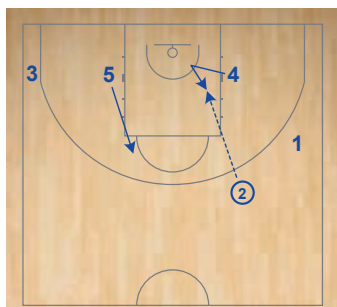
DIJAGRAM 22

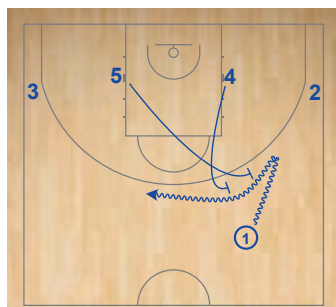
DIJAGRAM 23

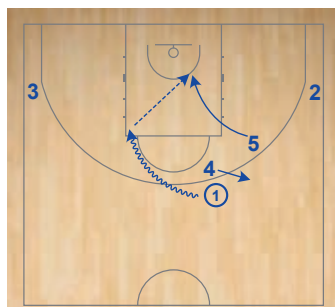
DIJAGRAM 24

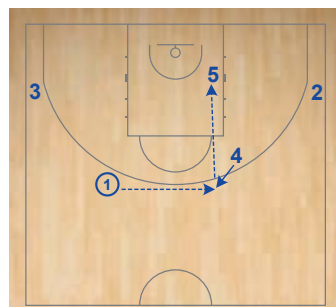
DIJAGRAM 25

DIJAGRAM 26

DIJAGRAM 27

DIJAGRAM 28

Hammer 2 i Hammer 3 (dijagrami 29 i 30) - 1 nadriblava na suprotnu stranu od 2 zbog spejsinga. 5 i 4 ulaze u *Stagger Away* akciju za 2 (*Hammer 2*). 2 izlazi iz te uzastopne blokade na slabijoj strani i prima loptu od 1 (**dijagram 30**). I ovde važe isti principi za visoke igrače - 5 rola ka obruču, dok 4 širi ka *Break* poziciji.

Pored opcije za 2, koji može da šutne, napadne obruč ili da doda za 5 u srcu reketa, 1 ima opcije i za visoke igrače u odnosu na odbranu - pas na 5 u srcu reketa, zatim prenos preko 3 ili 4, koji mogu ili da šutnu ili da probiju, pa da odbrana uđe u novu rotaciju. *Hammer 3* se

igra po istom principu, samo što se otvara za igrača na poziciji 3, koji se nalazi na suprotnoj strani (**dijagram 31**).

Još jedna opcija na početku ovih napada - 1 može da fintira napad na obruč ili čak i da agresivno napadne formirani *Double Gap*, dok se priprema *Stagger Away* na slabijoj strani, iz ulaza u *Hammer 2* ili *Hammer 3* opcije.

Hammer 1-2 (dijagrami 32 i 33) - Ovo je opcija gde pokušavamo da kaznimo odbranu od lopte preko *Backdoor* utrčavanja od strane 2. Otvara se akcija tako što 1 nadriblava na levu stranu i ulazi u uzastopni PnR na 90° sa 5 i 4. Za to vreme 2 priprema kretnju tako što najpre napravi korak ili dva ka košu, zatim se penje na 45° tražeći loptu i onda iznenada menja pravac i utrčava iza leđa svog čuvara prema košu. Ukoliko se otvori 2 iz *Backdoor*, 1 će ga proigrati dodavanjem o parket, u suprotnom, 2 čisti u korner na slabijoj strani. U tom trenutku 5 ulazi na *Low Post* na strani lopte i bori se za poziciju, nikako pre nego što 2 stigne u suprotni korner.

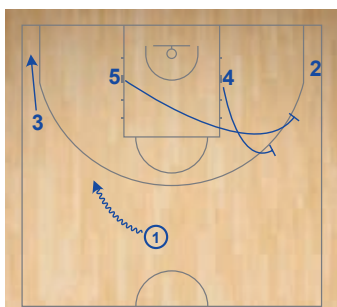
Hammer Specijal - Ovaj napad kreće iz *UCLA* rasporeda 1-4. Koristimo ovaj set kako bismo napravili izolaciju za igrača na poziciji 3, koji može da napadne obruč s leve strane. U ovom rasporedu maksimalno otežavamo odbrani ulazak u rotaciju, pošto bi u ovom slučaju x2 bio taj *Low Man*, odnosno igrač koji će da rotira na 3 u ovoj situaciji. 1 otvara pas za 3 i prima uzastopnu blokadu od 5 i 4 kako bi odvukl pomoć sa 3, dok se 2 spušta u korner. (**dijagrami 34 i 35**).

Ako je x2 defanzivac u srcu reketa spreman za rotaciju, 3 pravi *drive & kick* za 2 u korneru. Posle postavljanja blokada, 5 se spušta ka *Low Postu* s desne strane, ne ometajući liniju dodavanja za 2, dok 4 širi van linije za tri poena.

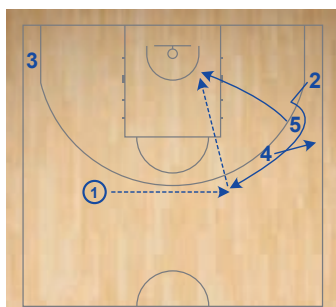
Ako nije napravljen višak iz igre 1 na 1 preko 3, onda 3 vraća loptu ka 4 i širi u korner, gde se pravi eventualna *High-Low* saradnja između 4 i 5, gde se 5 bori za poziciju u srcu reketa (**dijagram 36**).

Na sve ove osnovne opcije bismo mogli dodati i akcije poput *Weave Screen* ili *Kentucky* setova ili neke akcije za naše bekove 1 i 2. ●

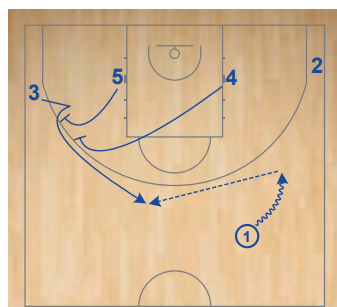
Priredio: Miloš Radenović, viši košarkaški trener

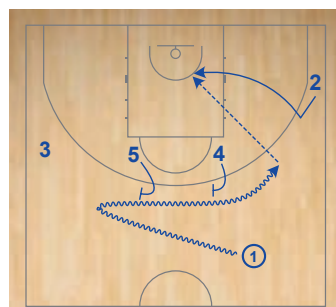
DIJAGRAM 29

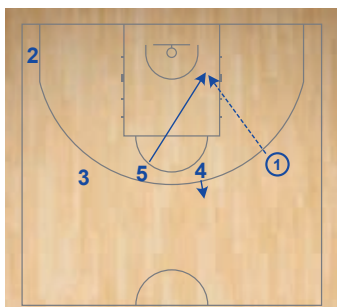
DIJAGRAM 30

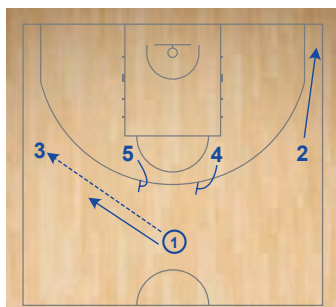
DIJAGRAM 31

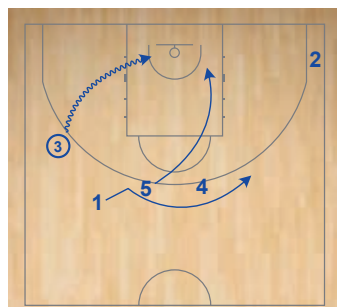
DIJAGRAM 32

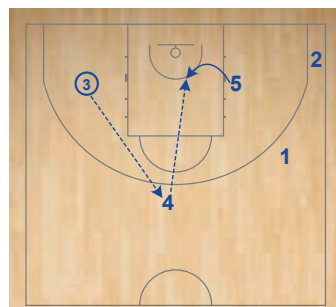
DIJAGRAM 33

DIJAGRAM 34

DIJAGRAM 35

DIJAGRAM 36

No middle, no paint

Kada imaš dobru odbranu, onda okupiraš protivnika, on počinje da misli o tvojoj odbrani i ne može sto odsto da se koncentriše na svoj napad. Odbrana ne brani koš, odbrana brani igrača s loptom.

Ako hoćeš protivniku da nametneš da razmišlja o tebi, treba mu dokazati da ne može dati koš i u tome uživati. To ćemo postići pritiskom na loptu i Deny odbranom.

1 Transition defense

Naša odbrambena tranzicija zavisi od:

1. Našeg napadačkog koncepta, kako menjamo ritam napada,
2. Ofanzivnog skoka – 10 šuteva = 3 ofanzivna skoka,
3. Organizacije u odbrambenoj tranziciji.

Ne dozvoljavamo poene u prvih 6-8”:

1. Fast Break odbrana
2. Fast Break + Odbrambena tranzicija
3. Prvi šut – 3 poena
4. Rani PnR
5. Ofanzivni skok

Naša pravila su:

Broj igrača koji učestvuju u ofanzivnom skoku može biti promenljiv, ali kad protivnik dođe u posed lopte, posle postignutog koša ili odbrambenog skoka, svih 5 igrača moraju u punom sprintu da se vrate nazad i zauzmu poziciju gde moraju da vide loptu, to znači, **mi ne igramo odbranu, nego sprintamo nazad!**

Ne želimo da trčimo zajedno s napadačima, **želimo da istrčimo pre njih i zauzmemo poziciju.** Penetracija lopte driblingom mora biti eliminisana. Želimo da što ranije zaustavimo loptu da

bi, ako protivnik postavlja PnR u tranziciji mogli da idemo ispod pika.

2 Pritisak na loptu (Dijagram 1)

Odbrana počinje ranije pritiskom na loptu kako bi se poremetio tajming u postavljanju bloka bilo koje vrste. Lopta mora biti pod pritiskom sve vreme. **To je najvažniji princip.**

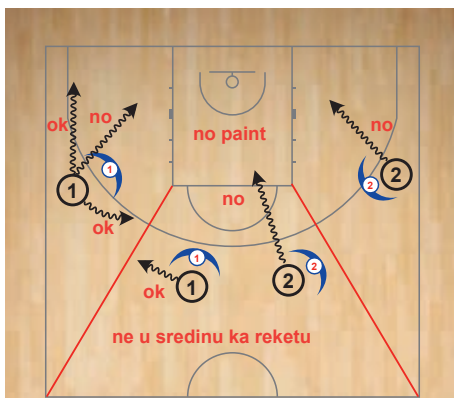
Mi branimo igrača s loptom, a ne koš. Odbrana od šuta, pogotovo u tranziciji i u *Close Out* odbrani, mora biti s podignutom rukom. **Penetracija prema liniji slobodnog bacanja mora biti eliminisana po svaku cenu! NO MIDDLE – NO PAINT!!!**

3 Deny (Dijagrami 2, 3, 4, 5)

Bez Deny odbrane (odbrane na pasu) naš odbrambeni koncept ne može da egzistira.

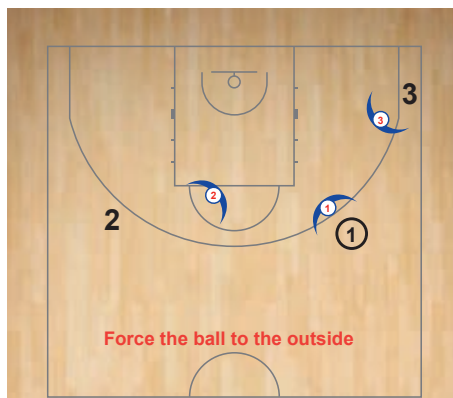
Igrači u odbrani koji čuvaju napadača udaljenog jedno dodavanje od lopte se nalaze u zatvorenom odbrambenom stavu, na liniji lopta-napadač. Oni se postavljaju na poziciji 1/3 od svog napadača i 2/3 od igrača s loptom.

Odbrambeni igrač ide uvek između bloka i napadača, tj. igrača kog čuva!!!

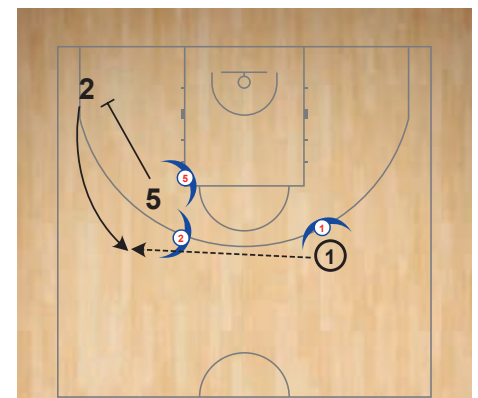
DIJAGRAM 1

› 1 on 1, no middle, no paint

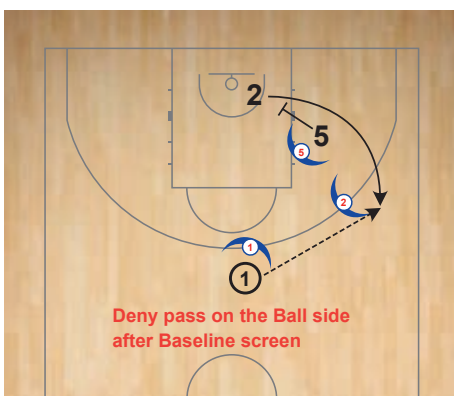
DIJAGRAM 3

› Deny and sag toward the ball

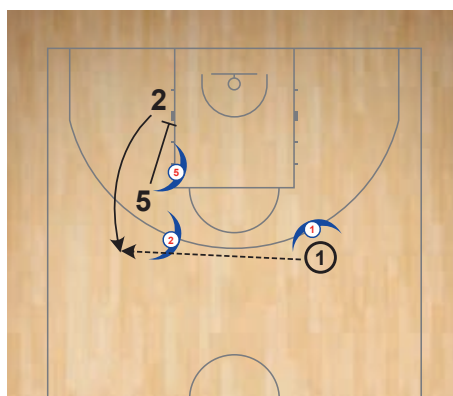
DIJAGRAM 5

› Pin down

DIJAGRAM 2

› Baseline screen

DIJAGRAM 4

› Down screen

DIJAGRAM 6

› Close out

4 Close Out (Dijagrami 6, 7)

Odbrambeni igrač je telom na strani pomoći, ali glavom je sa igračem koga čuva!!!

Nakon pasa sa strane lopte na stranu pomoći imamo dve pozicije za *Close Out* odbranu:

1. Ako je pas / pozicija lopte ISPOD linije slobodnog bacanja – branimo šut i prodor u sredinu.
2. Ako je pas / pozicija lopte IZNAD linije slobodnog bacanja – moramo prvo eliminisati prodor ka košu – Face to Face – Pull up šut je OK.

Svi igrači u odbrani se kreću kao brisači na automobilu!

5 Low Post defense (Dijagrami 8, 9)

1. Ako je lopta IZNAD linije slobodnog bacanja – **Deny odbrana**
2. Ako je lopta ISPOD linije slobodnog bacanja – **Front odbrana (ispred)**

6 Pick and Roll defense

Mi branimo reket:

- No Penetration (zaustaviti igrača s loptom ispred linije slobodnog bacanja). Ako je PnR side, nema prodora u sredinu. Ako je PnR u sredini, nema prodora u jaču stranu protivnika.
- No pocket pass
- No Spilt dribbling
- Pull up shot je OK

● PnR defense on the Top

PnR defense on the top sa 5

› Contain

Odbrambeni igrač X5 je u *Flat* poziciji (leđa paralelno sa čeonom linijom), agresivno napada igrača s loptom i **nakon 1 driblinga** ide u recover, preteći rolera.

› Hedge

Odbrambeni igrač X5 je u *Flat* poziciji (leđa paralelno sa čeonom linijom), agresivno napada igrača s loptom i **nakon 2 driblinga** ide u recover.

Odbrambeni igrač na lopti (X1, X2, X3) u oba slučaja (Contain, Hedge) rukama visoko podignutim je odgovoran da otežava dodavanje.

› Pozicija Double Tag (Dijagram 10)

U PnR poziciji, kada imamo **dva igrača na strani pomoći**, gornji odbrambeni igrač (X2 na dijagramu) odgovoran je za kratki rol, gde desnom rukom sprečava *Pocket Pass*, a levom rukom je na liniji dodavanja prema svom direktnom protivniku (kao na slici). Donji igrač X3 je u otvorenom stavu, odgovoran za duboki rol i svog direktnog protivnika u korneru.

› Pozicija Single Tag (Contain) (Dijagrami 11, 12)

U PnR poziciji, kada imamo **jednog igrača na strani pomoći**, X3 je pozicioniran u sredini reketa iza P,R scenarija (kao na slici), spreman da pomogne u rolu 5. X4 je u otvorenom *Deny* položaju, jednom nogom u reketu.

Komunikacija: Igrači X4 i X3 glasno javljaju signal „Blue, Blue“...

● PnR defense on the top sa 4

Odbrambeni igrač X4 u poziciji pomoći zaustavlja napadača s loptom **agresivnim Hedge** istrčavanjem (leđa paralelno s bočnom linijom), bez želje da napada loptu, on samo zaustavlja loptu (*No steal the ball*). Igrač odbrane na lopti ide ispod bloka.

Ako vršimo preuzimanje sa X4, to mora da bude **Jump Switch** sa ciljem da se napadač s loptom pomeri nazad.

● PnR defense na strani (Side PnR)

PnR defense na strani sa 5

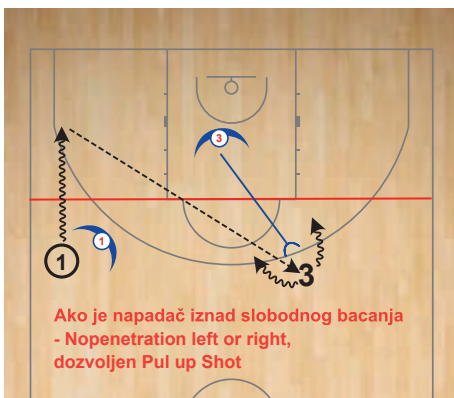
› Push Down

Pozicija odbrambenih igrača na lopti X1 ili X2 je takva da zaustavljaju dribling u sredinu, a X5 je u otvorenom stavu paralelno sa čeonom linijom – zaustavlja prodor prema korneru i split.

PnR defense na strani sa 4

› Agresivni Hedge

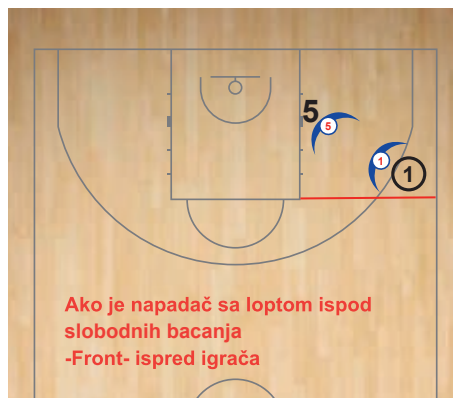
Pozicija odbrambenog igrača na lopti je takva da zaustavlja dribling prema korneru i forsira loptu na X4 koji je u **agresivnom Hedgeu**, leđima paralelno sa suprotnom bočnom linijom, bez želje da napada loptu, on samo zaustavlja loptu. Nakon toga, igrač na lopti ide ispod bloka. Ako vršimo preuzimanje sa X4, to mora da bude **Jump Switch** sa ciljem da se napadač s loptom pomeri nazad.

Ako je napadač iznad slobodnog bacanja
- Nopenetration left or right,
dozvoljen Pull up Shot

DIJAGRAM 7

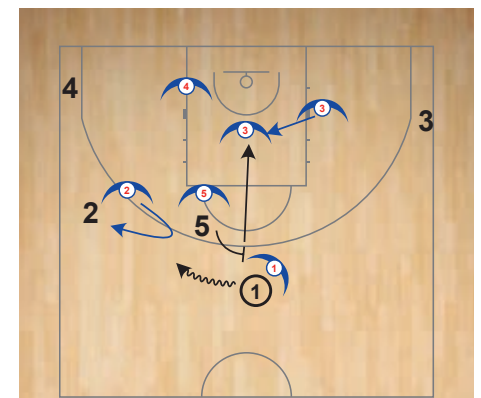
› Close out

Ako je napadač sa loptom ispod
slobodnih bacanja
-Front- ispred igrača

DIJAGRAM 9

› Low post defense

DIJAGRAM 11

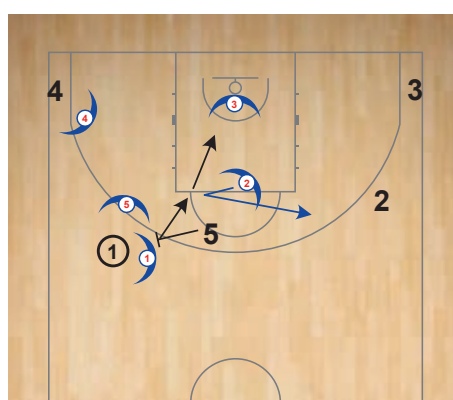
› Single tag

Ako je napadač sa loptom
iznad slobodnih bacanja
-Deny odbrana-

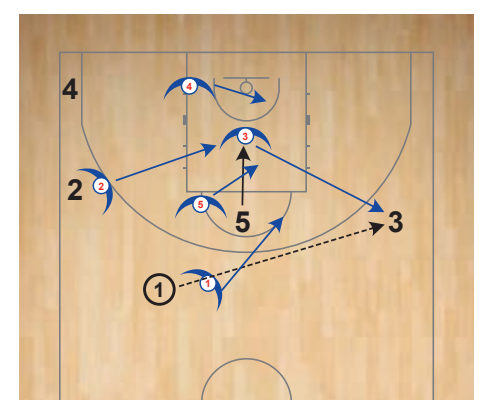
DIJAGRAM 8

› Low post defense

DIJAGRAM 10

› Double tag

DIJAGRAM 12

› Single tag

● **PnR defense nakon Off Screena**

U situacijama kada dolazi do *Off Screena*, prvo što želimo je da se odigra snažan *Chase* i *Deny* sa ciljem da se napadač podigne **što više iznad linije 3 poena**. Nakon toga mi igramo PnR defen- se po principima top PnR.

● **PnR defense u tranziciji (Dijagrami 13,14,15,16)**

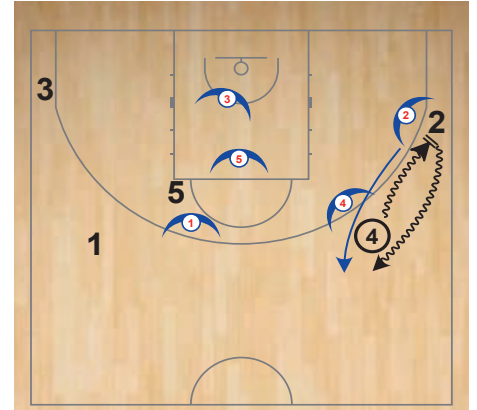
Nakon formiranja odbrane 5 na 5, odbrambeni igrač na lopti vrši rano zaustavljanje lopte i pro- vocira *Early Pick* od napadača, u principu II trejle- ra, da bi u poslednjem momentu praktično pro-

klizao ispod bloka i zadržao loptu na strani (*Keep the ball on the Side*).

7 **Hand Off (Dijagrami 17, 18, 19, 20)**

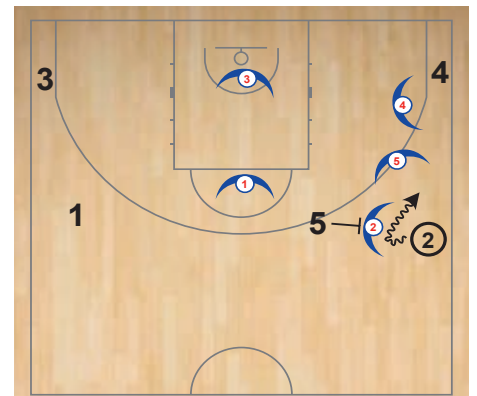
U situacijama kada dolazi do *Dribble Hand Offa* (DHO) s kretanjem od vrha prema korneru, mi želimo snažni *Chase Defense* i u poslednjem momentu da se ide ispod lopte. U slučaju PnR sa 5, mi igramo *Push down defense*.

Ako u *Hand Offu* učestvuju perimetar igrači, tzv. *guard-guard DHO*, mi želimo snažni *Jump Switch* i u slučaju PnR sa 5, igramo *Push Down defense*. ●

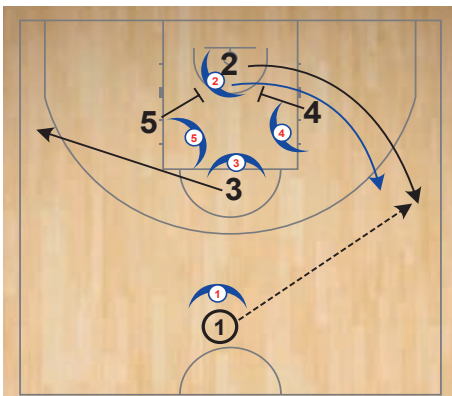
DIJAGRAM 17

› DHO 4 for 2 + P&R PUSH DOWN

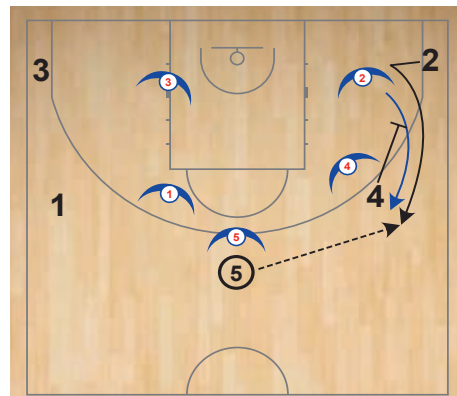
DIJAGRAM 18

› DHO 4 for 2 + P&R PUSH DOWN

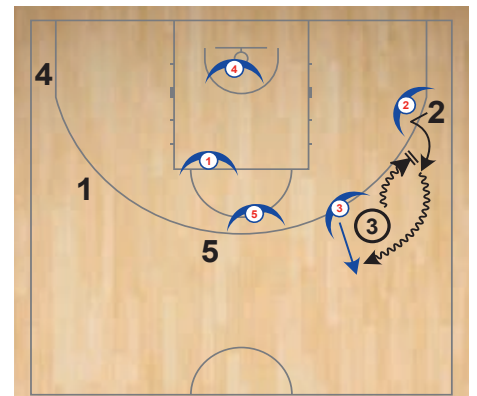
DIJAGRAM 13

› Nakon besline screena p&r nakon off/screen-a

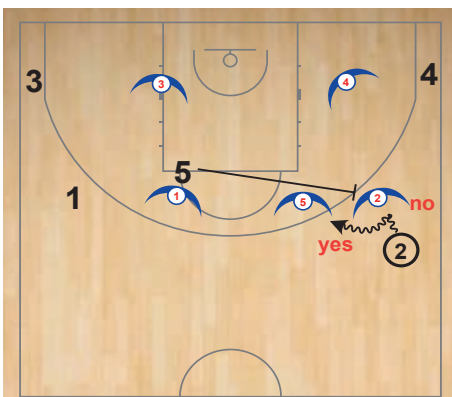
DIJAGRAM 15

› Nakon wide pin down p&r nakon off/screen-a

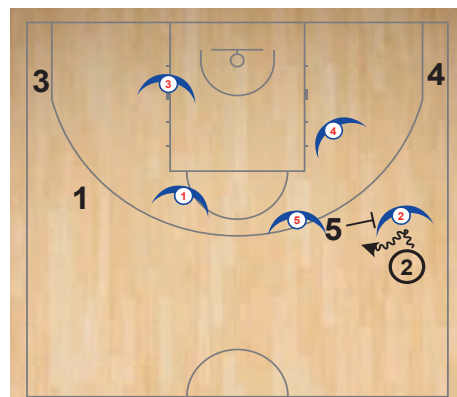
DIJAGRAM 19

› GUARD TO GUARD DHO + P&R PUSH DOWN

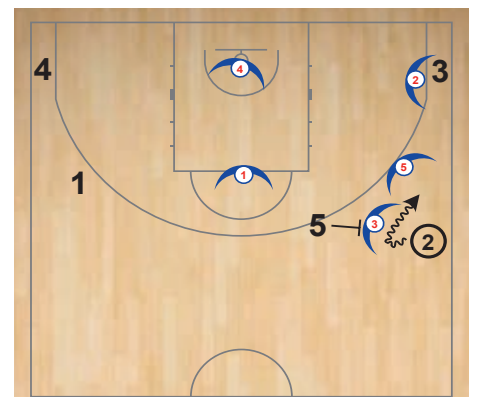
DIJAGRAM 14

› Nakon besline screena p&r nakon off/screen-a

DIJAGRAM 16

› Nakon wide pin down p&r nakon off/screen-a

DIJAGRAM 20

› GUARD TO GUARD DHO + P&R PUSH DOWN

Tradicija duga 25 godina

- Dvadeset pet godina postojanja je jedna mnogo lepa tradicija. Akcenat je za ovih 25 godina i dalje je isti, a to je druženje i odigravanje što većeg broja utakmica. Postali smo tradicija i jedinstveni festival nekomercijalnog tipa, a što je najvažnije, kod nas su svi pobjednici - kaže Rade Georgievski

ZAHVALNOST ZA PODRŠKU

Svih ovih 25 godina alfa i omega ovog Mini-basket festivala je Rade Georgievski, koji je i osmislio ceo projekat. Međutim, ovaj entuzijasta bez premca posebno je povodom ovog jubileja hteo da istakne:

- Za uspeh i afirmaciju našeg festivala košarke za najmlađe izuzetnu zahvalnost dugujemo Beogradskom sajmu, gde se festival održava, desetogodišnjoj ogromnoj podršci kompanije NIS i Košarkaškom savezu Srbije. U samom startu najveću podršku imao sam od Zorana Radovića, tada generalnog sekretara KSJ, međutim, festival su, bez izuzetka, sve vreme nastavili da podržavaju svi vodeći ljudi kako u KSJ, tako i KSS.

Ovogodišnji festival biće prilika da svima njima najiskrenije zahvalimo i odamo priznanje za pomoć i podršku, bez čega naš festival ne bi ne samo uspeo već uopšte opstao. Ponosni smo što je naš festival postao jedan od najznačajnijih događaja za devojčice i dečake koji počinju da prave svoje prve košarkaške korake - zaključio je Georgievski.

Narandžasta lopta i ljubav prema najboljoj igri spojiće još jednom najmlađe košarkašice i košarkaše iz Srbije i regiona. Hala 3 Beogradskog sajma od 17. do 19. januara ugostiće mini-basketaše na tradicionalnom festivalu „Rajko Žižić“, koji će ove godine proslaviti četvrt veka postojanja.

Ako se izuzmu dve godine pauze zbog korone, ovo će biti 23. izdanje Mini-basket festivala, a kao i prethodnih godina, devojčice i dečaci biće podeljeni u tri uzrasne kategorije - 2015, 2016. i 2017. godište.

Mini-basket je košarka prilagođena uzrasnoj kategoriji dece od sedam do deset godina. Igra se na koševima visine 2,60 i 2,75 m, kao i loptama veličine četiri (za uzrast sedam-osam godina) i pet (za uzrast devet-deset godina).

Mini-basket festival godinama unazad obara rekorde po broju ekipa i dece koja dolaze na ovu manifestaciju, a i ove godina festival će ponovo doneti okupljanje ekipa iz celog regiona. Još jednom će mini-basket objediniti skoro ceo Balkan.

I ovogodišnja atrakcija biće mini-basket na veštačkoj travi. Ova varijanta mini-basketa zasnovana je na zdravim obrazovnim principima koji obezbeđuju fizički, emotivni, intelektualni i socijalni razvoj dece, a sve u cilju da se kod dece razvije svest o stvaranju kolektiva.

Da bi se igrala, deca moraju da dodaju loptu u šutiraju na teleskop koš koji se nalazi na sredini terena, a na kom su označena dva koncentrična kruga prečnika četiri i osam metara. Klinci i klingeze imaće dva terena s veštačkom travom na kojima će moći da osele draži ove igre.

Mini-basket festival će biti domaćin devojčicama i dečacima koji će za tri dana na pet terena odigrati preko 100 utakmica. Biće postavljen teren na veštačkoj travi, na kome se nalazi teleskop koš i igra se mini-basket 3 na 3. Na pet terena biće postavljeni koševi na visinama od 2,60 i 2,75 metara, a igraće se loptama broj četiri i pet.

- Dvadeset pet godina postojanja je jedna mnogo lepa tradicija. Akcenat je za ovih 25 godina i dalje je isti, a to je druženje i odigravanje što većeg broja utakmica. Postali smo tradicija i jedinstveni festival nekomercijalnog tipa, a što je najvažnije, kod nas su svi pobjednici - kaže Rade Georgievski, tvorac ove manifestacije.

U tri segmenta, a to su igraonica, učionica i radionica, devojčice i dečaci će zavoleti košarku, naučiti neke osnovne elemente igre s narandžastom loptom, a imaće i priliku da ispravljaju greške.

U sjajnoj atmosferi druženja, navijanja i novih poznanstava, prilikom svečanog otvaranja festivala pehari će biti uručeni svakom timu, a medalje podeljene svim učesnicima manifestacije, čime će svako od njih biti nagrađen za timski duh i fer-plej.

Za vreme festivala biće organizovan i seminar za trenere pod nazivom „Od mini-basketa do košarke“, kao i predavanja za uzrasne kategorije rada s najmlađima.

Kako je trener najvažnija stvar u košarci, i ove godine tradicionalni deo ovog festivala je i košarkaška klinika „Od mini-basketa do košarke“. Biće održana i predavanja za uzrasne kategorije rada s najmlađima: uzrast 3-4 godine - mini-basket igraonica, uzrast 5-6 godina - mini-basket učionica, uzrast 7-8 godina - mini-basket radionica, uzrast 9-10 godina - edukativni trening košarčica, uzrast 11-12 godina - trening po stanicama. ● **D. Popović**

23. MEĐUNARODNI

MINI BASKET

FESTIVAL

Rajko
ŽIŽIĆ

17-19. januar 2025 • BEOGRADSKI SAJAM • HALA III

Seminar za košarkaške trenere
OD MINIBASKETA DO KOŠARKE

www.minibasketsrbija.com

